

Sprawozdanie **z działalności statutowej Zarządu Wielkopolskiej Izby Rolniczej** **za rok 2019**

Rok 2019 to przede wszystkim rok wyborów do samorządu rolniczego na VI kadencję. Wielkopolska Izba Rolnicza przygotowywała się do tego wydarzenia już od początku 2019 roku. Dzień wyborów został ustalony przez Krajową Radę Izb Rolniczych na ostatnią niedzielę lipca, tj. 28.07.2019 r. Wielkopolska Izba Rolnicza powołała Komisję Wojewódzką składającą się z 11 członków, a ta powołała 221 komisji gminnych i 4 komisje miejskie w miastach na prawach powiatu po pięciu członków. Łącznie w komisjach pracowało 1.141 osób, a przy organizacji wyborów łącznie ponad 1.200 osób.

Rok 2019 obfitował również w wiele wydarzeń, zarówno politycznych, jak i gospodarczych. Zmieniało się otoczenie rolnictwa i warunki gospodarowania, a szczególnie opłacalność produkcji rolnej i hodowli zwierząt, na co zwracano uwagę w podejmowanych stanowiskach, zarówno Walnego Zgromadzenia, jak i Zarządu WIR. Na sygnały płynące ze strony samorządu rolniczego nie było jednak właściwego odzewu ze strony władz, co zaowocowało protestami rolników pod koniec roku.

Był to kolejny rok tragicznej klęski suszy, która szczególnie dotkliwie doświadczyła rejon Wielkopolski. Delegaci WIR wykazali się dużym zaangażowaniem przy szacowaniu strat – wzięli udział w pracach 226 gminnych komisji klęskowych szacujących szkody w uprawach rolnych. W województwie wielkopolskim w roku 2019 było 83.575 oszacowań w gospodarstwach dotkniętych suszą. Izba zaapelowała do Rządu ws. konieczności podjęcia pilnych działań po wystąpieniu klęski suszy oraz prowadziła szeroką akcję informacyjną dla rolników na temat pojawiających się możliwości pomocy, a pracownicy biur pomagali rolnikom w wypełnianiu stosownych wniosków.

W 2019 roku wdrażano także wiele nowych przepisów w zakresie wsi i rolnictwa. Dotyczyły one m.in.: gospodarowania wodami, stosowania nawozów naturalnych, rozdysponowania gruntów będących w Zasobach Skarbu Państwa, szacowania szkód łowieckich, ochrony zwierząt, bioasekuracji, itd. Wielkopolska Izba Rolnicza starała się przedstawiać swoje uwagi i opinie do nadsyłanych projektów aktów prawnych. Kilkakrotnie występowano także do konkretnych resortów z uwagami, że dany akt prawny nie został przesłany do konsultacji z samorządem rolniczym.

W 2019 roku Walne Zgromadzenie WIR odbyło 4 posiedzenia (25 I, 25 V, 19 08, 06 XII) i podjęło łącznie 29 uchwał. Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej w 2019 roku odbył 27 protokołowanych posiedzeń i podjął 10 uchwał. W 2019 roku organy Izby podjęły łącznie 8 stanowisk w najważniejszych dla rolnictwa kwestiach.

Tradycyjnie w okresie zimowego przestoju w pracach polowych Zarząd podjął się zorganizowania XII już edycji cyklu Forów Rolniczych, po zakończeniu której Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej przestał Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi najważniejsze kwestie poruszane na poszczególnych spotkaniach.

Wielkopolska Izba Rolnicza cały czas poszukuje możliwości na zwiększenie swojego oddziaływania na rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie kapitału ludzkiego. Dlatego też aktywnie występuje w różnego rodzaju konkursach, grantach i projektach, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. W 2019 roku WIR zrealizowała szereg projektów za pomocą środków zewnętrznych z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz z branżowych funduszy promocji. Był to

także trzeci - ostatni rok realizacji międzynarodowego projektu Inno4Grass, w którym uczestniczy Wielkopolska Izba Rolnicza.

W minionym, trudnym dla rolnictwa roku, Wielkopolska Izba Rolnicza poprzez wspólny wysiłek delegatów i pracowników osiągała sukcesy i wypracowała wiele merytorycznych opinii, stanowisk i wniosków, choć niestety nie wszystkie nasze postulaty zostały uwzględnione.

Z poniższego zestawienia wynika wiele zrealizowanych zadań, wniosków i postulatów oraz przykłady pozytywnego odzewu ze strony władz i gremiów decyzyjnych, uwzględniających zgłaszane przez samorząd rolniczy uwagi i opinie.

1. Posiedzenia Zarządu WIR.

Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej w 2019 roku odbył 16 protokołowanych posiedzeń w trakcie V kadencji w 2019 roku oraz 11 w trakcie VI kadencji. Najważniejsze sprawy i tematyka, którymi zajmował się Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej, to:

- XII edycja Wielkopolskich Forów Rolniczych. Tematyka cyklu forów koncentrowała się wokół następujących zagadnień:
  - działania uruchamiane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
  - działalność KOWR oraz możliwości zagospodarowania nieruchomości z zasobu Skarby Państwa,
  - działania w zakresie bioasekuracji w szczególności w gospodarstwach trudniących się hodowlą trzody chlewnej i drobiu, w tym zagrożenia związane z ASF i grypą ptaków,
  - zmiany wynikające z ustawy Prawo wodne, w tym również „Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu”,
  - zmiany wynikające z ustawy o ochronie zwierząt,
  - rachunkowość w rolnictwie, w tym rozliczenie VAT oraz Jednolity Pakiet Kontrolny,
  - omówienie wdrażania Krajowego Programu Uprawy Soi Genetycznie Niemodyfikowanej na terenie Wielkopolski i województw ościennych przez firmę SOYA FOODS AS TRADE OIL,
  - omówienie zadań instytucji działających w otoczeniu rolnictwa na rok 2018,
  - omówienie bieżących spraw dotyczących funkcjonowania rolnictwa.

Do współpracy przy organizacji forów zaproszone zostały instytucje, które na co dzień pracują na rzecz rolnictwa, w tym: wielkopolskie oddziały ARiMR, KOWR, KRUS, WIW, WIORiN, WODR, Stację Chemiczno-Rolniczą, PZŁ, związki branżowe, samorządy, parlamentarzystów, WUW, UMWW, OZE, LGD, Stowarzyszenie Sołtysów Województwa Wielkopolskiego, KGW, OSP oraz lokalni liderzy środowisk wiejskich.

- Udział reprezentacji kobiet WIR w Forum kobiet wiejskich, które odbyło się od 5 do 8 lutego br. na Pomorzu,

- Zarząd zorganizował w Poznaniu w dniu 13 lutego 2019 r. wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego debatę rolną z udziałem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi J.K. Ardanowskiego.

- Zarząd wyznaczył następujące osoby do prac w zespołach:

- Wspólna Polityka Rolna- Jolanta Nawrocka
- Afrykański Pomór Świń- Piotr Walkowski, Grzegorz Majchrzak oraz Anna Kurek
- Infrastruktura na obszarach wiejskich- Elżbieta Bryl
- Obrót ziemią rolną- Piotr Walkowski oraz Barbara Idczak
- Rynki rolne- Zbigniew Stajkowski, Andrzej Przepióra

- Zarząd zorganizował 25 stycznia 2019 r. w Auli Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu uroczystości mające na celu upamiętnienie wydarzeń sprzed 100 lat związanych z Powstaniem Wielkopolskim oraz polonizacją samorządu rolniczego.

- Wielkopolska Izba Rolnicza w miesiącu lutym 2019 r. złożyła wnioski na realizację projektów o zasięgu wojewódzkim na następujące tematy:

- Od producenta do konsumenta,

- Organizacje pozarządowe dla wielkopolskiej wsi,
- Pieczarka od A do Z,
- Rekreacja konna tradycja i współczesność.

Wsparcie na realizację wnioskowanych przedsięwzięć jest przyznawane w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w ramach puli wojewódzkiej przyznawanej po ocenie konkursowej przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

- Został złożony także wniosek o zasięgu krajowym na realizację tematu „Współpraca gospodarcza rolników – najlepsze praktyki”. Projekt zakłada analizę założonych, istniejących i funkcjonujących grup producentów rolnych pod kątem wskazania najlepszych praktyk oraz ożywienia i wykorzystania już zbudowanego potencjału grup producentów rolnych.
- Zarząd współpracował z KRUS przy organizacji XVII edycji Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne,
- Zarząd współorganizował z Gospodarstwem Rolnym Jana Chlasty w Skalmierzycach organizację drugiej edycji „Wielkopolskiego Święta Soi”,
- Prezes Piotr Walkowski przewodniczył pracom Zespołu ds. stabilizacji trzody chlewnej,
- Organizacja przedsięwzięcia „Organizacje pozarządowe dla wielkopolskiej wsi” i imprez towarzyszących, które odbyły się 14 kwietnia br. w Grabowie nad Prosną- projekt realizowany z udziałem środków KSOW,
- Zarząd kontynuował realizację projektu Inno4Grass rozpoczętego w 2017 r. – „Wspólna przestrzeń innowacyjna dla zrównoważonej produktywności trwałych użytków zielonych w Europie”, Wielkopolska Izba Rolnicza oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu był organizatorem V spotkania partnerów projektu Inno4Grass „Wspólna przestrzeń innowacyjna dla zrównoważonej produktywności użytków zielonych w Europie, które miało miejsce od 24 do 26 kwietnia br. Do Polski przybyło 30 przedstawicieli członków międzynarodowego konsorcjum z krajów biorących w nim udział: Szwecji, Niemiec, Francji, Belgii, Irlandii, Holandii, Włoch.
- Współorganizacja gali konkursu "Wielkopolski Rolnik Roku" w tym finansowanie przewozu autokarami chętnych osób chcących wziąć udział w uroczystości.
- Organizacja Śniadania Wielkanocnego Środowisk Wiejskich, które odbyło się 14 kwietnia 2019r. w Grabowie nad Prosną,
- Ponadregionalne Porozumienie Rolników, którego projekt podpisało 14 podmiotów reprezentowanych przez przedstawicieli Izb Rolniczych oraz związki i organizacje rolnicze. Koordynację nad PPR powierzono Wielkopolskiej Izbie Rolniczej. Celem porozumienia jest zajmowanie wspólnego głosu, wymiana informacji w sprawach zmian prawa, składanie wspólnych postulatów oraz dążenie do uwzględnienia po stronie rządu głosu regionów,
- Zarząd zdecydował o włączeniu się WIR w organizację XIV Ogólnopolskiego Festiwalu Pasztetników i Potraw z gęsi w Ostrzeszowie,
- 7 czerwca br. odbyły się Manewry Sojowe, w czasie których potwierdzono 19 odmian soi. Po rozmowach Prezesa WIR z przedstawicielami firmy BASF ustalono, iż firma ta dołączy do tego przedsięwzięcia. Sfinansowana przez nich zostanie akcja promocyjna z udziałem znanego kucharza i kampania społeczna na temat soi,
- Organizacja wyborów do Izby Rolniczej,
- Współorganizacja IV Forum Rolników i Agrobiznesu – 20.11.2019 r., MTP Poznań, we współpracy z Top Agrar Polska,
- Cykl 31 szkoleń pn. „Normy i wymogi wzajemnej zgodności”, które Wielkopolska Izba Rolnicza organizowała wraz z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu i Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie O/Poznań w terminie od 5 listopada do 13 grudnia 2019 r. w ramach działania M01 „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” poddziałanie 1.1 „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- Zarząd podpisał porozumienie z Zespołem Szkół nr 2 im. Przyjaźni Polsko-Norweskiej w Ostrzeszowie o współpracy z Wielkopolską Izbą Rolniczą w sprawie działań mających na celu umożliwienie organizacji dla

- młodzięży staży i praktyk w branży rolniczej i gastronomicznej i pomoc w organizacji w dniu 11 października br. Święta Pyra,
- Zarząd objął patronatem organizowaną w dniach 11-14 lutego 2020 roku 60. Sesję Naukową Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu,
  - Kwestie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o izbach rolniczych.
  - Organizacją Wieczery Wigilijnej Środowisk Wiejskich, która odbyła się 14 grudnia 2018 r. w Sierakowie,
  - Organizacja wyjazdu Studyjnego do Dolnej Saksonii w dniach od 11 do 15 listopada br.,
  - Opracowanie przez Zarząd procedury informowania o inwentaryzacji i opiniowaniu rocznych planów łowieckich 2020-2021.
  - Uroczyste otwarcie przez Zarząd imprezy "Rolnicza Jesień" - 29-edycji targów rolniczych we Wrześni,
  - Akcja informacyjna Zarządu w sprawie utylizacji folii rolniczej,
  - Interwencja ws. pominięcia Izby Rolniczych w konsultacjach projektu zmiany ustawy Prawo wodne.
  - Interwencje ws. szacowania skutków suszy.
  - Interwencje ws. bioasekuracji i zwalczania ASF.
  - Kwestie związane z KOWR OT w Poznaniu, obrotem ziemią rolną z ZWRSP, oraz sprawy związane z obrotem ziemią w sferze prywatnej.
  - Kontynuacja współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych.
  - Koordynacja i nadzór nad przeniesieniem Biura Wojewódzkiego WIR do nowej siedziby.

1.1. Uczestnictwo przedstawicieli WIR w pracach Terenowej Rady Społecznej w 2019 roku.

Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Poznaniu z dnia 13 marca 2018 r. została powołana Terenowa Rada Społeczna. W skład Rady wchodzi 15 członków organizacji rolniczych, w tym 2 osoby z Izby Rolniczej. Pierwszym Przewodniczącym TRS został Andrzej Frąckowiak, a po jego śmierci członkowie Rady jednogłośnie przekazali tę funkcję Barbarze Idczak z WIR, drugim przedstawicielem WIR został Piotr Walkowski Prezes WIR. Do zadań Rady należy w szczególności opiniowanie wniosków Dyrektora w sprawach dotyczących zagospodarowania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnych Skarbu Państwa, zgłaszanie do Dyrektora wniosków dotyczących sposobu zagospodarowania nieruchomości rolnych ZWRSP. Członkom Rady nie przysługuje wynagrodzenie z tytułu uczestnictwa w Radzie. W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia: 16 maja 2019 r., 31 lipca 2019 r. (brak quorum), 21 sierpnia 2019 oraz 17 grudnia 2019 r.

W trakcie prac w 2019 roku TRS wydała:

- 17 opinii w sprawie sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, wymagającej zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- 8 opinii dotyczących zamiaru przeznaczenia do pisemnego przetargu ograniczonego na dzierżawę niezabudowanych nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, o powierzchni większej niż 150% średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie wielkopolskim, wg danych ARiMR.
- 8 opinii dotyczących konsultacji w sprawie przeznaczenia do przetargu ograniczonego na dzierżawę zabudowanej nieruchomości rolnej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, której powierzchnia przekracza 300% średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie wielkopolskim, wg danych ARiMR.
- 18 opinii w sprawie wydzierżawienia nieruchomości w przetargu ograniczonym ustnym (licytacyjnym).

Terenowa Rada Społeczna wyraziła również pozytywną opinię w sprawie zwiększenia progu powierzchniowego nieruchomości przeznaczanych do dzierżawy w formie przetargów ograniczonych ofertowych do średniej województwa – aktualnie 13,99 ha przy negatywnym stanowisku Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

2. Ważniejsze pisma, wystąpienia, interwencje (w kolejności chronologicznej).

- W związku z pojawiającą się jesienią 2018 roku praktyką korekt polis ubezpieczeniowych, Zarząd zwrócił się do Prezesa Zarządu PZU S.A. Pawła Surówki z prośbą o wyjaśnienie sprawy. Zostało również w tej sprawie skierowane pismo do MRiRW Krzysztofa Ardanowskiego (07.01.2019 r.). Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w piśmie z dnia 18.01.2019 r. poinformował, że wystąpił z pismem do PZU o wyjaśnienia w tej sprawie.
- W związku z odwołaniem przez Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza zapowiedzianego wcześniej zgromadzenia rolników pod Kancelarią Premiera na dzień 10 stycznia, Zarząd zwrócił się do Prezesa KRIR z prośbą o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji (09.01.2019 r.).
- Zarząd WIR z uwagi na planowany termin wyborów do Izby Rolniczych na miesiąc lipiec 2019 r., zgłosił uwagi do organizacji i terminu wyborów do samorządu rolniczego (09.01.2019 r.).
- Samorząd rolniczy województwa wielkopolskiego odnosząc się do informacji w/s ograniczenia populacji dzików wystosował pismo z poparciem działań podejmowanych przez MRiRW Jana Krzysztofa Ardanowskiego i Ministra Środowiska Henryka Kowalczyka dotyczącym redukcji populacji dzików (11.01.2019 r.).
- Z uwagi na tragiczną sytuację towarowych gospodarstw rolnych zwłaszcza tych, które produkują drób i trzodę chlewną zwrócił się do Wojewody Wielkopolskiej z prośbą o pilne wskazanie terminu spotkania w celu omówienia sytuacji (11.01.2019 r.). W dniu 12.02. 2019 r. prośba została ponowiona.
- Z uwagi na trudną sytuację agrometeorologiczną, Zarząd WIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą o podjęcie działań w sprawie ograniczenia obowiązku wysiewu poplonów (zazielenienia, obszary proekologiczne) (15.01.2019 r.).
- WIR zauważając brak jakichkolwiek informacji ze strony Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w sprawie wprowadzenia w życie przepisów wynikających z ustawy Prawo Łowieckie, które nakłada na Izby Rolnicze obowiązek opiniowania rocznych planów łowieckich oraz możliwość uczestniczenia w inwentaryzacji zwierzyny, zwrócił się do Ministra Środowiska o jednakowe wytyczne w tej sprawie dla całego kraju (31.01.2019 r.), ponownie w dniu 07.02.2019 r. i 21.02.2019 r.
- Mając na względzie napływające wnioski do Wielkopolskiej Izby Rolniczej o podjęcie interwencji w związku z niezakończeniem akcji pomocy rolnikom poszkodowanym przez ubiegłoroczną suszę, Zarząd zwrócił się z prośbą o do Prezes ARiMR pani Marii Fajger do podjęcie stosownych działań (31.01.2019 r.).
- Wielkopolska Izba Rolnicza zwróciła się do Ministra Środowiska o wyjaśnienia kwestii dotyczącej Ośrodków Hodowli Zwierzyny przekazywanych w zarząd m.in.: Lasom Państwowym oraz Polskiemu Związkowi Łowieckiemu i prowadzenia przez te jednostki racjonalnej gospodarki łowieckiej oraz ponoszenia przez nie kosztów za szkody łowieckie (07.02.2019 r.). Ministerstwo Środowiska w piśmie z dnia 16 kwietnia 2019 r. przekazało informacje, że stanowisko Ministerstwa w tej sprawie zostało przekazane do Prezesa KRIR w dniu 27 marca 2019 r.
- W dniu 08.02.2019 r. WIR wystąpiła do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego w sprawie problemów ze zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, co było skutkiem pominięcia części kodów w regulacjach prawnych.
- Minister Rolnictwa w piśmie z dnia 12.03.2019 r. poinformował o wydłużeniu terminu składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz o ujęciu w przepisach pominiętych kodów.
- W nawiązaniu do informacji zamieszczonej na stronie internetowej KOWR dot. organizowanych szkoleń poświęconych zagadnieniom związanym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i zaplanowanym na terenie Wielkopolski tylko jednym szkoleniu, Zarząd WIR wystąpił do Dyrektora Generalnego KOWR z prośbą o organizację pięciu szkoleń w woj. wielkopolskim, deklarując jednocześnie pomoc w organizacji (18.02.2019 r.)
Dyrektor Generalny KOWR odpowiedział w piśmie z dnia 02.04.2019 r., że w przyszłości w zależności od możliwości finansowych KOWR weźmie pod uwagę propozycję organizacji większej ilości szkoleń.

- W związku z wieloma pytaniami dotyczącymi sprowadzania przez zakłady przetwórcze mięsa z zagranicy, Zarząd zwrócił się do MRiRW o udostępnienie listy takich zakładów z województw ościennych (18.02.2019 r.).
- W związku z procedowaniem projektu zmian w ustawie Prawo wodne i nie uwzględnienia samorządu rolniczego w konsultacjach i opiniach, Zarząd zwrócił się do KRIR stanowczą interwencję w tej sprawie (21.02.2019 r.).
- Realizując postulaty członków samorządu rolniczego dotyczące niesprawiedliwych świadczeń KRUS – większe gospodarstwa są zobowiązane płacić większe składki, a emerytura nie jest z tego tytułu większa, Zarząd WIR zwrócił się do Prezesa KRIR z prośbą o interwencję w tej sprawie (21.02.2019 r.). KRIR skierowało pismo do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 21 marca 2019 r. Resort rolnictwa w piśmie z dnia 2 kwietnia odpowiedział, że intencją projektodawców było, aby składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników na najwyższym poziomie z jednej nie strony przekroczyła składki samofinansującej, gdyż podwyższenie składek w założeniu nie miało wpływu na wzrost świadczeń emerytalno-rentowych, a z drugiej strony była niższa składka niż składka w systemie powszechnym dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Dla porównań przyjęto wyłącznie składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, gdyż w systemie rolnym ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie jest finansowane wyłącznie ze składek rolników bez udziału dotacji budżetowej. Dzięki tej zmianie można wskazać na solidarnościową naturę prawa zabezpieczenia społecznego rolników, szczególnie w części emerytalno-rentowej i tym samym nie ma podstaw do różnicowania wysokości rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych (przesłano pocztą elektroniczną do BP WIR w dniu 29.04.2019 r.).
- Realizując wniosek Rady Powiatowej WIR w Jarocinie dot. wątpliwej jakości żywności importowanej do krajów UE, Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o podjęcie działań, które umożliwią weryfikację importowanej żywności (21.02.2019 r.). Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że importowane towary muszą bezwzględnie spełniać rygorystyczne normy Unii Europejskiej dotyczące bezpieczeństwa konsumenta, w tym zakresie pozostałości środków ochrony roślin, co podlega kontroli wyznaczonych do tego służb. Organy urzędowej kontroli żywności, w przypadku informacji o nieprawidłowościach lub zaistnienia zagrożeń dla zdrowia ludzi podejmują zdecydowane kroki w celu wyeliminowania lub powstrzymania nieuczciwych przedsiębiorców od kontynuowania takiej działalności, zwłaszcza w sytuacji nagminnego łamania prawa. (przesłano drogą elektroniczną do BW WIR w dniu 18.04.2019 r.).
- W związku z uchwaleniem przez WZ KRIR w dniu 25 lutego wyborów do samorządu rolniczego na dzień 28 lipca do wypowiedzi Ministra podczas spotkania w Poznaniu w dniu 13 lutego, Zarząd WIR oraz wystosował pismo do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z apelem o podjęcie działań zmierzających do odrzucenia tego terminu, z uwagi na okres intensywnych prac żniwnych (27.02.2019 r.). Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w piśmie z dnia 2 kwietnia 2019 r. odpowiedział, że w kompetencji Krajowej Rady Izb Rolniczych leży ustalenie szczegółowej procedury wyborczej do Walnego Zgromadzenia.
- W związku z wnioskiem RP WIR w Jarocinie w sprawie braku rozwiązań prawnych dotyczących utylizacji folii rolniczych, Zarząd WIR zwrócił się do Prezesa KRIR o wystąpienie do Ministra Środowiska w tej sprawie (06.03.2019 r.).
- Wykonując ustawowy obowiązek sporządzania analiz, ocen, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej i przedstawiania ich administracji rządowej oraz samorządowej, Zarząd WIR po analizie warunków atmosferycznych (głównie opadów) zauważył, że w okres raportowania suszy rolniczej region wielkopolski wejdzie z ujemnym bilansem wodnym. W związku z tym zwrócił się do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o jak najwcześniejsze przygotowanie organizacyjne i merytoryczne komisji szacujących szkody (08.03.2019 r.). Wojewoda Wielkopolski w piśmie z dnia 01.04.2019 r. poinformował, że wzorem lat ubiegłych w dniu 18 lutego 2019 r. w MRiRW odbyło się spotkanie z przedstawicielami Urzędów Wojewódzkich, Ośrodków Doradztwa Rolniczego i KRIR celem wypracowania nowych rozwiązań z uwzględnieniem oświadczeń z ubiegłorocznego szacowania szkód. Na podstawie wypracowanych wniosków wytyczne

dla komisji oraz formularz protokołu zostaną zmienione. Kolejne spotkania komisji będą organizowane po opublikowaniu nowych wytycznych przez MRiRW.

- W związku z wieloma wystąpieniami pracowników WIR wyrażających niezadowolone co do terminu wyborów do samorządu rolniczego, Zarząd WIR przekazał uwagi pracowników, oraz zwrócił uwagę na sezon urlopowy również pracowników urzędów gmin (15.03.2019 r.).
- Zarząd WIR w piśmie z dnia 20.03.2019 r. do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wyraził stanowczy sprzeciw przeciw publikowaniu wizerunków rolników biorących udział w akcji protestacyjnej w Warszawie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w piśmie z dnia 19 kwietnia 2019 r. poinformowało, że w ocenie Komendanta Stołecznego Policji, policjanci podejmujący interwencję wobec protestujących rolników realizowali swoje ustawowe zadania i obowiązki służbowe, działając jednocześnie w ramach uzasadnionego interesu publicznego. Ponadto MSWiA poinformowało, że do ustawowych zadań Policji należą między innymi ochrona zdrowia o życia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra.

- Z uwagi na termin wyborów do Izby Rolniczych przewidziany na dzień 28 lipca 2019 oraz koniec kadencji delegatów wraz z dniem 31 maja 2019 r., Zarząd wystąpił do Wojewody Wielkopolskiego z informacją, że mogą się zdarzyć sytuacje nieuczestniczenia członków samorządu w pracach tzw. komisji klęskowych (20.03.2019 r.).
- W odniesieniu do prośby o przedstawienie proponowanych kierunków działań Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego, Zarząd WIR przedstawił swoje stanowisko w piśmie z dnia 21.03.2019 r. kierowanym do Prezesa KRIR. Odniósł się między innymi do: większej uwagi i promocji mięsa pochodzącego i wyprodukowanego w Polsce, produktów wyprodukowanych na bazie polskich surowców, zwiększenia świadomości konsumentów oraz budowanie patriotyzmu konsumenckiego.
- W związku pojawieniem się kolejnej wersji projektu zmian ustawy Prawo Wodne i pominięcia w konsultacjach środowiska rolniczego, Zarząd WIR zwrócił się do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza o pilną interwencję (28.03.2019 r.).
- W związku napływającymi monitami od członków Wielkopolskiej Izby Rolniczej z rejonu oddziaływania ciekłu wodnego tzw. „Wielkiego Rowu” Zarząd WIR zwrócił się z ponowną prośbą o podjęcie pilnych działań mających na celu udroźnienie, konserwację, i doprowadzenie do należytego funkcjonowania „Wielkiego Rowu”, tak aby spełniał swoje zadania (28.03.2019 r.).
Dyrektor Zarządu Zlewni w Kole w piśmie z dnia 24 kwietnia 2019 r. odpowiedział, że wniosek zostanie uwzględniony w dalszym planowaniu zadań konserwacyjnych po ewentualnym otrzymaniu dodatkowych środków finansowanych lub z oszczędności przetargowych (odp. przesłano e-mailem do BP WIR we Wrześni w dniu 30.04.2019 r.).
- Wielkopolska Izba Rolnicza zakończyła w miesiącu marcu 2019 wydawanie opinii w/s rocznych planów łowieckich. Samorząd rolniczy nie został włączony do opiniowania RPŁ w obwodach wyłączonych z dzierżawienia, dlatego też Zarząd WIR wystąpił do Ministra Środowiska z prośbą o informacje dotyczące między innymi: ilości OHZ w Wielkopolsce oraz ich zarządców, ilości zwierzyny w poszczególnych obwodach za poprzedni rok i bieżący, kosztów poniesionych na prowadzenie gospodarki łowieckiej w poszczególnych obwodach (03.04.2019 r.).
- Zarząd WIR, nawiązując do informacji o niskich zasobach wody przedstawionej w piśmie z dnia 8 marca 2019 r. przekazał Wojewodzie Wielkopolskiemu swoje spostrzeżenia dotyczące się pogłębiania się deficytu wody w glebach regionu wielkopolskiego (05.08.20-19 r.).
- W związku z problemami z pozbyciem się zużytej folii Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wypracowanie rozwiązań systemowych, które umożliwią rolnikom pozbywanie się odpadów w legalny, zgodny z prawem oraz bezpieczny dla środowiska sposób. Zarząd poprosił także, o przekazanie nam szczegółowych informacji na temat tego, jakie obowiązki w zakresie BDO dotyczą rolników (08.04.2019 r.).
- Analizując zmiany klimatu, Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego z wnioskiem o zmianę definicji wiosennych

przymrozków, określoną w ustawie o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (16.04.2019 r.).

- Zarząd WIR, wykonując ustawowy obowiązek sporządzania analiz, ocen, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej i przedstawiania ich organom samorządu terytorialnego, poinformował samorządy gminne o groźbie uszkodzenia upraw rolnych przez przymrozki, które w ostatnim czasie nawiedziły Wielkopolskę (17.04.2019 r.).
- W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji kierowanej do Wojewody Wielkopolskiego dotyczącej niekorzystnego przebiegu dla rolnictwa pogody podczas tegorocznej wiosny, Zarząd WIR poinformował Wojewodę Wielkopolskiego o dalszym pogorszeniu się warunków glebowych i dalszym pogłębianiu się suszy (25.04.2019 r.).
- W związku ze zbliżającymi się wyborami do Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej, zarządzonymi na dzień 28 lipca 2019 r., Zarząd wystąpił do wszystkich Burmistrzów, Prezydentów Miast i Wójtów województwa wielkopolskiego w sprawie nieodpłatnego udostępnienia lokali, sporządzenia list wyborców itd. (26.04.2019 r.).
- Zarząd, wypełniając ustawowy obowiązek przedstawiania organom administracji rządowej opinii i ocen z zakresu produkcji rolnej, skierował w dniu 10.05.2019 r. pismo do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi informujące o bardzo trudnych warunkach wegetacji roślin panujących na znacznych obszarach Wielkopolski. W piśmie zaznaczono, że Zarząd już wcześniej kilkakrotnie kierował pisma w tej sprawie do wojewody wielkopolskiego, jednak z uwagi na powagę sytuacji, sprawa ta wymaga zainteresowania Ministra.
- W związku z zarządzeniem przez Krajową Radę Izb Rolniczych wyborów do Izb Rolniczych na dzień 28 lipca 2019 r. Zarząd zwrócił się do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza z wnioskiem o wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, aby ten przez wojewodów udzielił wsparcia w zapewnieniu jednolitego wykonania obowiązku sporządzenia spisów uprawnionych do głosowania w tychże wyborach przez samorządy gminne bez pobierania opłat (13.05.2019 r.).
KRIR z podobnym zapytaniem zwróciło się już wcześniej. Minister w piśmie z dnia 07.05.2019 r. odpowiedział, że zadanie polegające na sporządzeniu spisów ma wyraźnie charakter zadania zleconego z zakresu administracji rządowej zleconego ustawą Przepisy art. 28 ust 3-6 ustawy o izbach rolniczych mają charakter publiczno-prawny.
- WIR w odpowiedzi na wniosek KOWR OT w Poznaniu o wyrażenie stanowiska dotyczącego zwiększenia progu powierzchniowego nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy w formie przetargów ograniczonych ofertowych od średniej województwa, tj. 13,74 ha poinformowała, że stoi na stanowisku konieczności utrzymania dotychczasowego progu 5 ha (15.05.2019 r.).
- W odpowiedzi na reakcję Dyrektorów Oddziałów Regionalnych Lasów Państwowych na temat artykułu zamieszczonego na stronie internetowej WIR pt.: „Opiniowanie Rolnych Planów Łowieckich za nami”, Zarząd wystosował do RD LP w Pile, Poznaniu pismo informujące, że treści zawarte w artykule odnoszą się do problemów zgłaszanych przez rolników. Ponadto WIR wielokrotnie występowała do Ministra Środowiska w sprawach związanych z nowelizacją prawa łowieckiego, a w szczególności z opiniowaniem rocznych planów łowieckich. MŚ nie odpowiedział na nasze zapytania, ani nie udzielił żadnych wskazówek. WIR działa od lat na rzecz rozwiązywania problemów związanych z gospodarką łowiecką, aktywnie włączając w te działania Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych (15.05.2019 r.).
- W związku z napływającymi z Rad Powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej wnioskami, Zarząd WIR zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą o znalezienie środków na dofinansowanie Powiatowych Inspektoratów Weterynarii i podwyższenie wynagrodzeń inspekcji weterynaryjnych (21.05.2019 r.).
- Wielkopolska Izba Rolnicza zwróciła się z prośbą do Ministra Środowiska i podjęcie działań pozwalających na zastosowanie okresu przejściowego, w którym rolnicy będą mogli wpisać się do rejestru podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach i gospodarujący odpadami (BDO) nie ponosząc sankcji za niedochowanie terminu. Jednocześnie WIR domaga się kampanii informacyjnej skierowanej do rolników, dotyczącej ich obowiązków z zakresu ochrony środowiska (24.05.2019 r.).

Ministerstwo Środowiska odpowiedziało, że ustawodawca nie przewidział okresu przejściowego dla jednej grupy podmiotów zobowiązanych do rejestracji. W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2020 r. obowiązku ewidencji odpadów w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) planowana jest ogólnopolska kampania informacyjna (przesłano emailem do BP WIR 12.07.2019 r.).

- Zarząd zwrócił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą o dokonanie zmian i uproszczeń w „Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu” w zakresie jego załączników. Uproszczenie niektórych wyliczeń dot. obrotu stada w zależności od utrzymywania grup, wiekowych, czy cyklu produkcji (28.05.2019 r.).
- Wielkopolska Izba Rolnicza obserwując z niepokojem zjawiska pogodowe związane z bardzo wysokimi temperaturami oraz brakiem opadów, które mogą doprowadzić do przedwczesnych żniw - już w czerwcu, zwróciła się do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o zabezpieczenie działań tzw. Komisji kłęskowych (10.06.2019 r.).
- Zarząd, realizując wniosek członków samorządu rolniczego z powiatu pilskiego wystąpił do Prezesa KRIR o podjęcie działań mających na celu zmianę przepisów dotyczących wygaśnięcia starej kadencji, a rozpoczęcia działań w nowej kadencji (17.06.2019 r.).
- Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej skierował pismo do MRiRW w sprawie podjęcia pilnych działań niwelujących powtarzające się od lat problemy z suszą. Zarząd również zwrócił się do Ministra o przygotowanie nadzwyczajnego wsparcia dla rolników poszkodowanych przez suszę (01.07.2019 r.).
- W związku z upływem kadencji, braku rozstrzygnięcia wyborów do Izb Rolniczych, a tym samym braku możliwości wypłacenia diet członkom samorządu rolniczego pracującym komisjach kłęskowych, Zarząd zwrócił się do KRIR o wskazanie rozwiązania w tej sytuacji prawnej (08.07.2019 r.).
- Zarząd, realizując postulaty rolników, zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, o rozważenie zwolnienia z praktyki zazielenia rolników gospodarujących na obszarach wykazanych w monitoringu Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach jako tereny objęte suszą (11.07.2019 r.).

Minister odpowiedział, że zwrócił się do Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich o przygotowanie przez KE decyzji umożliwiającej skorzystanie w 2019 r. z odstępstw od obowiązków w zakresie zazieleniania. Niezależnie od powyższego rolnik ze względu na warunki agrometeorologiczne, gdy nie może spełnić wymogów, ma możliwość o wystąpienie o wsparcie z tytułu wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności (wysłano do BP WIR 30.07.2019 r.).

- Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego z apelem o podjęcie zdecydowanych kroków w celu poprawy sytuacji dochodowej rolników. Tegoroczna susza panująca na dużym obszarze kraju, a w szczególności na terenie województw lubuskiego i wielkopolskiego, połączona z niskimi cenami skupu zbóż, stanowi znaczące zagrożenie dla dochodów rolników i bezpieczeństwa żywnościowego państwa (18.07.2019 r.).

Wojewoda Wielkopolski odpowiedział, że począwszy od 3 lipca 2019 r. składa cotygodniowe raporty Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi niezbędne do analizy i oszacowania potrzeb w celu uruchomienia dodatkowej pomocy (przesłano do BP WIR 18.09.2019 r.).

- Realizując liczne wnioski członków Wielkopolskiej Izby Rolniczej Zarząd wystosował pismo z apelem do Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o wykaszanie rowów położonych wzdłuż dróg, wcześniej niż jest to wykonywane zazwyczaj. Wcześniejsze wykaszanie zapobiegnie rozsiewaniu się chwiatów i zmniejszy zagrożenie pożarami (22.08.2019 r.).
- Zarząd WIR w ślad za przekazaną Wojewodzie Wielkopolskiemu informacją o wyborach izb rolniczych na VI kadencję, i ewentualnej odmowie pracy w komisjach przedstawicieli samorządu rolniczego, przesłał Wojewodzie dane dotyczące nowych delegatów w poszczególnych Radach Powiatowych WIR, jednocześnie wnosząc o poszerzenie składów poszczególnych komisji kłęskowych o wskazane w załączniku osoby (09.09.2019 r.).

- Zarząd WIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z kolejną interwencją w sprawie pomocy finansowej rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy (11.09.2019 r.).
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w piśmie z dnia 13 września 2019 r. poinformował, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR, Agencja będzie udzielać dotacji/pomocy dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich powstałe na powierzchni uprawy objęty co najmniej 30% danej uprawy.
- W nawiązaniu do pisma z dnia 11 września 2019 r. Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zabezpieczenie środków na dopłaty do preferencyjnych kredytów kłęskowych (16.09.2019 r.). Minister Rolnictwa w odpowiedzi poinformował, że zostały zabezpieczone środki na dopłaty do oprocentowania kredytów w wysokości 2,1 mln zł oraz limit akcji kredytowej na poziomie 220,9 mln zł (odp. przesłano do BP WIR 02.10.2019r.).
- W związku z pismem Przewodniczącego RP WIR w Rawiczu ws. zamiaru uboju trzody chlewnej ze strefy czerwonej w zakładach ubojowych zlokalizowanych na terenie województwa Wielkopolskiego, Zarząd wystosował pismo - sprzeciw do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii (20.09.2019 r.). Wojewódzki lekarz Weterynarii odpowiedział, że jeden z zakładów na terenie powiatu rawickiego opracował takie procedury, ale powiatowy lekarz weterynarii nie wyraził na to zgody – (przesłano do BP WIR 02.10,2019 r.).
- W związku z pocięciem samorządu rolniczego w konsultacjach projektu planu przeciwdziałania skutkom suszy i zorganizowanym w Poznaniu spotkaniu poświęconemu temu zagadnieniu, Zarząd WIR wystosował stanowczy postulat do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej o uwzględnianie samorządu rolniczego w konsultacjach dotyczących gospodarowania wodami na terenach rolniczych (20.09.2019 r.)
Ministerstwo Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej w piśmie z dnia 2 października poinformowało, że w ramach konsultacji odbędzie się 15 spotkań, w tym również w Poznaniu. Spotkania te są spotkaniami otwartymi i każdy zainteresowany może wziąć udział i zgłosić uwagi. Szczegóły znajdują się na stronie internetowej projektu PPSS.
- W związku z ogłoszoną przez MRIRW specjalną pomocą dla rolników poszkodowanych przez suszę rolniczą, Zarząd wystosował apel do Wojewody Wielkopolskiego o sprawne i szybkie zatwierdzanie protokołów suszowych (23.09.2019 r.).
- Realizując postulaty swoich członków, Zarząd WIR zwrócił się z prośbą do Dyrektora Zarządu Zlewni w Lesznie o niezwłoczne udrożnienie koryta rzeki Barycz (25.09.2019 r.).
PGW Wody Polskie w piśmie z dnia 1 października 2019 r. odpowiedziało, że widzi potrzebę przeprowadzenia konserwacji wspomnianego cieku. Zadania zostały przyjęte do realizacji – przewidziany termin wykonania zadania to październik – listopad 2019 r.
- W nawiązaniu do ogłoszonego programu usuwania folii rolniczej i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, Zarząd WIR zwrócił się do samorządów miast i gmin z prośbą o zorganizowanie działań zmierzających do zebrania i utylizacji folii rolniczej od wielkopolskich rolników i sfinansowanie tych działań z uruchomionego programu (27.09.2019 r.).
- Zarząd zwrócił się do Marszałka Sejmu RP z apelem o zaprzestanie procedowania poselskiego projektu ustawy *o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (projekt złożony przez grupę Posłów PIS dnia 9 września 2019 r., druk nr 3818). Planowany akt zawiera daleko idące zmiany w zakresie prawa geologicznego i górniczego polegające na ograniczeniu praw właścicielom nieruchomości oraz jednostkom samorządu terytorialnego (01.10.2019 r.).
- Mając na uwadze postulaty zgłaszane przez członków samorządu rolniczego, Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o pilne podjęcie działań w celu ograniczenia lub zablokowania importu zboża oraz drobiu z Ukrainy. Susza, która szczególnie dotknęła Wielkopolskę

zbiega się z niskimi cenami wielu płodów rolnych w tym zbóż. Taka sytuacja zagraża płynności finansowej wielu gospodarstw. Jednym z powodów niskich cen zbóż jest ich import z Ukrainy (03.10.2019 r.).

- Wielkopolska Izba Rolnicza wyraziła stanowczy protest na działania związane z przedłużeniem umowy dzierżawy gruntów rolnych firmie Rolgos Sp. z o.o. Wcześniej WIR zaopiniowała negatywnie przedłużenie umowy, a mimo to dzierżawa została przedłużona. Pismo wysłano do MRiRW Jana Krzysztofa Ardanowskiego (14.10.2019 r.).
- W związku z inwestycją budowy gazociągu Lwówek – Odolanów, Zarząd zwrócił się do GAZ – System S.A w Poznaniu z prośbą o informację na temat zaawansowania i procesu ustalenia oraz wypłaty odszkodowań przewidzianych w art. 23 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (25.10.2019 r.).
- W związku z zagadnieniem szacowania szkód łowickich, Zarząd zwrócił się do Ministra Środowiska, z postulatem jednoznacznego określania sposobu przyjmowania cen produktów przy wycenie szkód łowickich (22.10.2019 r.).
- W nawiązaniu do uruchomienia programu usuwania folii rolniczej i innych odpadów pochodzących z produkcji rolniczej, Zarząd reagując na problemy związane z realizacją tego programu wystosował pismo do Ministra Środowiska z propozycjami ulepszenia wdrożonego programu (24.10.2019 r.).
- Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o dalsze przedłużenie terminu składania wniosków o pomoc po tegorocznej klęsce suszy. Po raz kolejny zwrócił też uwagę na nieprawidłowości w funkcjonowaniu Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej (24.10.2019 r.).
- Wielkopolska Izba Rolnicza, zwróciła się do Przewodniczącego Zarządu Okręgowego PZŁ w Poznaniu z prośbą o zorganizowanie spotkania Przewodniczących wszystkich Zarządów Okręgowych PZŁ działających na terenie Wielkopolski w celu omówienia współpracy i opiniowania rocznych planów łowieckich (05.11.2019 r.).
- W nawiązaniu do przekazanej wcześniej informacji do MRiRW o liczbie zgłoszonych wniosków o szacowanie szkód powstałych w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, Zarząd wystąpił do Ministra Rolnictwa Krzysztofa Ardanowskiego z postulatem przedłużenia terminu składania wniosków (07.11.2019 r.).
- W związku z sytuacją zagrożenia województwa wielkopolskiego wirusem ASF, Zarząd wystąpił do wojewody z postulatem pilnych rozwiązań w zakresie budowy skutecznego ogrodzenia na granicy województw lubuskiego i wielkopolskiego, wyposażenia myśliwych w dostateczną ilość chłodni do przechowywania ustrzelonych dzików w czasie badania na ASF, działań informacyjnych wobec ekologów, wsparcia wojewódzkiej i powiatowych inspekcji weterynaryjnych, poinformowanie agencji pośrednictwa pracy w zakresie stwarzania zagrożenia wirusem ASF poprzez przywleczenie przez pracowników z Ukrainy, wdrożenia odstrzałów sanitarnych dzika, zobligowania do przestrzegania zasad bioasekuracji przez służby leśne. (25.11.2019 r.).
- Biorąc pod uwagę liczbę przesłanych protokołów oraz stan zaawansowania akceptacji protokołów suszowych wrażliwość obawę, że rolnicy nie będą dysponowali zaakceptowanymi wnioskami i nie będą mogli ubiegać się o pomoc suszową, Zarząd podzielił się tymi obawami z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (25.11.2019 r.).
- Zarząd WIR popierając stanowisko rolników z Gminy Nowe Skalmierzyce dotyczące przebudowy linii SN 15 KV zasilające miasto Nowe Skalmierzyce i utrudnieni związanych z jej eksploatacją, zwrócił się do Energa – Operator S.A z prośbą o przeprowadzenie przebiegu linii pod ziemią (28.11.2019 r.).
- W związku z zaistniałą sytuacją niemożliwości złożenia wniosków o pomoc przez rolników poszkodowanych w wyniku suszy, Zarząd zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o ponowne uruchomienie naboru wniosków dla regionu Wielkopolski (03.12.2019 r.).
- Zarząd, mając na uwadze zagrożenie województwa wielkopolskiego wirusem ASF, zwrócił się do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o poszerzenie składu sztabu kryzysowego o przedstawiciela Wielkopolskiej Izby Rolniczej (10.12.2019 r.)

- W związku z zagrożeniem wirusem ASF, Zarząd zwrócił się do Przewodniczącego Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego z prośbą o wykorzystanie środków Funduszu na sfinansowanie projektów bioasekuracyjnych dla gospodarstw i służb leśnych (10.12.2019 r.).
- W odpowiedzi na prośbę Zarządu KRIR w kwestii ponownego przeanalizowania, a następnie przedstawienia najbardziej istotnych i realnych do wdrożenia kompetencji Izb Rolniczych, Zarząd przestał wcześniejsze propozycje przesłane w dniu 21.10.2019 r. oraz przemyślenia pani Jolanty Nawrockiej i pana Jana Palińskiego po spotkaniu w Jachrance w dniu 20 listopada 2019 r. (18.12.2019 r.).
- W wyniku napływających do Wielkopolskiej Izby Rolniczej niepokojących informacji od rolników, którzy ponieśli straty w wyniku suszy, Zarząd zwrócił się do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o informacje o stanie zaawansowania prac nad protokołami. Rolnicy obawiają się, że nie zdążą dostarczyć do ARiMR zaakceptowanych przez Wojewodę protokołów i tym samym zostaną pozbawieni możliwości ubiegania się o pomoc (20.12.2019 r.).

3. Stanowiska

Przygotowane przez Zarząd, a podjęte przez Walne Zgromadzenie WIR:

- Stanowisko w sprawie niekorzystnych warunków pogodowych i ich wpływu na stan plantacji rolniczych w Wielkopolsce.
- Stanowisko w sprawie projektu ustawy o uciążliwości zapachowej
- Stanowisko w sprawie ustawy o Kołach Gospodyń Wiejskich
- Stanowisko w sprawie konieczności podjęcia pilnych działań po wystąpieniu klęski suszy.
- Stanowisko w sprawie zagrożenia ze strony rozprzestrzeniającego się wirusa ASF;
- Stanowisko w sprawie udzielania przez państwo pomocy dla rolników poszkodowanych przez klęskę suszy;
- Stanowisko w sprawie programu utylizacji folii rolniczej;
- Stanowisko w sprawie gospodarowania nieruchomościami Zasobu Własności Skarbu Państwa.

4. Opinie

4.1. Opinie wydane zgodnie z Art. 5a. 1. Ustawy o Izbach Rolniczych

Wielkopolska Izba Rolnicza na bieżąco opiniuje wnioski w sprawie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych oraz dotyczące dzierżawy lub sprzedaży gruntów. Wydawane są decyzje dotyczące wytyczania granic oraz dzierżaw obwodów łowieckich oraz w sprawie sprzedaży gruntów cudzoziemcom. Wszystkie opinie są konsultowane z właściwymi terytorialnie Radami Powiatowymi Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

Zgodnie z Art. 5a. 1. Ustawy o izbach rolniczych w roku 2019 zostały wydane następujące opinie:

- 84 opinie dla Marszałka Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w tym 11 opinii negatywnych
- 97 ws rozdysponowania gruntów z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa –w tym 8 negatywnych
- 52 opinie ws rękojmi należytego prowadzenia działalności rolniczej w tym 4 opinie negatywne
- 1 opinia dla MRIR ws. nabycia gruntów przez cudzoziemców,
- 15 opinii dla komornika sądowego w sprawie zajęcia składników gospodarstw rolnych,
- 106 opinii w sprawie ceny żyta dla potrzeb naliczania podatku rolnego.
- 4 opinie dla Marszałka Województwa Wielkopolskiego dot. uchwał ws areatu lnu, konopi, maku oraz ws terminów zbiorów płodów rolnych.
- 476 opinii w Rocznych Planów Łowieckich w tym 8 negatywnych.
- 68 opinii w sprawie korekty rocznych planów łowieckich w tym 1 negatywna,
- 92 opinie do aktów prawnych dotyczących rolnictwa przesłanych do Krajowej Rady Izb Rolniczych

Delegaci Wielkopolskiej Izby Rolniczej w roku 2019 wzięli udział w sumie 711 komisjach w tym komisjach przetargowych – 3, komisjach szacujących szkody w uprawach rolnych – 694, komisjach szacujących szkody łowieckie – 3, w posiedzeniach rad zatrudnienia – 11. Ponadto w 565 komisjach klęskowych w ramach “Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych” pracowali wolontariusze (okres bez Rad Powiatowych).

4.2. Opinie do aktów prawnych przesłane do KRIR.

- Opinia do projektu rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Projekt wprowadza zmiany umożliwiające większej ilości beneficjentów skorzystanie z programu. Zmiany to: rezygnacja z konieczności ubezpieczenia w KRUS przy jednoczesnym udokumentowaniu, że przynajmniej 25% dochodów pochodzi z produkcji rolnej oraz podwyższenie produkcji startowej do 13 tys. euro (EB)*.
- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Projekt zawiera zapisy, które dla pojedynczych gospodarstw mogą być niekorzystne, ale są uzasadnione. Do takich zapisów należy zmiana polegająca na przeniesieniu ostropestu plamistego z grupy zioła do grupy: Uprawy rolnicze. Tym samym obniżona zostanie dopłata dla producentów tej rośliny. Jednak ostropest jest rośliną inwazyjną, nie wymagającą dużych nakładów pracy i jej zakwalifikowanie do upraw rolniczych jest uzasadnione. Inną zmianą jest wymóg posiadania zwiększonej obsady zwierząt (z 0,3 do 0,5 DJP na 1 ha) dla gospodarstw korzystających z pakietu: Trwałe użytki zielone w okresie konwersji oraz po okresie konwersji, co również wydaje się nie wygórowanym żądaniem, które przyczyni się do korzystania z programu przez osoby będące de facto producentami rolnymi (EB).
- Opinia do projektu ustawy o elektronicznej doręczeń oraz o zmianie niektórych innych ustaw
Projekt ustawy dotyczy usprawnień związanych z elektroniczną doręczeniami. Głównym jego zadaniem jest zdefiniowanie zasad wymiany korespondencji podmiotów publicznych w relacji z innymi podmiotami publicznymi oraz podmiotami niepublicznymi, nie wyłączając osób fizycznych. Domyślny sposób wymiany niniejszej korespondencji stanowić ma publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, której uzupełnieniem jest publiczna usługa hybrydowa. Ta z kolei ma zapewnić podmiotom publicznym obsługę korespondencji w domyślnej postaci elektronicznej również w kontaktach z osobami wykluczonymi cyfrowo lub osobami, które na wymianę korespondencji w postaci elektronicznej z różnych przyczyn nie są jeszcze gotowe. Osoby te mają mieć możliwość generowania i otrzymywania korespondencji w postaci papierowej. Umocowanie w przepisach prawa publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej ma być zrealizowane w sposób umocowujący ich wykorzystanie w komunikacji pomiędzy stronami jako metoda skuteczna prawnie na równi z wysłaniem tradycyjnego listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub doręczeniem osobistym (BG).
- Opinia do projektu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Wielkopolska Izba Rolnicza po analizie projektu wskazała na konieczność zwiększenia kwoty wsparcia w § 9 w ust. 1 liczbę „100.000” zastępując ją liczbą „200.000” oraz zwiększenie kwoty w przyznawanym wsparciu w § 20 w ust. 1 liczbę „80.000” zastąpić liczbą „160.000” oraz § 23 w ust. 1 liczbę „20.000” zastąpić liczbą „40.000”. Proponowana przez samorząd rolniczy kwota wsparcia

w wysokości 200.000 tys. złotych odpowiada na aktualną sytuację w branży rolnej. Spadająca siła nabywczą pieniądza powoduje, iż deklarowany przez beneficjenta sprzęt tudzież materiały budowlane czy materiał hodowlany poddawany jest ciągłemu wzrostowi kosztów wytworzenia prowadząc tym samym do sytuacji gdzie w momencie uzyskania prawomocnej decyzji o przyznaniu wsparcia ostateczny koszt zakupu danego wyposażenia mającego wejść w skład gospodarstwa prowadzonego przez młodego rolnika wzrasta o 25-30%. Powoduje to, iż beneficjent niejednokrotnie nie jest w stanie za przyznane w ramach pomocy środki finansowe zrealizować zakładanych inwestycji mających de facto posłużyć rozwojowi gospodarstwa rodzinnego (RH).

- Opinia ws. projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie zakresu instrukcji gospodarowania wodą.

Proponowany projekt rozporządzenia jest zgodny z ustawą, Prawo Wodne, art. 413 który mówi, że Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej określi, w drodze rozporządzenia, zakres instrukcji gospodarowania wodą, kierując się funkcją urządzeń wodnych oraz koniecznością zaspokojenia potrzeb wodnych korzystających z wód, stosownie do posiadanych przez nich uprawnień. W proponowanych zapisach co do instrukcji gospodarowania wodą to zawierają one w zasadzie to co jest tych obecnie obowiązujących – można powiedzieć, że zostały przepisane (MC).

- Opinia ws projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie sposobu prowadzenia, w tym częstotliwości dokonywania wpisów, oraz wzoru dziennika gospodarowania wodą.

W uzasadnieniu proponowanego rozporządzenia jest zapis, że dzienniki będą prowadzone w formie papierowej lub elektronicznej. Naszym zdaniem dzienniki te powinny być gromadzone w wersji papierowej i elektronicznej. Nawet Google, który posiada największy na świecie zbiór informacji, w dobie dzisiejszej cyfryzacji nie dowierza nośnikom elektronicznym i zlecił firmom archiwizacyjnym archiwizację swoich zasobów w formie papierowej. Jedną z tych firm jest firma z Poznania – Archeon (MC).

- Opinia do projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw.

Przedmiotem naszej oceny był projekt ustawy, która zakłada umożliwienie rolnikom ubiegającym się o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności obszarowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) – złożenia w 2019 r. oświadczenia, w miejsce wniosku o przyznanie tych płatności, w którym jasno potwierdzą brak zmian w odniesieniu do wniosku z roku 2018. Z możliwości złożenia oświadczenia będą mogli skorzystać ci rolnicy, w gospodarstwach których nie nastąpiły żadne zmiany mające wpływ na treść składanego wniosku. Bazując na tym założeniu, wzorem roku ubiegłego, przedłożone nam regulacje przewidują możliwość składania oświadczeń zastępujących wnioski o przyznanie płatności w szczególności przez rolników, którzy w 2018 r. wnioskowali wyłącznie o jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec, płatność do kóz lub płatność niezwiązaną do tytoniu, a powierzchnia gruntów ornych zawarta we wniosku złożonym w 2018 r. wynosiła mniej niż 10 ha. Mimo pewnego sceptycyzmu i obaw należy przyznać, że rozwiązanie to wprowadzone w 2018 r. sprawdziło się bardzo dobrze i stąd oczekiwana jest jego kontynuacja w roku bieżącym. Tutejszy samorząd rolniczy z zadowoleniem przyjął fakt uwzględnienia w projektowanej ustawie nowej delimitacji obszarów z ograniczeniami naturalnymi (ONW), w wyniku zastosowania w całej Unii Europejskiej jednolitych kryteriów biofizycznych dotyczących klimatu, gleby czy ukształtowania terenu. Na skutek nowych okoliczności – z możliwości złożenia oświadczenia słusznie zatem wyłączono tych rolników, którzy dotychczas nie ubiegali się o płatność ONW, a grunty te po raz pierwszy będą kwalifikowały się do pomocy w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Z naszego punktu widzenia wyłączenie to jest ze wszech miar korzystne, ponieważ pozwoli

uniknąć sytuacji, w której to rolnicy mogący uzyskać płatność ONW do gruntów, które dotychczas nie kwalifikowały się do tego wsparcia – złożyliby oświadczenia, pozbawiając się w ten sposób możliwości uzyskania pomocy. Na szczególną naszą akceptację zasługiwała modyfikacja nakładająca na ARiMR obowiązek przesyłania wszystkim rolnikom, a nie tylko tym którzy złożenie wniosku uczynili w formie papierowej, częściowo wypełnionych wniosków w formie papierowej wraz z materiałami graficznymi, co znacznie ułatwi wypełnianie wniosków w formie elektronicznej. Sam termin składania oświadczeń, przypadający na okres od 15. lutego do 14. marca 2019, uważaliśmy za optymalny (MK).

- Opinia dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego dotychczasowe rozporządzenie w sprawie okresu obliczania udziału różnych upraw w celu dywersyfikacji upraw.

Wielkopolski samorząd rolniczy przychylił się do rozwiązania polegającego na trwałym przesunięciu rozpoczęcia okresu obliczania udziału różnych upraw w celu dywersyfikacji upraw w gospodarstwach do tego zobowiązanych - z 15 maja na 1 czerwca, a zakończenia z 15 lipca na 31 lipca. Konsekwencją zaproponowanej zmiany jest regulacja mówiąca, że począwszy od roku 2019 okres obliczania udziału różnych upraw w celu ich dywersyfikacji będzie trwał od dnia 1 czerwca do dnia 31 lipca. Z naszego punktu widzenia ten przedział czasowy jest wręcz optymalny, gdyż pozwala na prawidłowe przeprowadzenie kontroli dywersyfikacji upraw w momencie, kiedy większość roślin będąca w zainteresowaniu służb kontrolnych pozostaje jeszcze na polach. W naszej opinii proponowany okres obliczania udziału różnych upraw w celu ich dywersyfikacji nie powinien oznaczać też obowiązku utrzymania upraw na polu w tym przedziale czasowym, gdyż przeprowadzenie kontroli jest możliwe zarówno na podstawie faktycznej obecności uprawy, jak i w oparciu o resztki poźniwe pozostawione na polu. W przekonaniu samorządu rolniczego opiniowany akt prawny nie rodzi dodatkowych obciążeń dla rolników, ponieważ w żaden sposób nie zakłóca procesu produkcyjnego kontrolowanych gospodarstw. Projektowane rozporządzenie było zgodne z prawodawstwem Unii Europejskiej, a regulacja w tym zakresie pozostawała w gestii państwa członkowskiego (MK).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Przedstawiony samorządowi rolniczemu projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczący wartości klimatycznego bilansu wodnego (KBW) dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb - dość znacznie modyfikował te wartości. Klimatyczny bilans wodny jest bowiem dość precyzyjnym wskaźnikiem umożliwiającym ocenę aktualnych zasobów wodnych, przy wykorzystaniu danych meteorologicznych, a także jedną z miar wykorzystywanych do oceny kształtowania się warunków wilgotnościowych danego obszaru. Z naszego punktu widzenia zaproponowane zmiany mają dość istotny charakter. Wymiana całego załącznika, będącego integralną częścią tego rozporządzenia, powoduje wprowadzenie nowych wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych, a także dla gleb – z uwzględnieniem gleb lekkich. Słusznym i pożądanym jest, że ustawodawca w ten sposób reaguje na efekt zauważalnych zmian klimatycznych, powodujących straty plonów z powodu niedoboru wody. Zgodziliśmy się, że dotychczasowe wartości progowe klimatycznego bilansu wodnego okazują się być nieprzystające do występujących bardzo często ekstremalnych warunków pogodowych. W tej sytuacji dostrzegliśmy potrzebę dostosowania (urealnienia) tych wartości do poziomów rzeczywistych. Wartości te stanowią bowiem podstawę do ewentualnego stwierdzenia wystąpienia tak często trapiącej nas suszy. Na tle tych, bądź co bądź, pozytywnych korekt zauważyliśmy jednak pilną potrzebą określenia wartości KBW dla upraw kukurydzy na ziarno jak i na kiszonkę na glebach lekkich, które nie są rekomendowane pod względem agronomicznym. W wyniku dość skrupulatnej analizy dokumentu zasugerowaliśmy, aby przedłożony nam projekt rozporządzenia ws. wartości KBW uzupełnić dwoma propozycjami. Sugestie tu zawarte wy wpływają bowiem wprost z wniosków przyjmowanych przez nasze rady powiatowe oraz walne zgromadzenie

1. Wskaźnikami KBW należy objąć uprawy kukurydzy także na pierwszej kategorii glebowej.

Uzasadnienie: Rolnicy są świadomi większych wymagań glebowych tej rośliny. Jednak wielu z nich uprawia kukurydzę na słabszych stanowiskach z konieczności, gdyż nie posiadają stanowisk lepszych. Problem ten zauważają hodowcy roślin, oferując rolnikom odmiany o niższych wymaganiach wodnych. Stąd dalsze całkowite wykluczenie z monitorowania kukurydzy uprawianej na pierwszej kategorii gleby nie jest uzasadnione.

2. Należy podjąć wysiłek określenia KBW dla trwałych użytków zielonych lub przynajmniej objęcie monitoringiem uprawy traw na gruntach ornych.

Uzasadnienie: Ze względu trudność precyzyjnego ustalenia KBW dla trwałych użytków zielonych (ze względu na duże zróżnicowanie glebowo-wodne TUZ), dotychczas nie monitorowano tej uprawy. Co prawda w sytuacji jeżeli KBW nie uwzględnia jakiejś uprawy, komisja szacująca szkody może posłużyć się danymi innej uprawy o podobnych wymaganiach wodnych. Szacując szkody na TUZ komisje posługują się zwykle monitoringiem zbóż ozimych. Jednak naszym zdaniem przyrównywanie TUZ-ów do zbóż jest zbyt daleko idącym uproszczeniem, stąd wniosek o monitorowanie chociażby traw uprawianych na GO (MK).

- Projekt opinii w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria.

Przedłożony tutajszemu samorządowi rolniczemu projekt zmiany rozporządzenia w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria dotyczy certyfikacji na rzecz rolnictwa ekologicznego. Przygotowany przez Polskie Centrum Akredytacji w 2017 r. dokument DAB-13 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym” zawiera wytyczne co do warunków jakie muszą spełnić laboratoria, aby mogły prowadzić badania nad pozostałościami środków ochrony roślin i wydać stosowny certyfikat dla gospodarstw parających się produkcją ekologiczną. W dokumencie nakreślono tym samym termin zawity wdrożenia tych wymagań, który przypadał na dzień 31.10.2018 r. Z powodu niespełnienia ogółu dyrektyw wskazanych w tym dokumencie, z załącznika nr 1 do rozporządzenia zasugerowano wykreślenie trzech podmiotów. W konkluzji wyraziliśmy ubolewanie, że ta w zasadzie czysto techniczna czynność nie nastąpiła bezpośrednio po upływie terminu, w którym te placówki nie dopełniły wymogów stawianych laboratoriom urzędowym i referencyjnym. Z naszego punktu widzenia tego typu sytuacja spowodowała niepotrzebne zamieszanie wśród podmiotów trudniących się rolnictwem ekologicznym, które z bardzo ważnych względów społecznych są zobligowane do badań swych produktów na pozostałości pestycydów (MK).

- Opinia do projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810.

Zaproponowany samorządowi rolniczemu projekt rozporządzenia zmienia załącznik dotyczący wykazu odmian genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810, której materiał siewny jest zakazany do stosowania w Polsce od dnia 28 stycznia 2013 r. Obecna, tak jak wszystkie poprzednie nowelizacje rozporządzeń, wynika z konieczności uwzględnienia w przepisach krajowych odmian genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810, której to materiał siewny jest zakazany do stosowania w uprawie na terenie naszego kraju, a które to odmiany znajdują się w swobodnym obrocie na terytorium Unii Europejskiej i są wpisane do Wspólnego Katalogu. Z uwagi na to, że każdego roku we Wspólnym Katalogu są dokonywane zmiany polegające na wpisaniu nowych odmian kukurydzy MON 810 bądź usunięciu części z nich z katalogu unijnego, zaproponowane zmiany są podyktowane potrzebą aktualizacji wykazu odmian zakazanych do stosowania w Polsce jednakże z uwzględnieniem tych, które zostały dopuszczone do uprawy w Unii Europejskiej. Zmiana krajowego wykazu odmian będzie polegała zatem na dopisaniu tych pozycji, które zostały dodane do Wspólnego Katalogu lub usunięciu tych odmian, które zostały z niego wykreślone. Potrzeba zmiany rozporządzenia wynika z konieczności doprowadzenia do zgodności krajowego wykazu z wykazem odmian, jakie znajdują się w aktualnym wydaniu Wspólnego

Katalogu. Wyraziliśmy też oczekiwanie, aby krajowy wykaz zakazanych odmian został zaktualizowany jeszcze przed rozpoczęciem tegorocznych wiosennych siewów kukurydzy. Podzieliliśmy też pogląd, że nie ma obecnie żadnych przesłanek mogących stanowić podstawę do zmiany uzasadnienia wprowadzenia zakazu stosowania materiału siewnego odmian genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810, który obowiązuje w Polsce od roku 2013. Opowiadając się za tym racjonalnym rozwiązaniem wyraziliśmy również nadzieję, że ustawa z dnia 22. marca 2018 r. o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw, przyczyni się jeszcze bardziej do ochrony rodzimych upraw kukurydzy przed organizmami poddanymi takiej modyfikacji (MK).

- Opinia do projektu ustawy z dnia 07.01.2019 o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych z dnia 21 grudnia 2000 r.

Projekt ustawy z dnia 7.01.2019 o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych z dnia 21 grudnia 2000 r. ma na celu zniwelowanie nieuczciwych praktyk handlowych. Dotyczą one podmiotów na rynku skupu płodów rolnych, czyli rolników i pierwszych nabywców, tzw. „skupujących”. Argumenty przekonujące o zasadności wprowadzenia ustawy są oczywiste, bo chronią przed nieuczciwymi praktykami, które polegały na niewprowadzaniu do umowy na dostarczanie produktów rolnych, dodatkowych klauzul, które zapewniają uczciwość ze strony skupującego, a więc: sposób pobierania próbek, pobieranie próbek przez osoby przeszkolone- z wiedzą teoretyczną i praktyczną, przeprowadzanie badań próbek w dowolnym akredytowanym laboratorium. Nałożenie na skupującym obowiązku: sprawdzania poszczególnych parametrów ilościowych lub jakościowych, jeśli mają one wpływ na cenę, zapewnienia pobierania próbek przez rzeczoznawcę, zapewnienia odpowiedniego sprzętu pomiarowego, zapewnienia przeprowadzania badań próbek w laboratorium zatwierdzonego przez GIJHARS, zapewnienia uzyskania świadectw jakości handlowej- w przypadku sporu między rolnikiem a skupującym, jest całkowicie zasadne i konieczne. Ponadto ustawodawca bardzo dokładnie wyliczył wydatki z budżetu jakie zostaną poniesione przez GIJHARS i WIJHARS, ale czy te założenia finansowe ujmują planowane przekształcenie tych instytucji w Państwową Inspekcję Bezpieczeństwa Żywności? Słyszy się bowiem obawy ze strony zainteresowanych inspekcji, że przyszłe połączenie tych jednostek będzie wiązało się z redukcją zatrudnienia, a jak czytamy, w ocenie skutków regulacji, w związku ze zmianą ustawy koniecznym jest wzrost zatrudnienia w GIJHARS i WIJHARS. Być może należy nieco szerzej rozpatrywać skutki proponowanej zmiany ustawy, przewidując i ujmując połączenie tych jednostek (AJ).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej.

Projektowane zmiany są wynikiem analizy aktualnego znaczenia poszczególnych artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy, zgłoszeń służb kontrolnych a także postulatów różnych organizacji zrzeszających rolników-producentów warzyw i owoców. Należy mieć na uwadze, że ustawa o jakości artykułów rolno-spożywczych, a tym samym rozporządzenia wynikające z ustawy- nie dotyczą jakości handlowej owoców i warzyw w zakresie uregulowanym w przepisach Unii Europejskiej (art.2, pkt.5 ustawy). A zatem, wiele postulatów wysuwanych przez producentów warzyw i owoców są regulowane przez rozporządzenia UE i nie leżą w zakresie zmian legislacyjnych na poziomie ministerstwa i kraju. Wprowadzane projektowanym rozporządzeniem zmiany, dotyczą artykułów sprowadzanych z państw nie będących członkami UE, z wyłączeniem państw członkowskich EFTA, oraz owoców świeżych kierowanych do przetwórstwa. Proponowane zmiany rozporządzenia są korzystne zarówno dla podmiotów importujących, producentów, przetwórców i finalnego konsumenta. Projekt rozporządzenia poszerza wykaz artykułów rolno-spożywczych o: świeże, przeznaczone do przetwórstwa przemysłowego: wiśnie, śliwki, truskawki i poziomki, maliny, porzeczki czarne, porzeczki czerwone. Minimalne ilości podlegające kontroli jakości handlowej to 5 ton, warzywa, owoce, orzechy, skórki z owoców i pozostałe części roślin zakonserwowane cukrem- sprowadzane z krajów trzecich w minimalnej ilości 1 tona, żurawiny,

inaczej przetworzonej lub zakonserwowanej. Proponowana minimalna ilość podlegająca kontroli jakości handlowej to- 1 tona, oliwę z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia, oraz pozostałą oliwę z oliwek z pierwszego tłoczenia w minimalnej ilości 0,1 tony, pozostałą oliwę i jej frakcje, niemodyfikowane chemiczne, do celów spożywczych w minimalnej ilości 0,5 tony, Proponowane zmiany, należy ocenić pozytywnie, bo pozwalają na dodatkową weryfikację jakości handlowej w ramach przeprowadzanych kontroli przez IJHARS. Chroni to polskie przedsiębiorstwa przez nieuczciwymi praktykami handlowymi. Zasięg tej zmiany, podobnie jak zasięg całego rozporządzenia jest jednak ograniczony, zawężony ustawą z 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, i z pewnością nie jest odpowiedzią na oczekiwania rolników-producentów, którzy chcą takich zmian legislacyjnych, które zapewnią ochronę rodzimej produkcji. Przy okazji tych zmian, rozważyć należy również zmniejszenie minimalnej ilości podlegającej kontroli jakości przy imporcie artykułów będących różnego rodzaju przyprawami, m.in. pieprzu, cynamonu, imbiru, anyżu. Jeżeli zestawimy wielkość masową opakowań przeznaczonych do obrotu, z 1 toną jako minimalną ilością podlegającą kontroli, trudno znaleźć uzasadnienie tego przepisu. Projektowane zmiany zwiększają zadania związane z kontrolą graniczną WIJHARS, co może wpłynąć na wzrost zatrudnienia- niezasadny w świetle propozycji stworzenia Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności (AJ).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie: wykazu produktów lub grup produktów, ze względu na które mogą być zakładane spółdzielnie rolników.

Uchwalenie ustawy o spółdzielniach rolników wprowadza rozwiązania dublujące zapisy Ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw. Do tej ostatniej obowiązuje również rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, ze względu na które mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 577). Te dwa rozporządzenia w zasadzie regulują te same kwestie natomiast w swojej treści różnią się istotnie. Zdaniem samorządu rolniczego wprowadza to niepotrzebny chaos prawny. W związku z powyższym należy doprowadzić do ujednoczenia tych przepisów. Pozwoli to między innymi na korzystanie przez spółdzielnie rolników z dotacji dla grup producentów rolnych funkcjonujących w ramach PROW, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków tego działania. Osobną kwestią jest, czy w ogóle należy ograniczać rolników tworzących spółdzielnie co do grupy produktów. Naszym zdaniem, jeśli będzie wola rolników do współpracy to powinni oni mieć możliwość tworzenia spółdzielni bez związku z produktem lub grupą produktów. Nie należy w żaden sposób ograniczać swobody gospodarczej w działalności spółdzielni rolników. Im większe i bardziej elastyczne będą to organizacje tym będą skuteczniejsze w działaniu na rzecz poprawy dochodów swoich członków (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” objętego PROW na lata 2014-2020:

Większość zmian zaopiniowano pozytywnie jako zmiany o charakterze technicznym lub porządkowym. Jedną zmianę zaopiniowano negatywnie jako mogąca skutkować bałaganem interpretacyjnym oraz skutkami finansowymi dla beneficjentów. Jest logiczne, iż podmiot posiadający uznanie musi spełniać kryteria uznania. Ktoś bierze odpowiedzialność za uznanie grupy na podstawie kryteriów uznania. Wprowadzenie regulacji może doprowadzić do podwójnego weryfikowania czy podmiot uznany spełnia kryteria uznania przez osoby, które mogą inaczej interpretować kryteria uznania. Jeśli podmiot uznany, na podstawie dokumentu uznania i działając w dobrej wierze, podejmie decyzje o skutkach finansowych a następnie inna osoba decydująca o płatności odmówi jej ponieważ stwierdzi, iż kryteria uznania nie zostały spełnione, konsekwencje finansowe poniesie podmiot uznany. Instytucja wdrożeniowa i urzędnicy muszą

wziąć na siebie odpowiedzialność za swoje decyzje. Tym bardziej, że mówimy tu o tej samej instytucji czyli ARiMR (AP).

- Opinia WIR do projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie podziału środków finansowych na realizację Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze”.

Wielkopolska Izba Rolnicza stanowczo sprzeciwiła się przeprowadzeniu przesunięcia środków z Priorytetu II na I. Wzrost produkcji ryb w akwakulturze obserwuje się obecnie na całym świecie, nie tylko w Europie. W Polsce nastąpił rozwój produkcji ryb w akwakulturze co zauważyć można po ilości produkowanego pstrąga, ale także rozwoju produkcji jesiotrów i sumów. Dodatkowo następuje dywersyfikacja produkcji cennych, rodzimych gatunków ryb w stawach karpionych. Akwakultura ma zdecydowanie decydującą pozycję w wartości finansowej dostarczanych krajowych ryb na polski rynek, mimo to środki finansowe przekazane na wsparcie tej gałęzi produkcji są na niskim poziomie (MD).

- Opinia WIR do projektu zmian ustawy o ochronie zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza zwróciła uwagę na zagrożenia jakie niesie ze sobą upoważnienie przedstawicieli organizacji zajmujących się ochroną zwierząt do wejścia na teren prywatnych posesji, w których utrzymywane są zwierzęta gospodarskie bez zgody ich właściciela w asyście służb porządkowych. Przepisy te naruszałyby podstawowe zasady wolności swobody i gospodarowania panujące w naszym kraju. Proponowane rozwiązanie mogłoby też naruszać podstawowe zasady epizootyczne, gdy przedstawiciele w/w organizacji będą przemieszczać się z gospodarstwa do gospodarstwa celem przeprowadzenia weryfikacji sposobu utrzymania zwierząt. WIR zwróciła także uwagę, że wprowadzenie obowiązku wyposażenia pomieszczeń do przetrzymywania zwierząt oraz pomieszczeń do ogłuszania i wykrwawiania zwierząt zawartego w art.34: b) ust. 2, naraża właścicieli ubojni na poniesienie wysokich kosztów instalacji urządzeń. Sprzeciwiła się także rozszerzeniu katalogu czynu uznanych za znęcanie uwzględniając „transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie bez dostatecznej ilości wody umożliwiającej oddychanie” (MD).

- Opinia WIR do projektu Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP) w Polsce na lata 2020-2022.

Wielkopolska Izba Rolnicza podkreśliła, że ze względu na niezwykle istotną rolę pszczół w ekosystemie w KPWP na kolejne lata powinno zostać uwzględnionych jak najwięcej postulatów przedkładanych przez organizacje pszczelarskie. Jednym z proponowanych rozwiązań wg pszczelarzy jest zastąpienie działań obejmujących dotychczasową politykę wsparcia wprowadzeniem dopłat bezpośrednich do pszczelej rodziny na wzór dopłat realizowanych dla gospodarstw rolnych. Pominiętym w KPWP działaniem jest również refundacja zakupu paliwa na potrzeby przewozu pni pszczelich na pożytki. Zdaniem samorządu rolniczego w przedstawionych propozycjach KPWP zostało zawarte zbyt mało działań, które zachęcałyby do podjęcia prowadzenia zarejestrowanej pasieki. Osoby zainteresowane założeniem pasieki powinny mieć umożliwiony dostęp do bezpłatnej edukacji i szkoleń (MD).

- Opinia WIR do kierunków działań Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego, określenie celów głównych i szczegółowych jakie powinny być zawarte w Strategii promocji dla branży mięsa wieprzowego.

Wielkopolska Izba Rolnicza zwróciła uwagę na konieczność ograniczania kosztów obsługi funduszy promocji oraz funkcjonowania komisji zarządzających. Korzystnym rozwiązaniem, które wskazał samorząd rolniczy jest stworzenie strategii uwzględniającej specyfikę poszczególnych branż oraz określenie ich wspólnych celów. Działania promujące spożycie mięsa również powinny zostać skupione wokół promocji produktów wytworzonych na bazie polskich surowców. Kampanie promujące spożywanie mięsa powinny docierać do szerszego grona odbiorców – konsumentów. W celu zwiększenia świadomości konsumentów oraz w celu budowania patriotyzmu konsumenckiego z informacjami nt. polskich produktów powinno docierać się także do szkół.

Uczniowie mogą uczestniczyć m.in. w pogadankach, kursach kulinarnych, atrakcyjnych konkursach promujących polską wieprzowinę (MD).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Rozporządzenie ma na celu doprecyzowanie niektórych przepisów w nim zawartych, m.in.:

- dokumentowania przychodu ze sprzedaży produktów rolnych dla osób które rozpoczęły działalność rolniczą w okresie krótszym niż 12 miesięcy przed złożeniem wniosku,
  - dopuszczenie otrzymania pomocy przez rolników będących osobami prawnymi lub spółkami osobowymi z krajów UE,
  - dokumentowania stażu pracy,
  - doprecyzowanie przepisów dotyczących wielkości ekonomicznej gospodarstwa, nabywania maszyn, kosztów kwalifikowalnych, limitów dla beneficjentów gospodarstw,
  - wykluczenie możliwości realizowania inwestycji trwale związanych z gruntem przez osoby wspólnie wnioskujące,
  - zmiany porządkowe (PD).
- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa
W związku z przyznawaniem dofinansowania do kosztów ochrony roślin przeznaczonego dla mikroprzedsiębiorcy albo małego lub średniego Przedsiębiorcy, w rozporządzeniu wprowadza się wzór oświadczenia, które pozwoli przedsiębiorcom na właściwą ich kwalifikację do sektora MSP. Przeprowadzenie kwalifikacji w oparciu o zaproponowane kryteria pozwala w większości przypadków określić w sposób jednoznaczny status danego przedsiębiorcy, gdyż wcześniej zdarzały się błędny w tym zakresie. Oprócz kryteriów dotyczących wielkości zatrudnienia oraz bilansu i obrotów przedsiębiorstwa istotną kwestią w procesie oceny jest również sprawa powiązań z innymi podmiotami, m.in. przedsiębiorstwami, osobami fizycznymi, czy jednostkami samorządu terytorialnego. Proponowana zmiana nie zmienia zakresu podmiotów upoważnionych do otrzymania dotacji. Zamieszczenie we wzorze oświadczenia kryteriów mikro, małych lub średnich przedsiębiorstw pozwoli podmiotom w pełni świadomie określić do jakiej kategorii przedsiębiorstw należą i ułatwi kwalifikacje wniosków Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PD).
- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty
Projekt zawiera korzystne dla beneficjentów zmiany w poddziałaniu „Wsparcie korzystania z usług doradczych” oraz dostosowanie do zmienionej treści programu PROW 2014-2020. Celem wprowadzonej zmiany PROW, a tym samym przedmiotowego rozporządzenia jest rezygnacja z realizacji 3-letnich programów doradczych i pozostawienie możliwości realizacji 2-letnich programów doradczych, przy jednoczesnym ustanowieniu za ich realizację kwoty 1500 euro, która dotyczyła dotychczas realizacji 3-letniego programu doradczego. Ponadto w projekcie umożliwia się składanie wniosków o płatności po części zrealizowanego planu, a nie tylko po jego zakończeniu. Zmiany te ułatwią korzystnie z przedmiotowego programu (PD).
- Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii.
Niekorzystną zmianą w nowelizacji ustawy o OZE jest wprowadzenie nowego mechanizmu ustalania opłaty zastępczej (propozycja zmiany art. 56 w ust. 1), którą skorelowano z ceną energii elektrycznej, co spowoduje obniżenie ceny tzw. zielonych certyfikatów. Jak wiadomo zielone certyfikaty umożliwiają wytwórcom otrzymanie dodatkowych przychodów z racji produkowania

zielonej energii, ponieważ dokumenty te można odsprzedać. Chcąc zwiększyć udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 roku do poziomu 15% nie należy uszczuplać dochodów producentów tej energii. Ponadto proponowana nowelizacja nie przewiduje zmiany art. 79 ust. 3 pkt. 8 podpunkt a, który nakłada na wytwórcę energii z instalacji OZE wykorzystującej energię promieniowania słonecznego terminu 18-u miesięcy od dnia zamknięcia sesji aukcji na sprzedaż energii po raz pierwszy. Jest to okres zbyt krótki ponieważ obecnie realizacja umów przyłączeniowych przez operatorów systemów dystrybucyjnych trwa ok. 14 miesięcy. W konsekwencji zdecydowana większość projektów fotowoltaicznych jest przyłączana w ostatniej części dopuszczalnego terminu. Taki termin stwarza ryzyko niewywiązania się wytwórców z obowiązku aukcyjnego (MP).

- Opinia do projektu rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej.

Projekt poszerza wykaz artykułów rolno-spożywczych o kilka artykułów, oraz zmienia ilości minimalne niektórych artykułów, które znajdowały się już w wykazie. Zmianę oceniamy pozytywnie, zwracając uwagę, na jej ograniczenia ustawą z 2003r. o organizacji rynków owoców i warzyw. Postulujemy o zmniejszenie minimalnej ilości podlegającej kontroli dla importowanych przypraw, gdyż na dzień dzisiejszy graniczną wartością jest 1 tona (AJ).

- Opinia dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego

Przedstawiony samorządowi rolniczemu projekt rozporządzenia w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego wynikał wprost z przyjęcia do badań rejestrowych przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych odmiany prosa. Procedury związane z prowadzeniem oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego całej gamy roślin rolniczych i warzywnych reguluje bardzo precyzyjnie ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie oraz stosowne rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na podstawie art. 56 wspomnianej wyżej ustawy poparliśmy w § 1. rozporządzenia MRiRW z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego - zmianę polegającą na uzupełnieniu tabeli w części „Rośliny zbożowe” (będącej częścią załącznika) poprzez dodanie po liczbie porządkowej 7, liczbę porządkową 7a, która dotyczy gatunku „proso zwyczajne” oraz podaje gramaturę próbki niezbędnej do przeprowadzenia oceny wynoszącą „500,0”. Podzieliliśmy też opinię, że charakter wprowadzanych zmian, które niesie niniejszy projekt rozporządzenia nie wymaga okresu przejściowego, gdyż odmiana prosa jest aktualnie na etapie badań rejestrowych i prawdopodobnie będzie wpisana do rejestru krajowego w roku 2020. Tym samym właściwa ocena tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego prosa zwyczajnego nastąpić może w 2021r., co będzie wystarczająco długim okresem na zapoznanie się z przepisami (MK).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin.

W proponowanym rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin zaproponowano wprowadzenie szeregu zmian. Te racjonalne skądinąd zmiany w całości dotyczą prosa i spowodowane są przyjęciem tego gatunku do badań rejestrowych przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych. W naszej ocenie prosa, mające niegdyś w naszym kraju niebagatelne znaczenie gospodarcze, aktualnie słusznie próbuje odzyskać swoją pozycję. Podczas analizy dokumentu zauważono, że w załączniku nr 2 do rozporządzenia w części I "Wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin zbożowych" wprowadzono następujące zmiany: w ust. 1 w tabeli "Gatunki roślin zbożowych i najniższy obowiązujący stopień kwalifikacji" po lp. 6

dodano lp. 6a w brzmieniu: Proso zwyczajne *Panicum miliaceum* L. C/2 (stop. kwalif.), natomiast ust. 3 otrzymał brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia. Z kolei w ust. 4 po pkt 3 zaproponowano dodanie pkt 4 w brzmieniu: "4) plantacji nasiennych prosa nie zakłada się na polu, na którym w ostatnich dwóch latach uprawiano proso lub rośliny z rodziny prosowatych". Chcąc zagwarantować właściwą izolację przestrzenną - w ust. 5 w tabeli "Izolacja przestrzenna" po lp. 1 dodaje się lp. 1a w brzmieniu: dla prosa odległość od zasiewów innych odmian lub roślin prosowatych wynosi odpowiednio 100 i 50 m. W ust. 6 w tabeli "Czystość odmianowa" w części "gatunki podlegające ocenie według norm procentowych. W ust. 9 pkt 2 w lit b dodano pkt 4 w brzmieniu: 3) w przypadku plantacji nasiennych prosa, występowanie roślin innych gatunków uprawnych szkodliwych: sorgo (miotętkowe i sudańskie), gorczyca (biała, czarna i sarepska), lnianka oraz formy jare rzepaku i rzepiku - na jednostce kwalifikacyjnej, na której produkowany jest materiał kategorii elitarny (nie więcej niż 0,1 rośliny), a kwalifikowany (nie więcej niż 1 roślina). Natomiast w ust 10 po pkt 4 proponuje się dodanie pkt „5) plantacje nasienne powinny być praktycznie wolne od chwastnicy jednostronnej, włośnicy sonej, włośnicy kosmatej, gorczycy polnej i dziko rosnących wyk”. W świetle powyższych zapisów uznaliśmy, że zaproponowane zmiany wydają się być racjonalne i bezwzględnie konieczne, a podyktowane są dbałością o spełnienie określonych wymogów w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego. Zgodziliśmy się, że charakter wprowadzanych zmian, które niesie przedłożony nam projekt rozporządzenia nie wymaga okresu przejściowego, gdyż odmiana prosa jest aktualnie na etapie badań rejestrowych i prawdopodobnie będzie wpisana do rejestru krajowego w roku 2020 (MK).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań, jakie powinny spełniać owoce cytrusowe pochodzące z państw trzecich, w celu zapobieżenia rozprzestrzenieniu się niektórych organizmów szkodliwych.

Przedstawiony samorządowi rolniczemu projekt rozporządzenia, w sprawie wymagań jakie winny spełniać owoce cytrusowe oraz ich hybrydy, reguluje wiele kwestii związanych z obrotem owocami cytrusowymi pochodzącymi z państw trzecich a przeznaczonymi do przetwórstwa przemysłowego. Regulacja ta ma na celu zapobieżenie dalszemu rozprzestrzenieniu się niektórych określonych organizmów, takich jak: *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa, *Xanthomonas citri* pv. *citri* czy też *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*. Należy zauważyć, że przedłożone nam rozporządzenie realizuje tym samym stosowne postanowienia zawarte w decyzji wykonawczej Komisji 2017/2374/UE z dnia 15 grudnia 2017 r. W naszym przekonaniu, zarówno sama decyzja wykonawcza Komisji jak i będący jej pokłosiem projekt rozporządzenia bardzo precyzyjnie określają warunki przemieszczania, przechowywania i przetwarzania przemysłowego owoców cytrusowych i ich hybryd - pochodzących z państw trzecich. Nadrzędnym celem tych regulacji jest zapobieżenie wprowadzeniu na teren Unii Europejskiej kolejnych, a do tego bardzo groźnych organizmów kwarantannowych. Rozporządzenie, będące przedmiotem niniejszej analizy, nakłada szczególne wymogi w odniesieniu do niektórych owoców cytrusowych (roślin: *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf., *Microcitrus* Swingle, *Naringi* Adans., *Swinglea* Merr.) i ich hybryd – przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego w zakresie możliwości ich identyfikacji oraz przemieszczania na i z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W celu zapewnienia właściwej ochrony fitosanitarnej przed organizmami szkodliwymi, rozporządzenie to ustanawia ponadto szereg szczegółowych regulacji nie tylko w zakresie samego przetwórstwa przemysłowego tych owoców, ale także w odniesieniu do pomieszczeń (przechowalni), postępowania z produktami ubocznymi (odpadami), a także co do przepływu informacji oraz prowadzenia, obiegu i udostępniania organom kontrolnym wymaganej dokumentacji. W celu zapobieżenia rozprzestrzenieniu się niektórych organizmów szkodliwych, wynikających z braku odpornych odmian cytrusów, jesteśmy przeświadczeni o słuszności wdrożenia do naszego porządku prawnego proponowanych regulacji w zakresie obrotu owocami cytrusowymi pochodzącymi z państw trzecich. Naszym zdaniem regulacje te zapewnią również właściwe współdziałanie oraz wystarczający nadzór odpowiednich

organów urzędowych nad całością poczynań dotyczących nie tylko terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (MK).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wzoru imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych w ramach kontroli dotyczących instrumentów finansowych.

Projektowany akt prawny dotyczył wzoru imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych przeprowadzanych przez: Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako instytucję zarządzającą. Wyrażono zdanie, iż określenie takiego wzoru było konieczne ze względu na coraz więcej przypadków oszustw, dokonywanych pod przykrywką różnego rodzaju kontroli. Posiadanie przez osobę kontrolującą określonego rozporządzeniem upoważnienia, ze wskazaniem instytucji delegującej, dokładnym miejscem i zakresem kontroli jest ze wszech miar pożądane. Dodatkowym atutem jest zdjęcie, które pozwoli zweryfikować tożsamość osoby kontrolującej (BG).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzoru formularza producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym, oraz sposobu jego przekazywania.

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzoru formularza producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym jest konsekwencją zmiany przepisów w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Rozporządzenie to nakłada na producenta obowiązek deklaracji we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej upraw lub gatunków roślin uprawnych uprawianych na danej działce rolnej. Dotychczas była to tylko deklaracja pakietu lub wariantu. Wprowadzono również możliwość deklaracji upraw wielogatunkowych, których skład zarówno gatunków bądź roślin uprawianych rolnik ma obowiązek wymienić. Wobec powyższego należało zmienić w omawianym wykazie treść przypisu 6. Wskazano równocześnie na konieczność zmiany przypisu 9, w związku z powiązaniem płatności ekologicznej z produkcją. Położono nacisk na doprecyzowanie przypisu 13 (w kolumnie 16) do projektu wzoru formularza wykazu. Powinien on dokładnie wskazywać, czy data kontroli przeprowadzonej w poprzednim roku kalendarzowym dotyczy jednostki certyfikującej, która przekazuje wykaz czy też innej. Mając na uwadze cel pozyskania tej daty oraz zakres danych pozyskanych podczas kontroli przeprowadzonej przez jednostkę certyfikującą w roku, w którym ten wykaz jest przekazywany, zaproponowano, aby data w kolumnie 16 dotyczyła jednostki certyfikującej, która przekazuje ten wykaz. Zaznaczono, iż coroczna zmiana formularza wykazu, chociażby tylko w przypisach do tabeli, jest dla jednostek certyfikujących uciążliwa i generuje dodatkowe koszty, które przerzucane są na rolników. Wobec powyższego poparto prośbę jednostek certyfikujących o opracowanie takiego wzoru wykazu producentów, który nie będzie co roku ulegał zmianom (BG).

- Opinia w sprawie projektu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie przedłużenia terminu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności niezwiązanej do tytoniu w 2019 roku

W projekcie przewidziane jest przesunięcie końcowego terminu składania wniosków do dnia 31 maja 2019 roku. Propozycja ta pozwoli z jednej strony na wydłużenie czasu składania wniosków przez rolników, a z drugiej umożliwi ARiMR właściwe przygotowanie do naliczania zaliczek na poczet płatności i terminowe przeprowadzenia kontroli. Projekt jest korzystny dla rolników. Nie nakłada żadnych dodatkowych obowiązków na beneficjentów (PD).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Projekt zmiany rozporządzenia zawiera propozycje dotyczące podwyższenia dolnego progu wyjściowego wielkości ekonomicznej gospodarstwa z 10 tys. euro do 13 tys. euro oraz

rozszerzenie obecnego zakresu wsparcia dla rolników o inwestycje mające na celu zapobieganie skutkom suszy w rolnictwie (nawodnienia w gospodarstwach rolnych). Proponowane zmiany są korzystne dla rolników, zwłaszcza jako możliwość ograniczenia skutków suszy w rolnictwie (PD).

- Opinia związana z projektem rozporządzenia Ministra Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz.

Celem zmiany rozporządzenia jest poprawa skuteczności i bezpieczeństwa wykonywania polowania, w szczególności polowania na dziki w ramach redukcji populacji, będącej środkiem zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF). Zmiany przepisów są pozytywne dla procesu polowań i walki z ASF (PD).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie zastosowań małoobszarowych środka ochrony roślin. Przedłożony samorządowi rolniczemu projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniający rozporządzenie w sprawie zastosowań małoobszarowych środka ochrony roślin, stanowił wykonanie upoważnienia zawartego w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin. Zgodnie z przyjętą powinnością, wynikającą z wykonania obowiązku państwa członkowskiego UE w zakresie ustanowienia i sukcesywnego aktualizowania wykazu zastosowań małoobszarowych dla środków ochrony roślin, znowelizowano wykaz roślin i zastosowań małoobszarowych chemicznych środków ochrony. Istotnym z naszego punktu widzenia było to, że zastosowania małoobszarowe objęły takie użycie środków ochrony roślin, które nie są opłacalne z perspektywy producentów tych preparatów. Są one jednak niezmiernie ważne dla producentów rolnych, gdyż pozwalają sprostać potrzebom związanym z ochroną plantacji. Zakwalifikowanie uprawy do grupy upraw małoobszarowych było z naszego punktu widzenia bardzo istotne, gdyż stworzyło możliwość rozszerzenia zakresów stosowania środków ochrony roślin o ochronę tych upraw w trybie uproszczonym. Pozwalają na to bowiem przepisy dotyczące rejestracji środków ochrony roślin - wprowadzone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE). Rozporządzenie to określa zasady zakresu stosowania środków ochrony roślin w uprawach małoobszarowych na terenie całej Unii Europejskiej oraz sugeruje wymianę informacji pomiędzy państwami członkowskimi w tejże kwestii. Ta dość mało skomplikowana procedura stwarza możliwość łatwiejszego i szybszego zwiększenia puli środków ochrony roślin dostępnych do stosowania w uprawach małoobszarowych. Każdorazowo pojawia się zatem duża szansa, że przełoży się to na możliwość kompleksowej ochrony nowych upraw zakwalifikowanych jako uprawy małoobszarowe. Zastosowania małoobszarowe oznaczają bowiem użycie środka ochrony roślin w stosunku do roślin lub produktów roślinnych, które:

- nie są powszechnie uprawiane na terytorium Polski,

- są powszechnie uprawiane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale są atakowane przez organizmy dla nich szkodliwe, które jednak nie występują na nich powszechnie.

W związku z powyższym samorząd rolniczy nie wniósł uwag do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zmieniającego rozporządzenie w sprawie zastosowań małoobszarowych środka ochrony roślin (MK).

- Przedmiotem oceny był projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się organizmu *Aromia bungii* (Faldermann).

Aromia bungii (Faldermann) to pochodzący z Azji i charakteryzujący się dużą szkodliwością wielożerny chrząszcz należący do rodziny kózkowatych (*Cerambycidae*).

Szkodliwość tego ksylofaga polega na drążeniu przez jego larwy 17-22 cm tuneli w pniu lub głównych gałęziach drzew, co prowadzić może do całkowitej destrukcji rośliny. Zdaniem Komisji (UE) „organizm ten wywiera niedopuszczalny wpływ gospodarczy, środowiskowy lub społeczny na terytorium Unii. Należy zatem zakazać jego wprowadzania i obecności na terytorium Unii oraz zapobiegać im. W tym celu należy wprowadzić środki szczegółowe”.

Impulsem do wprowadzenia przedłożonych nam regulacji stały się kolejne przypadki wykrycia ognisk porażenia na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Z tego też powodu KE, na

mocy decyzji wykonawczej ustanawiającej szereg niezbędnych środków zaradczych przeciwko wprowadzeniu do Unii i rozprzestrzenianiu się na jej terytorium tego organizmu, określiła szczegółowe wymogi jakie muszą spełnić rośliny gatunków *Prunus* ssp., a także pozyskiwane z nich drewno oraz drewniane materiały opakowaniowe. Naturalną drogą rozprzestrzeniania się tego szkodnika są przeloty dorosłych chrząszczy (imago). Bez wątpienia do rozwleknięcia tego gatunku przyczyniają się też przesyłki zasiedlonego drewnianego materiału opakowaniowego, gdzie znajdować się mogą stadia przed imaginalne tego chrząszcza. Sprzyjać może temu również handel materiałem szkółkarskim. W naszej ocenie, aby jednak aktualny stan wiedzy naukowej dotyczący biologii tego szkodnika kwarantannowego oraz znajomość jego warunków bytowania były należycie spożytkowane – do skutecznej walki z *Aromia bungii* (Faldermann) potrzebne są kompleksowe regulacje prawne, które bez wątpienia zawiera przedłożone nam rozporządzenie (MK).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Opinia pozytywna za wyjątkiem zmiany wprowadzającej minimalny czas trwania etapu projektu. Zmiana ma charakter odwrotny od zamierzonego. Wprowadzenie minimalnego czasu trwania etapu na poziomie 90 dni ogranicza elastyczność przepisów zamiast ją zwiększyć. Czas trwania etapu powinien wynikać z logiki projektu i stanowić element oceny pod kątem merytorycznym (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu ustawy o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na podstawie umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

Wielkopolska Izba Rolnicza nie wnosi uwag do opiniowanego projektu ustawy. Ustawa potwierdza jedynie status Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w okresie przejściowym, czyli po dacie faktycznego wystąpienia ze Wspólnoty do 31 grudnia 2020 roku (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.*

Opiniowane rozporządzenie wprowadza nowy mechanizm wsparcia polegający na udzielaniu gwarancji kredytowych dla rolników i przetwórców objętych wsparciem w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Projekt należy ocenić bardzo pozytywnie. Umożliwia on łączenie gwarancji z dotacją udzielaną w ramach PROW. Gwarancje mogą być istotnym mechanizmem ułatwiającym finansowanie inwestycji oraz kapitału obrotowego w gospodarstwach rolnych oraz w firmach przetwórczych, szczególnie w sytuacji już dużego obciążenia majątku tych przedsiębiorstw zabezpieczeniami ustanawianymi przez banki. Nowy mechanizm powinien ułatwić finansowanie rozwoju branży rolno-spożywczej w przyszłości (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Projekt rozporządzenia umożliwia rozpoczęcie wydatkowania środków przez LGD po złożeniu wniosku a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Zmianę tą należy ocenić pozytywnie pod warunkiem jednak zdyscyplinowania ARiMR w zakresie terminowości rozpatrywania wszelkich wniosków składanych w ramach PROW. Wydłużające się terminy oceny wniosków nakładają na potencjalnych beneficjentów dodatkową presję czasu oraz wpływają negatywnie na ich płynność finansową. Nasza Izba otrzymuje sygnały od LGD o konieczności zaciągania kredytów i zaległościach płatniczych wynikających z przeciągania przez ARiMR w nieskończoność oceny

wniosek, szczególnie wniosków o płatność. Uwaga ta dotyczy w zasadzie wszystkich działań PROW. Zdecydowanie należy w przyszłości zmienić procedury oceny wniosków przez ARiMR w zakresie terminów rozpatrywania wniosków o pomoc i o płatność. Wprowadzenie sztywnych terminów pozwoli wnioskodawcom i beneficjentom lepiej zarządzać projektem z dofinansowaniem UE. Nie odnosimy się do kwestii zmiany punktacji ponieważ jak rozumiemy z uzasadnienia zmiana ta wynika z uwag wnoszonych przez same LGD (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Współpraca” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Projekt rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie. Działanie „Współpraca” jest działaniem bardzo ważnym z punktu widzenia wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i przemyśle spożywczym. Jednocześnie jest to działanie bardzo trudne z punktu widzenia jego realizacji przez powstające konsorcja. Niewątpliwie kwestią, która do tej pory stanowiła największą barierę we wdrażaniu tego działania była kwestia weksla in blanco podpisywana przez wszystkich uczestników projektu. Blokowało to na przykład udział w tym programie i działaniu izbom rolniczym, które nie chciały podejmować tak dużego ryzyka związanego z nieprawidłową realizacją projektu. Zaproponowane rozwiązanie powinno ten problem rozwiązać. Ważne też jest umożliwienie realizacji projektu i ponoszenie niektórych kosztów po złożeniu wniosku. Pozwoli to na lepsze wydatkowanie funduszy UE z bieżącej perspektywy finansowej. Skrócenie czasu realizacji etapu i wypłata środków co dwa miesiące ułatwi niewątpliwie przepływy finansowe potencjalnym beneficjentom programu. Pozytywnie należy również odnieść się do rozszerzenia katalogu kosztów kwalifikowanych o usługi inne niż rolnicze przy jednoczesnym ograniczeniu ich wielkości. W obecnych czasach, gdy wiele instytucji stosuje outsourcing w swojej działalności jest to bardzo ważne. Pozostałe zmiany mają charakter techniczny i porządkujący i należy ocenić je również pozytywnie. Naszym zdaniem należałoby również wprowadzić zmianę polegającą na rezygnacji z załącznika – opinii o innowacyjności projektu. W sytuacji, kiedy ten element podlega i tak ocenie ekspertów zewnętrznych, którzy, jak wynika z dotychczasowych doświadczeń mogą mieć i mają odmienne zdanie od autorów dołączanych opinii jest, to dublowanie pracy i wprowadzanie niepotrzebnego zamieszania. W to miejsce należałoby wprowadzić końcowy etap oceny w formie panelu, podczas którego wnioskodawcy mogliby prezentować projekt, odpowiadać na pytania ekspertów lub bronić swoich racji. Podobne procedury stosuje się dla innych programów wspierających finansowanie wdrażania innowacyjnych rozwiązań (AP).

- Stanowisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej do umowy handlowej UE-Mercosur.

Mając na uwadze pozostający do wejścia umowy w życie czas oraz zagrożenia dla rolników WIR postuluje podjęcie następujących działań:

- Przede wszystkim należy z żelazną konsekwencją pilnować aby produkty rolno-spożywcze z obszaru Mercosur spełniały wszystkie wymogi sanitarne i weterynaryjne stawiane takim produktom w UE. Należy pamiętać, że Brazylia już raz utraciła rynek EU na skutek wpadek w zakresie przestrzegania norm sanitarnych i weterynaryjnych. Dopuszczenie do rynku europejskiego musi uwzględniać, nie tylko kontrolę zakładów przetwórczych, ale również produkcję surowców rolnych.

- Należy zatrzymać Brazylię w procesie wycinania puszczy Amazonii na rzecz produkcji rolniczej. Te kwestie Polska oraz organy UE muszą podnosić na arenie międzynarodowej.

- Należy dbać o konsumenta krajowego i właściwe oznakowanie produktów i kraju ich pochodzenia. Konsument mając wybór i właściwą informację prawdopodobnie będzie wybierał produkty pochodzące z Polski i z Europy.

Konsument musi też mieć informację, że dany produkt nie został wyprodukowany ze szkodą dla środowiska naturalnego i klimatu, na przykład na obszarze wyciętej puszczy.

- Należy rozwijać krajowy rynek wołowiny. To jest warunek konieczny dla rozwoju branży produkcji wołowiny w Polsce. Bazowanie wyłącznie na eksporcie jest bardzo ryzykowne.

- Trzeba skupić się na produktach o wysokiej jakości a nie niskiej cenie. Polscy producenci nie będą w stanie konkurować cenowo z rolnictwem strefy Mercosur ze względu na warunki naturalne i klimat. Szczególnie dotyczy to konkurencji na rynkach trzecich, np. na rynku chińskim.

- Należy skutecznie wykorzystywać narzędzia promocyjne, w tym finansowane z funduszy unijnych na rynku unijnym oraz rynkach poza unijnymi dla promowania pozytywnych cech produkowanej w Europie w sposób zrównoważony żywności (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu Ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 roku.

Ustawę w całości należy zaopiniować pozytywnie. Dane zebrane w czasie spisu powszechnego z pewnością pozwolą na lepsze kreowanie polityki rolnej. Nasze wątpliwości budzi natomiast wiarygodność danych zebranych w ramach punktu 3.4) Informacje o gospodarstwie rolnym – powierzchnia. Ze względu na rosnącą ilość nieformalnych dzierżaw dane te nie do końca będą odzwierciedlać rzeczywistą wielkość danego gospodarstwa rolnego (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do tematów szkoleń dla doradców rolniczych. Przesłano ankietę wskazującą na priorytety w zakresie kształcenia doradców rolnych (AP).
- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu Strategii zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030.

Naszym zdaniem Strategia zamiast zajmować się wszystkim powinna być skoncentrowana na następujących, kluczowych wyzwaniach (rozstrzygnięciach strategicznych) dla rozwoju rolnictwa, obszarów wiejskich oraz rybactwa i rybołówstwa:

Cel szczegółowy I Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej – powinno być: Tworzenie warunków zwiększania opłacalności produkcji rolnej i rybackiej

- ASF.
- Inteligentne rolnicze specjalizacje, konkurencyjne sektory, strategie wojewódzkie branżowe.
- Pozycja rolnika na rynku i skuteczna współpraca rolników, ograniczanie ryzyka.
- Wdrażanie innowacji i doradztwo rolnicze.
- Budowanie polskiej marki żywności na rynkach zagranicznych.
- Nowe wyzwania QPR.

Cel szczegółowy II Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska

- Woda.
- Bezpieczeństwo żywności
- Ratunek dla Bałtyku.
- Smog.

Cel szczegółowy III Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa powinno być: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa

- Edukacja i wyrównywanie szans edukacyjnych, edukacja dorosłych, doradztwo.
- Wdrażanie innowacji i doradztwo biznesowe.
- Zdecentralizowane zarządzanie zmianą poprzez regionalne i branżowe strategie rozwoju sektora podejście lider oraz wykorzystanie partnerów lokalnych (wojewódzkie Izby Rolnicze, ODR, Koła Gospodyń, KOWR, UM), budowanie kapitału społecznego dla zmiany (AP).

- Wskazanie projektów o strategicznym znaczeniu dla Wielkopolski do realizacji w ramach kolejnej perspektywy finansowej UE.

Złożono następujące propozycje:

- Zbudowanie i promocja marki żywności z Wielkopolski.

- Walka z ASF.

- Badania, szkolenia i promocja praktyk rolniczych zapobiegających skutkom suszy w produkcji rolniczej, w tym poprawa melioracji oraz Sfinansowanie stacji meteo dla monitoringu suszy i innych klęsk.

- Wsparcie dla rolników poprzez utworzenie w gminach miejsc składowania, skupu, tymczasowego składowania- folii i podobnych odpadów.

- Badania, rozwój i promocja roślin białkowych zastępujących importowaną soję (AP).
- Opinia do projektu rozporządzenia w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonej na terenie gospodarstw.
Projektowane rozporządzenie o „rzeźniach rolniczych” dotyczy: ich konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia, a także limitów zwierząt poddawanych ubojowi i ich ograniczeń terytorialnych. Zdaniem Izby Rolniczej dopiero wprowadzenie kolejnych regulacji prawnych może przyczynić się do ich „rozkwit”. Powiązanie działalności RHD i „rzeźni rolniczych” niesłoby za sobą prawdziwe ożywienie inicjatyw gospodarczych na wsi. Pozostaje więc kwestia dostosowania limitów sprzedaży w RHD, kwestia opodatkowania tej działalności, dopłat unijnych, uproszczenia kontroli weterynaryjnych. Propozycja w projekcie, która ogranicza ubój zwierząt do gospodarstw położonych w tym samym powiecie jest w ocenie izby rolniczej ograniczeniem bezzasadnym. Oczywiście zawężenie działalności jest konieczne i ograniczenie to wynika z dziennych i rocznych limitów zwierząt poddawanych ubojowi. Zasadnym jest wyznaczenie granic terytorialnego zasięgu „rzeźni rolniczej” mając na uwadze dobrostan zwierząt, czyli ograniczając transport tych zwierząt do np. 30 czy max. 50km. Prawodawca nie powinien dopuścić do absurdu, żeby rolnik mający w swoim bliskim sąsiedztwie „rzeźnię rolniczą”, musiał wywozić zwierzę do innej, przypisanej jemu rzeźni, w jego powiecie (AJ).
- Opinia do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Izba Rolnicza pozytywnie ocenia poszerzenie katalogu beneficjentów o producentów pasz dla zwierząt gospodarskich z surowców niemodyfikowanych genetycznie. Ponadto, przyznanie 20 punktów decydujących o kolejności przysługiwania pomocy dla tejże działalności gospodarczej w porównaniu z pozostałą punktacją (od 1 do 5) daje duże szanse beneficjentom na uzyskanie pomocy. Pozytywną zmianą jest również umożliwienie rozpoczęcia procesu inwestycyjnego przed dniem zawarcia umowy. Zdaniem Izby Rolniczej, obawy budzi zmiana dotycząca trwałości operacji w przypadku kiedy operacja lub część operacji obejmującej inwestycję jest objęta umową leasingową. Postanowienia dotyczące realizacji operacji miałyby w przypadku umów leasingowych być wykonywane do dnia wypłaty płatności końcowej. Prawodawca na podstawie przepisów unijnych dowodzi, że zobowiązania dotyczące trwałości operacji w okresie pięciu lat od dnia wypłaty płatności końcowej, nie mają zastosowania m in. do kosztów umowy leasingu. Izba Rolnicza zapytuje: co jest gwarantem, że beneficjent korzystający z umowy leasingowej, po uzyskaniu pomocy finansowej będzie trwale zainteresowany prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie objętym finansowaniem? (AJ)
- Opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych.
Projekt ustawy wprowadza do ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych nowy fundusz, o nazwie Fundusz Promocji Roślin Oleistych. Zdaniem Izby Rolniczej nowo powstający fundusz powinien przyjąć nazwę: „ Fundusz Promocji Roślin Oleistych i Produktów Pszczelarskich” ponieważ zakres działania tego funduszu obejmuje także producentów produktów pszczelarskich. Zakres wsparcia funduszu proponowany w art.2 ust. 2 pkt 10 powinien w większym stopniu motywować do promowania produktów na rynkach zagranicznych. Działania funduszu na rynku krajowym powinny w głównej mierze mieć charakter interwencyjny, a promocja powinna być nakierowana na kampanie medialną o krajowym zakresie działania. Izba Rolnicza, mając na uwadze zarzuty stawiane niejednokrotnie przez środowiska rolnicze, w stosunku do istniejących funduszy, wskazuje, że ustawa powinna uszczegółowić procedurę tworzenia planów finansowych, tak aby uniemożliwić przyznawanie środków z Funduszu w głównej mierze organizacjom reprezentowanym przez członków Komisji (AJ).

- Opinia do projektu rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniający rozporządzenie w sprawie wykazu badań laboratoryjnych, których wyniki są wykorzystywane do celów kontroli urzędowej.

Projekt rozporządzenia proponuje dopisanie do wykazu badań laboratoryjnych przeprowadzanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego oraz produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych- badań laboratoryjnych produktów pochodzenia zwierzęcego w kierunku: - obecności Salmonella w tuszach wieprzowych, wołowych, baranich, kozich, końskich i w tuszach drobiowych brojlerów i indyków;- obecności *Campylobacter* w tuszach brojlerów. Ponieważ planowana zmiana wiąże się bezpośrednio z wymogiem sporządzenia raportu dla Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, ministerstwo powinno postarać się o zminimalizowanie kosztów, które będą musieli ponieść zainteresowani przedsiębiorcy, między innymi poprzez stworzenie programu wsparcia (dotacje) dla laboratoriów składających wnioski o wpis do rejestru laboratoriów wykonujących przedmiotowe badania. Zachęciłyby to potencjalnie zainteresowanych przedsiębiorców prowadzących prywatne laboratoria, oraz ograniczyło podwyżki kosztów badań zleconych przez rzeźnię (AJ).

- Opinia do projektu zmiany rozporządzenia w sprawie wzorów formularzy służących do sporządzania kwartalnych i rocznych informacji o liczbie uzyskanych tusz wołowych i wieprzowych w poszczególnych klasach jakości.

Zdaniem Izby Rolniczej jest to zmiana, nie przynosząca rzeźniom wymiernych korzyści. Oczywiście w pewnym stopniu upraszcza procedury związane z dokumentowaniem ilości uzyskiwanych tusz, ale nie daje możliwości pełnej elektronizacji. Przedmiotowy formularz musi być czytelnie podpisany przez przedstawiciela zakładu- co nie pozwala na przechowywanie go wyłącznie w formie elektronicznej, ani na bezpośrednią elektroniczną wysyłkę. Formularze muszą być w dalszym ciągu drukowane, podpisywane i przechowywane lub przesyłane w formie skanu lub pocztą tradycyjną (AJ).

- Opinia WIR do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych.

Zaproponowana zmiana rozporządzenia zakładała możliwość rozdzielenia w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych informacji o zwierzętach ubitych na terenie gospodarstwa na użytek własny od zwierząt ubitych z konieczności, których tusze trafiają do rzeźni, a pozyskane mięso jest dalej przetwarzane i trafia do obrotu. W opinii Wielkopolskiej Izby Rolniczej takie rozwiązanie nie utrudniłoby rolnikom prowadzenia rejestru zwierząt. Natomiast biorąc pod uwagę zaistniałą aferę z nielegalnym ubojem i transportem zwierząt, którą nagłośniono w Polsce na początku bieżącego roku, prowadzenie rejestru uboju zwierząt w bardziej szczegółowy sposób pozwoli Inspekcji Weterynaryjnej na dokładniejszą kontrolę i wykrywanie nielegalnych praktyk uboju zwierząt (MD).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”,

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie z następującymi uwagami:

- zmiana w punkcie pierwszym nie ograniczy możliwości korzystania przez beneficjentów premii na rozwój przedsiębiorczości z grantów przyznawanych przez LGD na rozwój firm już po uzyskaniu premii i rejestracji działalności gospodarczej w przyszłości. Należy tutaj zadbać aby zakres inwestycji finansowanych z tych dwóch działań nie pokrywał się. Warto rozważyć w przyszłości przekazanie wdrażania wszystkich środków na rozwój przedsiębiorczości na danym terenie LGD zamiast mnożenia programów i instytucji wdrożeniowych.

- zdecydowanie należy poprzeć zmianę dotyczącą kwalifikowalności kosztów środków transportu innych niż pojazdy mechaniczne (AP).

- zmiana terminu rozpoczęcia inwestycji jest korzystna pod warunkiem skrócenia i precyzyjnego ustalenia terminów rozpatrywania wniosków o pomoc i o płatność.

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” operacje typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej” oraz operacje typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” w ramach działania „ Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie. Należy jednak zwrócić uwagę, iż pilną zmianą powinno być skrócenie i precyzyjne ustalenie terminów rozpatrywania wniosków o pomoc i o płatność. Zmiana ta powinna dotyczyć wszystkich działań PROW (AP).

- Opinia w sprawie projektu rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu.

Projekt dotyczył zmian przepisów, mających na celu wprowadzenie w związku z suszą, odstępstw od wymogów w zakresie gruntów ugorowanych i międzyplonów w ramach zazieleniania i ma na celu zwiększenie dostępności pasz dla zwierząt gospodarskich na obszarach poszkodowanych suszą w 2019 roku. Zmiany uznano za korzystne dla rolników (PD).

- Opinia do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Uaktualnienie wysokości limitów środków przyznanych dla wybranych działań lub poddziałań poprzez ich przesunięcie na typy operacji, które cieszą się największym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów jest jak najbardziej uzasadnione. Dokonane zmiany umożliwią bowiem przeprowadzenie kolejnych naborów wniosków i tym samym pełne wykorzystanie środków finansowych. Jest to niezmiernie ważne, gdyż zbliża się koniec okresu programowania.

Zdaniem samorządu rolniczego pozytywne zmiany wprowadzono w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”, które cieszy się największym zainteresowaniem rolników. Utworzenie bowiem wspólnego limitu środków dla wszystkich obszarów wsparcia oraz podział na województwo mazowieckie i pozostałe województwa razem, pozwoli na najpełniejsze ich wykorzystanie. Jest to o tyle istotne, gdyż zainteresowanie pomocą w obszarach rozwój produkcji prosiąt, produkcji mleka krowiego, produkcji bydła mięsnego ma tendencję malejącą (CK).

- Opinia do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Samorząd rolniczy w pełni popiera proponowane zmiany w systemie wyboru operacji, polegające na usunięciu kryterium dotyczącego udziału TUZ wartościowych pod względem środowiskowym w odniesieniu do powierzchni TUZ położonych na obszarach Natura 2000 a w to miejsce dodanie nowego kryterium promującego rolników, którzy podjęli się realizacji dodatkowych działań poprzez wybrane zobowiązania w ramach programu rolno-środowiskowo-klimatycznego lub rolnictwa ekologicznego. Również usunięcie preferencji dla operacji realizowanych przez młodego rolnika należy uznać za słuszny, gdyż dostęp do środków finansowych powinien być uzależniony od warunków przyrodniczych, a nie od wieku wnioskodawcy. W naszej ocenie, proponowane zmiany polegające na rezygnacji z wymogu dołączania do wniosku o przyznanie pomocy niektórych załączników, znacznie usprawni proces przygotowania dokumentów aplikacyjnych, zwłaszcza zapis zwalniający wnioskodawcę z konieczności przedłożenia oświadczenia współposiadacza gospodarstwa w przypadku rolników użytkujących grunty w ramach wspólnot

gruntowych. W pełni popieramy zmianę umożliwiającą rolnikom rozpoczęcie realizacji operacji i ponoszenia kosztów kwalifikowalnych od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest korzystna, umożliwi bowiem wcześniejsze otrzymanie refundacji części poniesionych kosztów. Natomiast, wprowadzenie możliwości wydłużenia terminu na złożenie wniosku o płatność o 6 miesięcy jest korzystnym rozwiązaniem zwłaszcza dla rolników, którzy w końcowej fazie realizacji operacji napotykali na trudności w uzyskaniu pozwoleń wymaganych przy rozliczeniu inwestycji, a niedostarczenie ich w wyznaczonym terminie skutkowało odmową wypłaty przyznanej pomocy (CK).

- Opinia do projektu Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2020 r.

Zaproponowana stawka zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (bez zmian w stosunku do 2019 r) jest kwotą niewystarczającą i w żaden sposób nie uwzględnia obecnych warunków prowadzenia produkcji rolniczej. Rolnicy już drugi rok z rzędu ponoszą straty z tytułu niekorzystnych warunków pogodowych co w połączeniu z niskimi cenami skupu na produkty rolne i wzrastającymi kosztami środków do produkcji rolnej powoduje, iż sytuacja ekonomiczna większości gospodarstw rolnych jest bardzo trudna. W związku z powyższym wnioskujemy o zwrot całej stawki podatku akcyzowego. Uwzględniając jednak przesłaną opinię przez samorząd rolniczy w Jarocinie, można pozytywnie zaopiniować propozycję utrzymania stawki limitu zwrotu akcyzy za zużyty olej napędowy do 100 l/ha przy stawce 1,00 zł, przy jednoczesnym wprowadzeniu dodatkowego zapisu dotyczącego trzody chlewnej, który brzmiałby: Kwoty stanowiącej iloczyn stawki za zwrot podatku za litr oleju napędowego; liczby 30 oraz średniej rocznej liczby trzody chlewnej będących w posiadaniu producenta rolnego (CK).

- Opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw. Zmiany w opiniowanym projekcie obejmują: strategię obszarów morskich, wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa, zasady wykonywania urządzeń wodnych oraz kompetencji poszczególnych jednostek organizacyjnych Wód Polskich; zasady finansowania służb państwowych, działanie państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących, zmiany w zakresie systemu informacyjnego gospodarowania wodami (SIGW) oraz zmiany w zakresie przepisów karnych, a także uregulowanie kwestii uprawnionych do rybactwa, zmiany w zakresie kąpielisk oraz zmiany w zakresie regulacji dotyczących celów środowiskowych, monitoringu wód, sprawozdawczości z realizacji KPOŚK, transpozycji dyrektywy azotanowej oraz planu przeciwdziałania skutkom suszy. W dziedzinie rolnictwa opiniowany projekt dostosowuje Prawo wodne do wprowadzonego w roku 2018: „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami”. Zaproponowaliśmy zmiany w zakresie: doprecyzowania terminów przyjmowanych do wyliczania stanów średniorocznych zwierząt przy sporządzaniu planów nawożenia azotem; konieczności doprecyzowania zasad wykonywania części zadań związanych z urządzeniami wodnymi przez Starostów (EB).
- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2019 r. Zmiana w/w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi polega na wprowadzeniu zapisu o możliwości wypłacenia rolnikom zaliczek na poczet płatności bezpośrednich do gruntów oraz do zwierząt w wysokości 70% w terminie od 16 października 2019 r.
- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie zaliczek na poczet pomocy finansowej w ramach niektórych działań i poddziałań objętych PROW na lata 2014-2020 za 2019 r. Zmiana w/w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi polega na wprowadzeniu zapisu o możliwości wypłacenia rolnikom zaliczek na poczet płatności w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych objętego PROW 2014-2020” w zakresie rocznej premii oraz w ramach działań:

a) Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne,

b) Rolnictwo ekologiczne,

c) Płatności ONW,

w wysokości 85% w terminie od 16 października 2019 r. (EB)

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie zaliczek na poczet pomocy finansowej w ramach działania: „Zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego PROW na lata 2014-2020 za 2019 r.

Zmiana w/w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi polega na wprowadzeniu zapisu o możliwości wypłacenia rolnikom zaliczek na poczet działania zalesieniowego w wysokości 85% w terminie od 16 października 2019 r. (EB)

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów uznawanych za obszary proekologiczne oraz warunków wspólnej realizacji praktyki utrzymania tych obszarów.

Projekt dotyczy możliwości dokonania odstępstw w wymogach dotyczących obszarów proekologicznych w 2019 roku, wobec części kraju, które monitoring IUNG w Puławach uznał za objęte klęską suszy. Projekt obejmuje województwo wielkopolskie w całości.

Zakłada możliwość:

- Prowadzenia wypasu i zbioru masy z przeznaczeniem na paszę gruntów ugorowanych stanowiących obszar EFA

- Prowadzenia wypasu i zbioru masy z przeznaczeniem na paszę gruntów obsianych międzyplonem stanowiących obszar EFA

- Uznany za międzyplon zostanie także obszar obsiany jednym gatunkiem traw lub zielnych roślin pastewnych, a nie jak było dotychczas mieszanki.

- Projekt zakłada też skrócenie minimalnego okresu utrzymania międzyplonu ścierniskowego z 8 do 6 tygodni. Warunkiem jednak jest obsianie tego obszaru oziminami (EB).

- Opinia do projektu rozporządzenia MGMIŻŚ i MRiRW w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i ustalania obszaru, na który urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ.

Ewidencja melioracji wodnych ma stanowić z założenia ujednoczoną bazę informacyjną dla planowania odbudowy, przebudowy oraz utrzymania urządzeń melioracji wodnych. Ma być ona integralną częścią Systemu Informacyjnego Gospodarowania Wodami (SIGW). Zgodnie z założeniami ma być publikowana na Hydroportalu i udostępniana w formie usług sieciowych. Z chwilą wprowadzenia w życie, zgodnie z założeniami opiniowanego projektu, ujednoczonego systemu ewidencji melioracji wodnych w postaci jednego rozporządzenia stracą moc prawną dwa rozporządzenia tj.: *MRiRW z 30.12.2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i rozporządzenia MRiRW z dnia 22.11.2006r. W sprawie ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji szczegółowych.*

Zgodnie z Prawem Wodnym z 20.07.2017 r. mogły one funkcjonować tylko 18 miesięcy od dnia wejścia w życie w/w ustawy. Wprowadzenie projektowanego rozporządzenia spowoduje:

- Zlikwidowanie określenia „wody istotne dla rolnictwa” oraz „wały przeciwpowodziowe” - co także jest konsekwencją Ustawy Prawo Wodne z 20.07.2017r., Działanie to może zwiększyć chaos oraz trudności związane z właściwym gospodarowaniem wodą na potrzeby rolnictwa oraz może spowodować trudności w zakresie właściwego zabezpieczenia przeciwpowodziowego oraz zarazem obniżenie bezpieczeństwa w/w zakresie.

- W przypadku suszy, zagrozi bezpieczeństwu żywnościowemu Państwa, a w skrajnych przypadkach brakiem wody nie tylko na potrzeby rolnictwa ale też ludności.

- Rezygnacja z podziału melioracji na podstawowe i szczegółowe (ust. Prawo Wodne z 20.07.2017r) powoduje niedoinformowanie w zakresie odpowiedzialności co do kompetencji w zakresie właściwego utrzymywania melioracji wodnych.

- Ustawodawca jednocześnie wykazuje brak kosztów związanych z wprowadzeniem ujednoczonego teleinformatycznego systemu ewidencji melioracji wodnych natomiast koszty wprowadzenia ewidencji

zostały określone w Ustawie Prawo Wodne z 20.07.2017r. w wysokości .25,5 min zł co i tak wydaje się kosztem znacznie zaniżonym (MC).

- Opinia projektu ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw.

Proponowany projekt uwzględnia wnioski przedstawione w raporcie NIK, zgodnie z którymi stosowane rozwiązania prawne i organizacyjne powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa i przewidywalności zasad realizacji inwestycji. Proponowane zmiany wpłyną na usunięcie niektórych barier oraz obciążeń regulacyjnych dla rozwoju wykorzystywania odnawialnych źródeł energii przez sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz przez gospodarstwa domowe. Rozszerzenie definicji prosumenta energii odnawialnej, wprowadzenie możliwości sprzedaży energii z mikroinstalacji na zasadach innych niż sprzedawca zobowiązany oraz doprecyzowanie zasad budowy instalacji do 50 kW bez pozwolenia na budowę wpłynie pozytywnie na rozwój OZE. Proponowane zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym (MP).

- Opinia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

Jednym z głównych celów nowelizacji ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych jest określenie instrumentów wpływających na charakter obowiązku jakim jest Narodowy Cel Wskaźnikowy. Zaproponowane w projekcie nowelizacji rozwiązania w tym zakresie dotyczą określenia na kolejne lata wysokości NCW (do roku 2024). Przedłożona nowelizacja zawiera szereg przepisów umożliwiających zaliczenie produktów współwodornienia do realizacji NCW oraz wydłużenia okresu realizacji obowiązku obligatoryjnego tzw. blendingu biokomponentów z paliwami. W odniesieniu do współwodornienia w projekcie ustawy zostaną określone m.in. zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biokomponentów w technologii współwodornienia, sposobu zaliczania produktów pochodzących ze współwodornienia do realizacji NCW oraz zasady przeprowadzania kontroli. Proponowaną nowelizację należy uznać za korzystną i wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom społecznym (MP).

- Uwagi WIR do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uchylającego rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku ze zwalczaniem u drobiu wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Wydanie rozporządzenia miała na celu odciążenie hodowców i producentów drobiu ze stosowania przepisów wdrożonych w grudniu 2018 r. w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków. W związku z tym, że obecnie nie ma zagrożenia wystąpienia tej choroby, wprowadzenie przedmiotowego rozporządzenia jest w pełni uzasadnione, dlatego Wielkopolska Izba Rolnicza nie wniosła uwag do konsultowanego rozporządzenia (MD).

- Uwagi WIR do projektu zmian ustawy o ochronie zwierząt.

Projekt ustawy uzupełniał ją o brakujące przepisy w zakresie procedury zwrotu czasowo odebranych zwierząt ich właścicielom w przypadkach, gdy odebranie zwierząt było bezpodstawne. Wielkopolska Izba Rolnicza przychyliła się do zmiany przepisów eliminujących rażącą niesprawiedliwość wynikającą z aktualnego kształtu ustawy, która obciąża właściciela odebranych zwierząt kosztami czasowego odebrania także w sytuacji, kiedy został on uniewinniony. Wielkopolska Izba Rolnicza zwróciła uwagę, że nad procesem odbierania zwierząt powinna czuwać właściwa instytucja o odpowiednich kompetencjach, w tym przypadku Inspektorat Weterynarii. Przepis taki wyeliminowałby nadużycia ze strony organizacji pozarządowych uprawnionych do odbioru zwierząt w tzw. przypadkach niecierpiących zwłoki (MD).

- Uwagi WIR do projektu rozporządzenia MRiRW w sprawie długości okresów karencji poprzedzających pozyskanie ze zwierząt lub od zwierząt produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do oznakowania jako wolne od organizmów genetycznie modyfikowanych, w których nie stosuje się genetycznie modyfikowanych pasz.

W konsultowanym projekcie zaproponowano możliwość skarmiania zwierząt paszami zawierającymi GMO w pewnych okresach życia wybranych gatunków, oraz znakowania produktów z nich pochodzących jako wolne od organizmów genetycznie modyfikowanych. Z uwagi na małą dostępność pasz białkowych non GMO oraz zastosowanie takich przepisów w innych krajach UE, Wielkopolska

Izba Rolnicza oceniła ten pomysł jako racjonalne rozwiązanie. Jednocześnie podkreśliła, iż istnieje konieczność upowszechniania wiedzy na temat uprawy soi i zachęcania rolników do uprawy soi non GMO oraz konieczność mobilizacji branży paszowej, aby produkty non GMO były bardziej dostępne (MD).

• *Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”,*

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie z następującymi uwagami:

- zmiana w punkcie pierwszym nie ograniczy możliwości korzystania przez beneficjentów premii na rozwój przedsiębiorczości z grantów przyznawanych przez LGD na rozwój firm już po uzyskaniu premii i rejestracji działalności gospodarczej w przyszłości. Należy tutaj zadbać aby zakres inwestycji finansowanych z tych dwóch działań nie pokrywał się. Warto rozważyć w przyszłości przekazanie wdrażania wszystkich środków na rozwój przedsiębiorczości na danym terenie LGD zamiast mnożenia programów i instytucji wdrożeniowych.

- zdecydowanie należy poprzeć zmianę dotyczącą kwalifikowalności kosztów środków transportu innych niż pojazdy mechaniczne.

- zmiana terminu rozpoczęcia inwestycji jest korzystna pod warunkiem skrócenia i precyzyjnego ustalenia terminów rozpatrywania wniosków o pomoc i o płatność (AP).

• *Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” operacje typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej” oraz operacje typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” w ramach działania „ Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.*

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie. Należy jednak zwrócić uwagę, iż pilną zmianą powinno być skrócenie i precyzyjne ustalenie terminów rozpatrywania wniosków o pomoc i o płatność. Zmiana ta powinna dotyczyć wszystkich działań PROW (AP).

- *Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.*

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie z następującymi uwagami:

- Okres realizacji inwestycji finansowanej w formie leasingu wynoszący 36 miesięcy wydaje się zbyt krótki, biorąc pod uwagę wydłużające się procedury zawierania umów leasingowych. Raty leasingowe podzielone na tylko 36 miesięcy będą stanowiły duże obciążenie dla płynności finansowej firm usługowych.

- Rezygnacja z załączania kopii promesy kredytowej lub leasingowej stanowi rzeczywiście istotne ułatwienie dla wnioskodawców. Z drugiej jednak strony może to owocować dużą liczbą wniosków, które po podpisaniu umowy nie będą realizowane ze względu na brak finansowania, co w efekcie będzie blokowało środki. Można rozważyć wprowadzenie konieczności przedłożenia kopii tych dokumentów na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Jest to praktykowane przez inne agencje wdrożeniowe i płatnicze w Europie i w Polsce.

Naszym zdaniem warto rozważyć ułatwienia w dostępie do tego działania dla grup producentów rolnych. W tym celu należałoby znieść dla takich grup wymóg prowadzenia działalności przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku oraz uwzględnić tę formę współpracy rolników w punktacji (AP).

• *Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz*

wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zmiany zaproponowane w projekcie rozporządzenia należy zaopiniować pozytywnie z następującymi uwagami:

- Okres realizacji inwestycji finansowanej w formie leasingu wynoszący 36 miesięcy wydaje się zbyt krótki, biorąc pod uwagę wydłużające się procedury zawierania umów leasingowych. Raty leasingowe podzielone na tylko 36 miesięcy będą stanowiły duże obciążenie dla płynności finansowej firm usługowych. Złożenie pierwszego wniosku o płatność w okresie 6 miesięcy po podpisaniu umowy może być bardzo trudnym do dotrzymania terminem dla wnioskodawców.

- Rezygnacja z załączania kopii promesy kredytowej lub leasingowej stanowi rzeczywiście istotne ułatwienie dla wnioskodawców. Z drugiej jednak strony może to owocować dużą liczbą wniosków, które po podpisaniu umowy nie będą realizowane ze względu na brak finansowania, co w efekcie będzie blokowało środki przez podmioty, które będą miały problemy z pozyskaniem finansowania zewnętrznego. Można rozważyć wprowadzenie konieczności przedłożenia kopii tych dokumentów na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Jest to praktykowane przez inne agencje wdrożeniowe i płatnicze w Europie i w Polsce.

- Naszym zdaniem warto rozważyć ułatwienia w dostępie do tego działania dla grup producentów rolnych. W tym celu należałoby znieść dla takich grup wymóg prowadzenia działalności przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku oraz uwzględnić tę formę współpracy rolników w punktacji. Takie podejście zaktywizuje wiele grup producentów, które nie mają pomysłu na swoją działalność oraz spowoduje obniżenie kosztów usług rolniczych (AP).

- *Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi.*

Pierwsza i zasadnicza uwaga dotyczy terminu i trybu opiniowania tej ustawy. Zgodnie z harmonogramem Rządowego Centrum Legislacji projekt ustawy wpłynął już do sejmu w dniu 22 lipca 2019 r. (<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=3698>). Konsultacje społeczne nie odbyły się, co szeroko opisano i uzasadniono w przedłożeniu rządowym. Ustawa będzie za chwilę uchwalona. W związku z czym jaki jest sens jej opiniowania i przesłania uwag do dnia 20 sierpnia 2019 roku. Sama ustawa jest niezmiernie istotna z punktu widzenia rolników. Bez wątpienia jej cel i kontekst są bardzo słuszne. Siła przetargowa rolników jest rzeczywiście istotnie niższa od coraz bardziej skoncentrowanych podmiotów skupowych i przetwórczych. Praktyki nadużywania przewagi konkurencyjnej jeszcze się zdarzają chociaż przetwórcy i sieci handlowe zaczynają dostrzegać konieczność innego, bardziej partnerskiego podejścia do dostawców surowca ponieważ zaczyna im doskwierać jego brak. Naszym zdaniem proponowana ustawa zawiera jednak kilka elementów niekorzystanych dla samego rolnika. Pierwszy z nich to wprowadzenie kar dla rolnika za brak umowy sprzedaży przy jednoczesnym wprowadzeniu obowiązkowego zawierania umów z określonym (min 6 miesięcznym) wyprzedzeniem. Sami rolnicy posiadają różne strategie sprzedaży uzależnione od akceptowalnego poziomu ryzyka. Są rolnicy, którzy preferują bezpieczną sprzedaż, bez ryzyka, w całości na umowę akceptując niższą cenę umowną i mniejsze dochody w przypadku kiedy cena rynkowa w momencie sprzedaży jest wyższa. Inni rolnicy sprzedają część surowca na umowę z gwarancją ceny ale część pozostawiają sobie do sprzedaży bezumownej licząc na wyższą cenę. Jeszcze inni grają na rynku całą swoją produkcją licząc na duże zyski ale też biorąc pod uwagę duże straty gdy ceny spadają. W ustawie znalazł się zapis pochodzący z przepisów UE o możliwości odstąpienia rolnika od zawierania umowy poprzez złożenie na piśmie sprzeciwu. Ten zapis łagodzi wydźwięk ustawy ale nakłada na rolnika kolejne administracyjne obowiązki. Kluczowe dla działania samej ustawy będzie ustalenie cen referencyjnych. Poziom tych cen może wywołać bardzo różne skutki rynkowe. Jeśli będą one zbyt niskie to ustawa nie będzie działać na korzyść rolnika i będzie wykorzystywana przez podmioty skupujące. Jeśli będą zbyt wysokie to wywołają nadwyżkę produkcji, na którą nie będzie chętnych a polskie surowce będą zastępowane przez import. Nie wiemy też jakiej

jakości handlowej będzie dotyczyła cena referencyjna. Ceny płodów rolnych różnią się znacząco w zależności od parametrów jakościowych, których dla jednego produktu może być nawet kilka. We wzorze na cenę referencyjną obecny jest parametr „średni plon”. Skąd będzie brana jego wartość? Na przykład średni plon ogórka gruntowego w Polsce wynosi 17 ton/ha a na profesjonalnych plantacjach zbiera się go 120 t/ha. Jeśli cena referencyjna będzie zbyt wysoka to przemysł spożywczy będzie miał olbrzymie problemy ze sprzedażą swoich produktów na rynkach światowych, co zdecydowanie wpłynie na powstanie nadwyżek surowców rolnych w Polsce i brak możliwości zbytu płodów rolnych przez rolników w sytuacji kiedy Polska jest dużym eksporterem żywności. Ustalenie jednej ceny referencyjnej dla terenu całego kraju jest też obarczone błędem metodycznym. Koszty wytwarzania różnią się bowiem pomiędzy regionami Polski i zależą od jakości gleby, sumy opadów, rozłogu gospodarstw, tradycji i know how w zakresie określonych produktów. Mamy wrażenie, że nazwa cena referencyjna jest próbą obejścia przepisów UE, które jednoznacznie zakazują stosowania cen minimalnych jako narzędzia kształtowania polityki rolnej, mając na uwadze bardzo złe doświadczenia z przeszłości. Pamiętając o słusznym celu ustawy proponujemy jednak intensyfikację innych działań, zmierzających do jego osiągnięcia. Zamiast straszyć rolników i przetwórców karami należy podnosić ich świadomość w zakresie korzyści płynących z lepszej i partnerskiej współpracy tych podmiotów. Nieustannie należy zachęcać rolników i uczyć skutecznej współpracy na rynku poprzez tworzenie spółdzielni i innych form wspólnej działalności. Tylko współpraca rolników na rynku pozwoli im skutecznie wyeliminować nieuczciwe praktyki kupujących i poprawić własną pozycję konkurencyjną. Należy zaprosić do stołu sieci detaliczne bo to ich presja cenowa powoduje zaniżanie cen przez pozostałych operatorów rynku. Należy uświadamiać konsumenta, że dobry produkt spożywczy musi kosztować ponieważ lawinowo rosną koszty jego wytwarzania. Należy kontynuować wspieranie rolniczego handlu detalicznego i przetwórstwa lokalnego co pozwoli na skrócenie łańcucha spożywczego. Należy promować polskie marki i polską żywność zagranicą ponieważ dzisiaj na eksporcie polskiej żywności zarabiają pośrednicy z takich krajów jak Holandia, Niemcy czy Francja. To są wszystko trudne, mało spektakularne, długo perspektywiczne działania, które jeśli będą konsekwentnie wdrażane przyniosą oczekiwane efekty. Proponowana ustawa w naszej opinii jest natomiast pójściem na skróty, pod publiczkę i pozorowaniem działań, które nie przyniosą żadnych efektów (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie informacji, jakie powinien zawierać wniosek o uznanie organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów i organizacji międzybranżowych na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz rodzaju i zakresu dokumentów potwierdzających spełnienie przez te podmioty warunków uznania.

Projekt dotyczy wymogów dokumentacyjnych związanych z uznaniem grupy producentów mleka i jako taki należy go zaopiniować pozytywnie. Wątpliwości natomiast budzi sytuacja, w której producent mleka będący członkiem spółdzielni mleczarskiej, a większość producentów mleka w Polsce jest członkami spółdzielni, zakłada i staje się również członkiem grupy producentów mleka. W wyniku tego procesu powstają równoległe konkurujące z sobą struktury co w efekcie osłabia polskie mleczarstwo zamiast wzmacniać ten sektor. Powstaje również zasadnicze pytanie, czy tworzenie grupy producentów mleka obok istniejącej spółdzielni nie należy zakwalifikować jako tworzenie sztucznych warunków do pozyskania dotacji. W związku z powyższym biznes plan powinien zawierać również informacje dotyczące członkostwa rolników w spółdzielniach mleczarskich i uzasadnienia potrzeby tworzenia grupy producentów mleka oraz jej przyszłych relacji z istniejącą spółdzielnią mleczarską. Ocena ARiMR powinna w takiej sytuacji dotyczyć zbadania czy nie stworzono grupy wyłącznie w celu pozyskania dotacji i jak nowa grupa będzie współpracować z spółdzielniami mleczarskimi, których członkowie grupy – rolnicy są członkami tak aby wyeliminować problem tworzenia sztucznych warunków oraz konflikt interesów (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,

Zmianę rozporządzenia w jego części dotyczącej przesunięcia środków z działań operacyjnych na działania administracyjne należy ocenić zdecydowanie negatywnie. Wnioskodawca nie przedstawił żadnej analizy dlaczego środki na działania operacyjne nie są wykorzystywane. Ich przesunięcie na koszty administracyjne stanowi najprostsze rozwiązanie problemu braku wykorzystania środków ale stoi ono w sprzeczności z celami programu i jego znaczeniem dla rozwoju obszarów wiejskich. Nasuwa się proste pytanie – po co zwiększać koszty administracyjne, jeśli środki operacyjne nie są wykorzystywane. Brak wykorzystania tych środków w naszej ocenie wynika z problemów leżących po stronie procedur i instytucji wdrożeniowych. Wielkopolska Izba Rolnicza jest partnerem KSOW i składa wnioski oraz realizuje projekty w ramach tej sieci. Z naszego doświadczenia możemy podać kilka powodów, dla których środki nie są wykorzystywane. W naszej ocenie stosunkowo niewielkie granty obudowane są bardzo rozbudowanymi wymogami administracyjnymi oraz proceduralnymi. Okres procedowania wniosków jest zbyt długi a realizacji grantów zbyt długi. Alokacje pomiędzy działania i regiony są nieodpowiednie i nieelastyczne. Wymogi dokumentacyjne zniechęcają wielu potencjalnych wnioskodawców do składania wniosków. Liczba załączników i oświadczeń jest zbyt duża i niepotrzebnie komplikuje proces przygotowania i oceny wniosku. następuje zły podział środków – operacje cieszące się dużym zainteresowaniem mają stosunkowo małe budżety do wykorzystania. Na niewykorzystanie środków wpływa również zawichość wniosków, konieczność realizacji zadania praktycznie w ciągu 6 miesięcy (maj – połowa października). Drugą część zmiany rozporządzenia należy ocenić pozytywnie w kontekście zakończenia naborów na działanie „Współpraca” (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać wniosek o wpis do ewidencji producentów rolnych. Zmiana rozporządzenia ma charakter porządkujący oraz techniczny i wynika ze zmian innych aktów prawnych. Nie mniej jednak należy zwrócić uwagę na precyzyjne informowanie rolników i innych podmiotów o różnicy pomiędzy producentem rolnym a posiadaczem zwierzęcia w instrukcji do wypełnienia wniosku o wpis do ewidencji producentów rolnych (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do zmian w przepisach dotyczących zatrudniania w rolnictwie cudzoziemców.

Zmiana przepisów dotyczy głównie wykreślenia niektórych działów PKD, w których wydawane są pozwolenia na pracę sezonową cudzoziemca. Z przytoczonych przepisów wynika, że jeśli cudzoziemiec podejmuje pracę w Polsce to może być zatrudniony wyłącznie sezonowo lub w sposób ciągły w zależności od kodu PKD dotyczącego działalności, w której znajduje zatrudnienie. Takie rozwiązanie naszym zdaniem jest mało elastyczne. Rozumiemy, że producent nerek, który skierował pismo w tej sprawie chce zatrudnić cudzoziemca w produkcji zwierzęcej w sposób ciągły a obecne przepisy na to nie pozwalają. Jednak może znaleźć się rolnik lub przedsiębiorca, który z różnych powodów będzie chciał zatrudniać cudzoziemców w ramach tego samego PKD w charakterze pracownika sezonowego. Po zmianie przepisów taka sytuacja będzie z kolei niemożliwa dla niego. Brak rąk do pracy, szczególnie w rolnictwie, gdzie ze względu na niskie zarobki jest i będzie bardzo dokuczliwy w przyszłości. W tej sytuacji należy bardzo elastycznie podejść do przepisów regulujących zatrudnienie cudzoziemców. Nie widzimy powodu, dla którego należy rozróżniać zatrudnienie ciągłe i sezonowe według kodów PKD. Należy brać tu pod uwagę specyfikę pracy oraz uzasadnione potrzeby danego podmiotu (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektów rozporządzeń w sprawie stawek płatności bezpośrednich za 2019 r.

Projekty dotyczą przede wszystkim zmian stawek płatności bezpośrednich za 2019 rok wynikających z opublikowanego przez Europejski Bank Centralny nowego kursu euro. W związku z powyższym regulacje mają charakter techniczny i należy je zaopiniować pozytywnie. Wielkopolska Izba Rolnicza zwraca również uwagę, że szybki tryb procedowania tych zmian pozwoli na uruchomienie zaliczek co, szczególnie w kolejnym trudnym roku, wspomogą płynność finansową gospodarstw rolnych (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do: Zawarcie Układu w formie wymiany listów między Unią Europejską a Ukrainą zmieniającego preferencje handlowe dla mięsa drobiowego i przetworów z

mięsa drobiowego przewidziane w Układzie o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i ich państwami członkowskimi a Ukrainą.

Projekt układu dotyczy wyeliminowania luki prawnej w taryfie celnej Unii Europejskiej, w efekcie której lawinowo zwiększa się import elementów drobiu z kością z Ukrainy. Import takich elementów nie jest obłożony cłem i powoli zastępuje import drobiu z Ukrainy w ramach kontyngentu bezcłowego. Koncerny ukraińskie inwestują w tym celu w zakłady na terenie Słowacji, w których taki drób jest rozbierany i sprzedawany do pozostałych krajów UE, w tym do Polski. W związku z powyższym projekt należy zaopiniować pozytywnie. Elementy z kością, które dzisiaj nie są obłożone cłem powinny zostać włączone do kontyngentu bezcłowego a nie jak jest to dzisiaj stanowić odrębny, dodatkowy kanał wwozu mięsa drobiowego na teren Unii Europejskiej (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do: Zawarcie umowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie przydziału dla Stanów Zjednoczonych udziału w kontyngencie taryfowym przewidzianym w rozporządzeniu (WE) nr 617/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. otwierającym autonomiczny kontyngent taryfowy na przywóz wysokiej jakości wołowiny.

Projekt dotyczy uregulowania sporu handlowego pomiędzy USA a UE, który toczy się od 1989 roku. W ramach tego sporu Unia Europejska wprowadziła zakaz importu amerykańskiej wołowiny, głównie ze względu na stosowanie hormonów wzrostu, a Stany Zjednoczone kilkakrotnie zwiększały cła na wybrane produkty spożywcze importowane z UE. Wieloletnie próby rozwiązania sporu w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) nie przyniosły rezultatu. Opiniowane rozwiązanie naszym zdaniem jest zasadne. Jak rozumiemy polega ono na tym, że po pierwsze zwiększony kontyngent eksportu amerykańskiej wołowiny będzie pochodził z przesunięcia wolumenu eksportu tego produktu z innych krajów (Australia, Urugwaj, Argentyna) czyli podaź wołowiny pochodzącej z eksportu na rynku UE nie zwiększy się. Po drugie kontyngent będzie dotyczył wołowiny wysokiej jakości, czyli produkowanej bez użycia hormonów wzrostu co jest bezpieczne dla konsumentów w Europie ale również nie wystawia na nieuczciwą konkurencję wołowiny produkowanej na terenie UE. W wyniku tego porozumienia nie będą zwiększane cła na produkty spożywcze eksportowane do USA z krajów Unii Europejskiej co jest również korzystne. Uważamy również, że takie porozumienie wzmacnia sojusz północnoatlantycki, co leży w interesie Europy a szczególnie Polski, która buduje ze Stanami Zjednoczonymi bardzo silne i dobre relacje, również w zakresie eksportu do USA produktów spożywczych (AP).

- Opinia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji.

Projektowana zmiana ustawy wprowadza możliwość finansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich działań związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt. Ustawa reguluje tryb i procedury związane z wdrażaniem tego działania natomiast nie określa szczegółowych stawek oraz kryteriów związanych z działaniem „Dobrostan zwierząt”. Te informacje, które mają zasadnicze znaczenie dla rolników, będą określone w drodze rozporządzenia. Samo dodanie działania „Dobrostan zwierząt” do obecnego PROW należy zaopiniować pozytywnie. Wiele sieci handlowych i gastronomicznych poszukuje produktów wytwarzanych w podniesionych warunkach dobrostanu lecz niechętnie płacą za nie więcej. Konsumenty, których świadomość i wiedza w zakresie produkcji zwierzęcej rośnie deklarują coraz częściej chęć zakupu produktów wytwarzanych w takich warunkach co nie zawsze przekłada się na ich chęć do płacenia wyższych cen. Natomiast rolnik podejmując się takich ponad standardowych działań ponosi wyższe koszty, które powinny być rekompensowane właśnie z działania „Dobrostan zwierząt” w postaci corocznej premii. Niepokojąca jest natomiast informacja, że środki na sfinansowanie działania będą pochodziły z przesunięcia w ramach PROW z działania M09 „Tworzenie grup i organizacji producentów”. Tworzenie takich grup i współpraca gospodarcza rolników jest jednym z najważniejszych narzędzi do umocnienia pozycji przetargowej rolnika na rynku i jego udziału w cenie końcowej produktu, co podkreśla również Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ograniczanie środków na to działanie należy uznać za niespójne z

działaniami MRiRW oraz szkodliwe z punktu widzenia rozwoju rynku rolnego w Polsce (AP).

- Opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie formularza umożliwiającego wprowadzanie danych do systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w którym jest prowadzony rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz opinia do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu oznakowania loch kolczykami z indywidualnym numerem identyfikacyjnym loch.

Zaproponowane przepisy mają na celu umożliwienie zapisywania w rejestrze zwierząt gospodarskich indywidualnego numeru identyfikacyjnego loch oraz określają wzór i wymagania techniczne jakie będą dotyczyły nadawanym im kolczykom. Dzięki rozwiązaniu w zakresie identyfikacji loch, rolnicy będą mogli ubiegać się o dopłaty z tytułu zapewnienia podwyższonego standardu dobrostanu. Wielkopolska Izba Rolnicza ze względu na fakt, iż indywidualne znakowanie loch będzie dobrowolne, nie wniosła uwag do projektu. Opinia została wysłana dnia 15 listopada 2019 r. (MD).

*inicjały osób, które zebrały uwagi z terenu i przygotowały wstępną treść opinii. Nadzór nad rozdziałem projektów pomiędzy specjalistów oraz weryfikację i korektę nadesłanych opinii prowadzi Dyrektor Biura Grzegorz Wysocki.

5. Walne Zgromadzenia

25 stycznia 2019 r. XVI Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej V kadencji

25 stycznia w Zespole Szkół Przyrodniczych na poznańskim Gołęczynie odbyły się obrady Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Przewodniczącym obrad został Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski, funkcję Sekretarza pełnił Członek Zarządu WIR Zbigniew Stajkowski. Członkowie Walnego Zgromadzenia zapoznali się z informacją o sposobie realizacji wniosków przyjętych przez ostatnie Walne Zgromadzenie oraz przyjęło sprawozdanie z pracy Zarządu WIR w okresie od 26 listopada 2018 r. do 5 stycznia 2019 r. Następnie przystąpiono do podejmowania uchwał. W związku ze śmiercią Członka Walnego Zgromadzenia, delegata KRIR i Przewodniczącego Rady Powiatowej WIR w Szamotułach Andrzeja Frąckowiaka, Walne Zgromadzenie przyjęło uchwałę w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu członka Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Po czym przeprowadzono wybory Delegata do Krajowej Rady Izb Rolniczych. W wyniku głosowania Delegatem do KRIR został Zbigniew Stajkowski. Następnie Delegaci Walnego Zgromadzenia w drodze uchwały wyrazili zgodę na członkostwo Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Związku Wzajemności Członkowskiej „Gospodarna Wielkopolska”, który zostanie utworzony w ramach Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”. Uchwała ta umożliwiła podpisanie stosownego porozumienia jeszcze tego samego dnia w trakcie uroczystości upamiętniających 100. rocznicę zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego oraz polonizacji samorządu rolniczego. W formie uchwały podjęte zostały również decyzje dotyczące przyjęcia sprawozdania Komisji Rewizyjnej z pracy w drugim półroczu 2018 roku oraz realizacji zadania grantowego wspólnie z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w ramach działania Transfer wiedzy i działalność informacyjna, objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020. drugiej części obrad odbyła się debata na temat tragicznej sytuacji towarowych gospodarstw rolnych. W dyskusji oprócz Członków Walnego Zgromadzenia WIR uczestniczyli również Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktor Szmulewicz, Ryszard Kierzek Prezes Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej a także przedstawiciele związków reprezentujących branżę trzody chlewnej oraz drobiu. Dyskusja przebiegała w bardzo ożywionej atmosferze. Delegaci WIR pytali Prezesa Szmulewicza o przyczyny odwołania zaplanowanego na 10 stycznia 2019 r. Zgromadzenia pod nazwą „W obronie interesów rolników”, które miało się odbyć przed Kancelarią Premiera. Argumenty przytoczone przez Prezesa Szmulewicza nie przekonały uczestników spotkania.

25 maja 2019 r. XVII Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej V kadencji

Ostatnie posiedzenie WZ WIR było posiedzeniem wyjazdowym i odbyło się 29.05.2019 roku w Mysłakowicach w woj. dolnośląskim. Przewodniczącą obrad WZ została wybrana pani Jolanta Nawrocka, natomiast sekretarzem pan Jerzy Kostrzewa. Podczas obrad obecni byli zaproszeni goście – członkowie zarządu i dyrekcja Dolnośląskiej Izby Rolniczej pod przewodnictwem Prezesa DIR pana Leszka Grali.

Głównymi punktami posiedzenia WZ było przyjęcie uchwał w sprawie:

- zatwierdzenia sprawozdań Zarządu Wielkopolskiej Izby Rolniczej z działalności statutowej i finansowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej za rok 2018,
- udzielenia absolutorium dla Zarządu Wielkopolskiej Izby Rolniczej za rok 2018,
- powołania komisji wojewódzkiej dla przeprowadzenia wyborów do rad powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

Zebrani zapoznali się z opinią Komisji Rewizyjnej, która pozytywnie odniosła się do działań zarządu w okresie objętym sprawozdaniem. Przedstawiono również proponowany skład wojewódzkiej komisji wyborczej, która będzie czuwała nad przebiegiem wyborów do izb rolniczych. Wszystkie powyższe uchwały zostały przyjęte jednogłośnie.

W trakcie posiedzenia przyjęto również stanowiska dotyczące:

- ustawy o Kołach Gospodyń Wiejskich
- projektu ustawy o uciążliwości zapachowej,
- niekorzystnych warunków pogodowych i ich wpływu na stan plantacji rolniczych w Wielkopolsce.

W trakcie dyskusji wskazywano głównie na niebezpieczeństwo związane z zapisami ustawy „odorowej”. Wszystkie organizacje rolnicze są jej przeciwnie, ale los ustawy leży w rękach rządzących. Muszą do nich dotrzeć argumenty rolników i spowodować modyfikację lub odrzucenie proponowanych obecnie zapisów. Na zakończenie obrad zostały wręczone odznaczenia Krajowej Rady Izb Rolniczych za zasługi dla samorządu rolniczego. Złotą odznakę otrzymał Zbigniew Gąsior, natomiast brązowe: Jolanta Nawrocka, Jerzy Kostrzewa, Janusz Popiół, Kornel Pabiszczak, Grzegorz Wysocki, Bogdan Fleming, Zygmunt Konieczny, Marek Szczęsny, Mirosław Serafinowicz, Andrzej Waszak, Marta Ceglarek. Pośmiertnie odznaczenie zostało przyznane Andrzejowi Frąckowiakowi.

19 sierpnia 2019 r. I Walne Zgromadzenie VI kadencji Wielkopolskiej Izby Rolniczej

W dniu 19 sierpnia 2019 roku odbyło się I Walne Zgromadzenie VI kadencji Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Wieńczyło ono proces wyborczy, który przebiegał według określonych prawem etapów. Członkowie Izby najpierw wybrali swoich delegatów do rad powiatowych. Te na swoich pierwszych posiedzeniach wybrały przewodniczących oraz delegatów do Walnego Zgromadzenia Izby. To właśnie przewodniczący rad powiatowych oraz delegaci spotkali się w poniedziałek aby wybrać pozostałe organy naszej Izby na nową kadencję. Na 62 członków walnego zgromadzenia obecnych było 60. Efektem wyborów było pojawienie się 27 nowych osób, które nie były delegatami w kadencji minionej. Zgodnie z przyjętymi regułami Walne otworzył najstarszy wiekiem delegat, Pan Eugeniusz Grzybek. Przewodniczącym Zgromadzenia został Pan Andrzej Kubiak, poprowadził i zrealizował jego wszystkie punkty programowe. Przeprowadzono głosowania na prezesa oraz wiceprezesa zarządu Izby. Na te dwa stanowiska delegaci zgłosili tylko po jednym kandydacie. Na pozostałe funkcje kandydatów było więcej niż miejsc. Kandydaci przed głosowaniem mieli okazję do zaprezentowania swojej osoby i wizji swojej pracy dla Izby. Wszystkie głosowania były tajne. Wyniki głosowań przedstawiają się następująco:

Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej VI kadencji

Prezes - Piotr Walkowski, Wiceprezes - Zbigniew Stajkowski, Członkowie Zarządu: Bogdan Fleming, Jerzy Kostrzewa i Jan Pauliński.

Komisja Rewizyjna

Stanisław Ciesielski, Anna Majer, Mirosław Potrawiak, Łukasz Rojda i Krystian Szyler. Funkcję przewodniczącej komisji powierzono Pani Annie Majer.

Delegatką do KRIR została wybrana Jolanta Nawrocka.

Komisja Budżetowa

Bartosz Banaszak, Krzysztof Kałużny, Andrzej Kubiak, Paweł Szafranek i Janusz Popiół. Funkcję przewodniczącego komisji powierzono Panu Pawłowi Szafrankowi.

W trakcie dyskusji towarzyszącej wyborom delegaci wskazywali na konieczność wzmocnienia roli Izby w środowisku wiejskim oraz wobec władz państwowych i samorządowych odpowiedzialnych za rozwój sektora rolnego w Polsce. Jako strategiczne wyzwanie dla rolnictwa w Wielkopolsce a co za tym idzie WIR wskazano kwestię zagrożenia suszą i podjęcia działań w zakresie retencji wody na naszym terenie. Delegaci przyjęli również stanowisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej w sprawie konieczności podjęcia pilnych działań po wystąpieniu klęski suszy. Przyjęto również wnioski przedstawione przez poszczególne rady powiatowe.

II Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej VI kadencji

W dniu 6 grudnia 2019 r. odbyło się II Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej VI kadencji. Spotkanie miało miejsce w nowej siedzibie WIR. Wielkopolska Izba Rolnicza w porozumieniu z Zespołem Szkół Przyrodniczych w Poznaniu przejęła nowe pomieszczenia w budynku 9E. II Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej VI kadencji otworzył Prezes Piotr Walkowski, który równocześnie został wybrany przewodniczącym spotkania. Funkcję sekretarza powierzono panu Janowi Paulińskiemu członkowi Zarządu WIR. W pierwszej części Walnego przyjęto między innymi uchwałę w sprawie zmian w budżecie Wielkopolskiej Izby Rolniczej na rok 2019, i uchwałę w sprawie przyjęcia budżetu Wielkopolskiej Izby Rolniczej na rok 2020. Budżet zakłada dochody WIR na poziomie 4.213.299,07 a wydatki na poziomie 4.533.299,07. Różnica będzie pokryta z kredytu krótkoterminowego. W dalszej części spotkania członkowie Walnego zgromadzenia dyskutowali o bieżących problemach wielkopolskiego i polskiego rolnictwa. Dyskusja dotyczyła przede wszystkim największego zagrożenia dla rolnictwa w Wielkopolsce jakim jest ASF. Walne zgromadzenie przyjęło w tej sprawie stosowne stanowisko. Przyjęto również następujące stanowiska: Stanowisko w sprawie usuwania folii rolniczej i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, Stanowisko w sprawie udzielania przez państwo pomocy dla rolników poszkodowanych przez klęskę suszy, Stanowisko w sprawie gospodarowania nieruchomościami Zasobu Własności Skarbu Państwa. Walne Zgromadzenie przyjęło również uchwałę w sprawie powołania Komisji do Spraw Kobiet i Rodziny w Środowisku Wiejskim w składzie: Anna Majer, Jolanta Nawrocka, Janina Pawełczyk, Janusz Popiół, Szymon Tomaszewski, Michał Wróblewski i Adam Kachniarz.

6. Ważniejsze spotkania, konferencje, wydarzenia.

Spotkanie Kółek Rolniczych

W dniu 11 stycznia 2019 r. w Dymaczewie koło Stęszewa Związek Kółek i Organizacji Rolniczych w Poznaniu zorganizował spotkanie świąteczno-noworoczne. W imieniu Prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotra Walkowskiego życzenia oraz serdeczne pozdrowienia przekazał wiceprezes WIR Bogdan Fleming, który reprezentował wielkopolski samorząd rolniczy na tym spotkaniu. Pan Bogdan Fleming pełni też funkcję Dyrektora OT KOWR w Poznaniu. Wielkopolska Izba Rolnicza dziękuje Wielkopolskim Kółkom Rolniczym za współpracę, szczególnie panu Ryszardowi Napierale, Podczas spotkania poruszono również temat dofinansowania Kół Gospodyń Wiejskich.

Spotkanie Zespołu ds. Trzody Chlewnej

Dnia 18 stycznia 2019 r. w siedzibie Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu odbyło się spotkanie Zespołu ds. Trzody Chlewnej przy WIR. Przewodniczący Zespołu pan Grzegorz Majchrzak wyjaśnił, że postulaty wypracowane podczas spotkań Zespołu zostały zgodnie z obietnicą przedstawione Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi podczas posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wy tłumaczył także zawirowania związane z organizacją wiecu w obronie polskich rolników, który został bez wiedzy Prezesów Izb odwołany przez Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych. Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski zaznaczył, że od ponad 4 miesięcy rolnicy znajdują się w skrajnie dramatycznej sytuacji: ceny żywności kształtują się na niskim poziomie, wysoki import taniego mięsa m.in. z Niemiec i Belgii powoduje

brak zainteresowania zakładów ubojowych polskimi tucznikami. Do tego dochodzą coraz wyższe koszty produkcji spowodowane wyższą ceną zbóż, energii oraz paliwa. Tragiczne położenie producentów trzody powoduje rezygnację z hodowli, a także wywołuje wśród rolników frustrację. Działania Rządu są znikome i mało efektywne.

Uroczystości upamiętniające 100. Rocznicę zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego oraz polonizacji samorządu rolniczego

25 stycznia 2019 r. w Auli Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu odbyły się uroczystości mające na celu upamiętnienie wydarzeń sprzed 100 lat związanych z Powstaniem Wielkopolskim oraz polonizacją samorządu rolniczego. Organizatorem wydarzenia była Wielkopolska Izba Rolnicza. Uroczystość rozpoczęła koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Muzyki Myśliwskiej Polskiego Związku Łowieckiego pod dyktando Pana Mieczysława Leńniczaka. Goście uroczystości wysłuchali okolicznościowego wykładu pt. "Tradycje wielkopolskiego samorządu rolniczego" przygotowanego przez prof. dr hab. Roberta Kmiecika z Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Uroczystość była okazją do wręczenia odznaczeń i wyróżnień dla osób zasłużonych dla wielkopolskiego samorządu rolniczego. Na wniosek Prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej Kapituła Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego nadała to zaszczytne odznaczenie Panu Janowi Chłaście Delegatowi Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Powiecie Ostrowskim. Medalion im. dr Aleksandra hr. Szembeka za działalność na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi wielkopolskiej podczas uroczystości wręczono zasłużonym delegatom i pracownikom Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Z okazji Jubileuszu Wielkopolska Izba Rolnicza wydała medal okolicznościowy. Na rewersie medalu widoczna jest podobizna dr Aleksandra hr. Szembeka, jednego z pierwszych Prezesów Wielkopolskiej Izby Rolniczej oraz logotyp Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Awers medalu zawiera symbol Orła Białego, który w trakcie Powstania Wielkopolskiego stanowił godło umieszczane na sztandarach powstańczych. Okolicznościowym medalionem 100. polonizacji samorządu rolniczego uhonorowani zostali goście uroczystości: posłowie, przedstawiciele samorządu Województwa Wielkopolskiego, Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz izb rolniczych z ościennych województw a także przedstawiciele instytucji i organizacji działających w otoczeniu rolnictwa. Kolejnym punktem spotkania było uroczyste podpisanie umowy o współpracę pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych TUW a Wielkopolską Izbą Rolniczą.

Podsumowanie Konkursu „Wielkopolska miodem i mlekiem płynąca – kulinaria patriotyczne”

Rozstrzygnięcie konkursu oraz wręczenie nagród miało miejsce 25 stycznia podczas uroczystości związanych z rocznicą 100-lecia Powstania Wielkopolskiego oraz polonizacji izb rolniczych, która odbyła się w Zespole Szkół Przyrodniczych na poznańskim Gołębiniu. Tematem przewodnim konkursu były Kulinaria patriotyczne. Do Konkursu zgłosiło się 50 uczestników.

Wielkopolskie rolnictwo wobec współczesnych zagrożeń

Wielkopolskie rolnictwo wobec współczesnych zagrożeń to przewodni temat debaty, którą w dniu 13 lutego 2019 roku zorganizowała Wielkopolska Izba Rolnicza we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego. Sala wykładowa Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich wypełniła się do ostatniego miejsca rolnikami i przedstawicielami instytucji z nimi współpracujących. Spotkanie prowadził Czesław Cieślak – Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. W debacie uczestniczył Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Jan Krzysztof Ardanowski. Wystąpienia gości i dyskusja skupiły się wokół takich problemów, jak ubiegłoroczna susza, ASF i depopulacja dzików, kryzys na rynku trzody chlewnej oraz gospodarowanie ziemi z zasobu skarbu państwa. Wstępem do dyskusji okazało się wystąpienie ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego, który na początku zadeklarował, że będziemy rozmawiać o realnych problemach i szukać rozwiązań, by im zaradzić.

Rolniczy „okrągły stół” rozpoczął obrady

20 lutego 2019 r. z inicjatywy organizacji i związków rolniczych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizował posiedzenie pn. „Porozumienie Rolnicze”, skupiające przedstawicieli organizacji rolników, przedsiębiorstw przetwórstwa spożywczego i handlu, a także organizacji konsumenckich, wspierane przez instytucje nauki i otoczenia rolnictwa oraz administracji rządowej. Patronat nad przedsięwzięciem objął Prezydent RP Andrzej Duda. W trakcie kilkugodzinnej debaty poruszono tematy dotyczące różnych branż produkcji zwierzęcej: świń, bydła, drobiu, ryb. Omówiono problemy m.in. producentów owoców i chmielu oraz problematykę rolnictwa ekologicznego, sprawy obrotu ziemią, a także problemy z dzierżawą. Wielkopolska była reprezentowana przez kilkadziesiąt przedstawicieli różnych instytucji i organizacji rolniczych. Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentował prezes Piotr Walkowski. Obecne na spotkaniu organizacje rolnicze, zadeklarowały chęć ścisłej współpracy w przygotowywaniu nowych rozwiązań nawiązujących do poruszanej problematyki oraz podjęcia technicznych rozmów w ramach utworzonych przy Ministerstwie Rolnictwa zespołów problemowych. Reprezentujący na spotkaniu Wielkopolską Izbę Rolniczą Prezes Piotr Walkowski zgłosił swój akces do zespołu zawiązanego w celu wypracowania kierunków działań służących poprawie sytuacji na rynku trzody chlewnej i walki z ASF-em.

Debata na temat rozwoju ferm nakładczych trzody chlewnej

W dniu 26 lutego 2019 r. w Łobżeniczy odbyła się debata na temat rozwoju ferm nakładczych trzody chlewnej na terenie tej gminy. Debata była wynikiem wzrostu zainteresowania rolników z terenu gminy Łobżenica tą formą prowadzenia chowu trzody chlewnej z jednej strony a rosnącymi obawami mieszkańców gminy związanymi z budową nowych, dużych ferm, będących potencjalnym źródłem uciążliwych zapachów z drugiej strony. W trakcie debaty przedstawiciele zaangażowanych instytucji zaprezentowali zagadnienia związane z wymogami prawnymi w zakresie budowy nowych obiektów inwentarskich na terenie gminy. Przedstawiono planowane na takie cele potencjalne lokalizacje oraz procedury i dokumenty niezbędne do uzyskania pozwolenia na budowę. W prezentacjach nie zabrakło również analiz ekonomicznych dotyczących stanu obecnego oraz perspektyw rozwoju sektora produkcji trzody chlewnej w Polsce. Dr Benedykt Pepliński z Uniwersytetu Przyrodniczego wskazał na plusy i minusy tuczu nakładczego oraz postawił tezę, iż mimo aktualnie niskich cen trzody chlewnej w Polsce, samodzielny tucz w cyklu zamkniętym przy odpowiedniej skali produkcji jest najbardziej korzystnym rozwiązaniem dla rolnika, szczególnie w czteroletnim cyklu cenowym. Teza ta jest zgodna z wynikami prac zespołu trzodowego, który pracuje pod patronatem Wielkopolskiej Izby Rolniczej w celu odbudowy pogłowia trzody chlewnej, w tym szczególnie macior w Polsce. Stanowisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej w tej sprawie przedstawił Andrzej Przepióra.

Mniej wypadków w rolnictwie

W dniu 26 lutego 2019 obradowała Wojewódzka Komisja do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie Indywidualnym przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Poznaniu. Z ramienia Wielkopolskiej Izby Rolniczej członkiem tej Komisji jest Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski. Przewodniczącym Komisji jest Wojciech Jankowiak – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, który poprowadził spotkanie. Komisja działa wyłącznie prewencyjnie i informacyjnie, nie ma możliwości karania rolników. Komisja dociera rolników i mieszkańców wsi głównie poprzez działania edukacyjne tj. seminaria, wykłady, szkolenia pogadanki, wizytacje w gospodarstwach, a także konkursy wiedzy na temat bezpiecznej pracy w rolnictwie i konkurs plastyczny skierowane do dzieci. Inspektorzy BHP z KRUS i PIP wraz z przedstawicielami Wielkopolskiej Izby Rolniczej i często przy współpracy policji i Ochotniczych Straży Pożarnych przeprowadzają również wiele lekcji, pogadanek w szkołach, zaczynając od najmłodszych klas, a kończąc na szkołach średnich. Wiele jest też szkoleń przeprowadzanych dla rolników przy okazji różnych spotkań na terenach wiejskich, tylko w ubiegłym roku zostało zorganizowanych ponad 400 takich spotkań. Działania te przynoszą wymierne efekty, bo od początku tych działań w województwie wielkopolskim spadła dość znacznie ilość wypadków w rolnictwie z prawie 2.600 do niespełna 1.700 rocznie.

Wielkopolskie Święto Sołtysa III Pielgrzymka Sołtysów do Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu

W sobotę, 9 marca ponad sześćset sołtysów z całej Wielkopolski zgromadziło się w Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu na organizowanej już po raz trzeci Pielgrzymce Sołtysów. Po mszy świętej w pobliskim Stawiszynie odbyły się uroczystości związane z Dniem Sołtysa, który obchodzony jest 11 marca. Po mszy świętej uroczystości Wielkopolskiego Święta Sołtysa kontynuowane były w Stawiszynie. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele sołectw z całej Wielkopolski oraz zaproszeni goście Poseł do Parlamentu Europejskiego Andrzej Grzyb, poseł na Sejm RP Jan Dziedziczak, prezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów Ireneusz Niewiarowski oraz starości, wójtowie, burmistrzowie i delegaci Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski uhonorował Medalem 100-lecia Polonizacji Wielkopolskiej Izby Rolniczej wyróżniających się sołtysów.

Święto Kobiet w Sompolnie

Kobiety-rolniczki zgromadzone przy Radzie Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Koninie dzięki inicjatywie swej Przewodniczącej - Beaty Pawlak w dniu 12 marca 2019 r. spędziły miłe popołudnie w zajeździe „U Kwiatków” w Sompolnie. Przy wspólnym obiedzie oraz wyśmienitych słodkościach Panie spędziły czas na wspomnieniach oraz dzieleniu się swymi doświadczeniami.

Podsumowanie efektów całorocznej pracy wielkopolskich hodowców bydła mlecznego

16 marca w restauracji „Przepiórka” w Świnkowie Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka dokonała podsumowania wyników oceny wartości użytkowej bydła mlecznego za rok 2018 w województwie wielkopolskim. Samorząd rolniczy na tym spotkaniu reprezentował Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski oraz Członek Zarządu WIR Jerzy Kostrzewa. Według oceny władz Federacji ubiegły rok był bardzo udany dla producentów mleka. Dobra koniunktura, która przełożyła się na dobrą cenę mleka przyczyniła się do osiągnięcia wspaniałych wyników produkcyjnych.

XVIII edycja Konkursu „WIELKOPOLSKI ROLNIK ROKU 2018”

Podsumowanie kolejnej edycji Konkursu Wielkopolski Rolnik Roku odbyło się w niedzielę 17 marca 2019 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. W tegorocznej edycji nominacją do tytułu Wielkopolski Rolnik Roku 2018 wyróżniono 19 rolników, a spośród nich wybrano 9 najlepszych, którzy otrzymali statuetkę Siewcy oraz przyznaną przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego nagrodę finansową w wysokości 10 tys. złotych. Oceniając gospodarstwa Kapituła Konkursu przyglądała się ich organizacji, osiąganym efektem ekonomicznym, perspektywą rozwoju, a także infrastrukturze, wyposażeniu w niezbędny sprzęt i estetyce obejścia. Gratulacje wyróżnionym rolnikom złożył Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski, który wręczył wszystkim nominowanym medal 100-lecia polonizacji izb rolniczych. Partnerem konkursu jest m.in. Wielkopolska Izba Rolnicza. Rady Powiatowe WIR rekomendują kandydatury rolników do tego tytułu oraz organizują wyjazdy delegacji na uroczystość wręczenia nagród, ponadto w pracach Kapituły Konkursu uczestniczył Prezes WIR Piotr Walkowski.

AGRO AKADEMIA w Blizanowie

19 marca 2019 Blizanowie koło Kalisza odbyło się kolejne spotkanie AGRO AKADEMII. Jest to już czwarta edycja konferencji organizowanych przez Bank BGŻ BNP Paribas. Partnerem tegorocznej edycji jest Krajowa Rada Izb Rolniczych. Na AGRO AKADEMIE składają się spotkania merytoryczne, podczas których współpracujący z Bankiem eksperci dzielą się wiedzą na aktualne tematy dotyczące rolnictwa. Do udziału w spotkaniach zapraszani są rolnicy – przedsiębiorcy zainteresowani zdobywaniem wiedzy i jej wykorzystaniem w prowadzonym biznesie. W spotkaniu w Blizanowie uczestniczyli Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski oraz Członek Zarządu WIR Zbigniew Stajkowski, którzy pogratulowali organizatorom inicjatywy organizacji konferencji oraz wręczyli medal 100-lecia polonizacji izb rolniczych.

Szkolenia dla osób dokonujących uboju zwierząt we własnym gospodarstwie

Powiatowe Inspektoraty Weterynarii organizowały szkolenia dla osób mających zamiar dokonywać uboju zwierząt we własnym gospodarstwie w celu produkcji mięsa przeznaczonego wyłącznie na użytek własny.

W związku ze zmianą przepisów odbycie szkolenia jest obowiązkowe dla osób, które do tej pory dokonywały uboju zwierząt we własnym gospodarstwie domowym oraz dla osób, które zamierzają takiego uboju dokonywać. Wielkopolska Izba Rolnicza wniosowała do Głównego Lekarza Weterynarii o organizowanie takich szkoleń przez Powiatowe Inspektoraty Weterynarii.

Inauguracyjne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy

W dniu 17 kwietnia 2019 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy na nową kadencję 2019-2023. Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentuje w tej Radzie Dyrektor Biura Grzegorz Wysocki. Na Przewodniczącego Rady wybrano Pana prof. Józefa Orczyka, reprezentującego Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Na Wiceprzewodniczącego wybrano Pana Karola Pufala, reprezentującego Związek Rzemiosła Polskiego. Będzie to zatem druga z kolei kadencja obu Panów na tych stanowiskach. Po przyjęciu Regulaminu Rady na nową kadencję, do prezydium WRRP wybrano sześć osób (o dwie więcej niż dotychczas): Wojciecha Kruka – Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej (WIP-H), Jacka Kulika – Konfederacja Lewiatan, Violetę Ratajczak – Stowarzyszenie Kongres Kobiet, Witolda Solskiego – Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Wielkopolska, Patryka Trząsańskiego – Region Wielkopolska NSZZ "Solidarność", Joannę Wąsala – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

Zawarcie umów na operacje realizowane przy wsparciu KSOW

W dniu 6 maja 2019 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego odbyło się oficjalne zawarcie umów z Partnerami KSOWW imieniu Wielkopolskiej Izby Rolniczej umowy podpisał Prezes Zarządu – Piotr Walkowski oraz Dyrektor Biura – Grzegorz Wysocki. W ramach Konkursu nr 3/2019, ogłoszonego 4 stycznia 2019 przez MRiRW złożono 48 wniosków, z których 45 przeszło pomyślną weryfikację. Po odpowiedniej ocenie wytypowano do dalszej realizacji 30 operacji na łączną kwotę rekomendowanego finansowania: 639.161,10 zł. Wśród zwycięskich operacji znalazły się projekty złożone przez Wielkopolską Izbę Rolniczą:

- „Organizacje pozarządowe dla wielkopolskiej wsi” na łączną kwotę dofinansowania 19.627,64 zł,
- „Od producenta do konsumenta” na łączną kwotę dofinansowania 10.864,08 zł,
- „Pieczarka od A do Z” na łączną kwotę dofinansowania 17.722,16 zł,
- „Rekreacja konna tradycja i współczesność” na łączną kwotę dofinansowania 10.773,61 zł.

Działalność Wojewódzkiej Komisji Wyborczej

Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej obradujące w dniu 29 maja 2019 roku uchwałą nr 3 powołało wojewódzką komisję wyborczą do przeprowadzenia wyborów do rad powiatowych w składzie: Patryk Adamski, Benedykt Bejm, Elżbieta Bryl, Maria Deresińska, Anna Jędraszczak, Jakub Matuszak, Kornel Pabiszczak, Michał Pawliczuk, Ryszard Piotrowski, Rafał Sobkowiak, Małgorzata Stempniak.

W dniu 31 maja komisja zebrała się w Poznaniu na swym pierwszym posiedzeniu. W trakcie spotkania Prezes WIR Piotr Walkowski wręczył nominację członkom Komisji. Przewodniczenie pracom komisji powierzono Ryszardowi Piotrowskiemu.

Komisja podjęła cztery uchwały:

- w sprawie powołania okręgowych komisji wyborczych, (wykaz okręgów wyborczych)
- w sprawie wyznaczenia terminu zgłaszania kandydatów na członków rad powiatowych,
- w sprawie powoływania i uczestnictwa w wyborach mężów zaufania,
- w sprawie ustalenia trybu pracy Wojewódzkiej Komisji Wyborczej.

Manewry Polowe z Soją

7 czerwca na terenie gospodarstwa rolnego Jana Chlasty w Nowych Skalmierzycach odbyły się Manewry Polowe z Soją. To wydarzenie jest zapowiedzią planowanego na wrzesień II Wielkopolskiego Święta Soi, imprezy, której celem jest popularyzacja uprawy soi niemodyfikowanej genetycznie. Organizatorem przedsięwzięcia jest Wielkopolska Izba Rolnicza. Honorowy Patronat nad wydarzeniem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W Gospodarstwie Rolnym Pana Jana Chlasty na poletkach demonstracyjnych o łącznej powierzchni ok 12,65 założonych zostało 19 plantacji odmian soi. Podczas spotkania Pan Chlasta

przedstawił stan poszczególnych plantacji oraz omówił zabiegi jakim zostały poddane poszczególne uprawy. W wydarzeniu udział wzięli partnerzy, którymi są firmy oferujące nasiona soi oraz środki ochrony roślin a także przedstawiciele instytucji działających w otoczeniu rolnictwa i media branżowe. Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej reprezentował Prezes Piotr Walkowski.

Jubileusz Sołtysów Powiatu Ostrowskiego

W sobotę, 8 czerwca na Sali wiejskiej we Wtórku Stowarzyszenie Sołtysów Województwa Wielkopolskiego – Rada Powiatowa w Ostrowie Wielkopolskim obchodziła Jubileusz 20-lecia działalności. Uroczyste spotkanie, na którym sołtysi z powiatu ostrowskiego świętowali swój jubileusz poprzedziła msza święta w intencji gospodarzy wsi. Podczas uroczystości przedstawiono najważniejszych wydarzenia z dwudziestoletniej historii organizacji a następnie Przewodniczący Rady Powiatowej Stowarzyszenia wręczył okolicznościowe odznaczenia. Pamiątkowy medal 20-lecia Stowarzyszenia Sołtysów otrzymało ponad 30 sołtysów z powiatu ostrowskiego. Korzystając zatem z okazji Prezes WIR odznaczył obecny Zarząd Rady Powiatowej Stowarzyszenia pamiątkowym medalem 20-lecia Rady Powiatowej WIR w Ostrowie Wielkopolskim oraz wręczył prezent w postaci banneru, który będzie mógł służyć do oznakowania i promowania inicjatyw realizowanych przez Stowarzyszenie. Wielkopolska Izba Rolnicza wsparła również finansowo organizację jubileuszowego spotkania.

Spotkanie rolników z Kołem Łowieckim „Karino”

Spotkanie w sprawie szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę łowną zorganizowane przez Burmistrza Miasta i Gminy Pobiedziska przy współpracy Wielkopolskiej Izby Rolniczej odbyło się 11 czerwca 2019 w sali sesyjnej Urzędu Miasta i Gminy Pobiedziska. W spotkaniu wzięli udział Prezes Koła Łowieckiego „Karino” Tomasz Dutkiewicz, Członek Zarządu Wielkopolskiej Izby Rolniczej Zbigniew Stajkowski, Przedstawiciel Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Poznaniu Michał Kolasiński, przedstawiciel Nadleśnictwa „Babki”, przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Kostrzynie Wlkp. Halina Strachowska oraz sołtysi i rolnicy z terenu obwodu łowieckiego, którego dzierżawcą jest KŁ nr 103 „Karino”. Spotkanie poprowadziła pani Maria Jankowska przedstawicielka Urzędu Miasta i Gminy Pobiedziska. Spotkanie było efektem konfliktu, który powstał w wyniku niewłaściwego sposobu prowadzenia szacowania oraz zachowanie osoby dokonującej szacowania szkód. Spotkanie zakończyło się wypracowanym kompromisem. Koło Łowieckie na wniosek rolników nie będzie wysyłało na szacowanie szkód dotychczasowej osoby, która wykonywała te zadania.

XXV Regionalny Konkurs Wiedzy z Zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie

13 czerwca 2019 roku w Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych im. Jadwigi Dziubińskiej w Tarcach (pow. jarociński) odbył się XXV Regionalny Konkurs Wiedzy z Zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie dla uczniów kierunków rolniczych szkół ponadgimnazjalnych południowej Wielkopolski, którego jednym z partnerów była Wielkopolska Izba Rolnicza. Do konkursu przystąpiło 18 uczniów kierunków rolniczych z siedmiu szkół ponadgimnazjalnych z terenu południowej Wielkopolski, którzy wyłonieni zostali na podstawie eliminacji szkolnych (wzięło w nich udział 221 osób). Turniej składał się z części teoretycznej i praktycznej. Zwycięska drużyna otrzymała nagrody ufundowane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą, Laureaci II m-ca otrzymali Puchar Prezesa WIR – Piotra Walkowskiego,

Posiedzenie plenarne Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu

W dniu 26 czerwca 2019 r. odbyło się drugie w kadencji 2019-2023 posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu, w skład której wchodzi, delegowany przez Zarząd WIR, Dyrektor Biura Grzegorz Wysocki. W pierwszym punkcie Rada zapoznała się z sytuacją nauczycieli i uczniów w Wielkopolsce po wprowadzeniu reformy edukacji, założeniami Przyjęto uchwałę w sprawie zasad wydawania opinii Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu kadencji 2019-2023 o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy. W kolejności Rada procedowała nad projektem uchwały zmieniającej Uchwałę Nr 7/2019 Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może

być dokonywana refundacja kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Zjazd sołtysów w Sarbii

W dniu 1.07.2019 na terenie powiatu wągrowieckiego, gm. Mieścisko w miejscowości Sarbia, odbył się zjazd delegatów Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego oraz konferencja szkoleniowa dla sołtysów, której współorganizatorem była Wielkopolska Izba Rolnicza. Zjazd otworzył, a następnie przewodniczył Prezes Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego pan Jarosław Maciejewski. W części merytorycznej Zjazd Sołtysów poparł stanowisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej skierowane do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wyjątkowo trudnej sytuacji, w której znaleźli się wielkopolscy rolnicy na skutek panującej aury. Sołtysi poparli wniosek WIR o konieczności udzielenia nadzwyczajnej pomocy poszkodowanym rolnikom oraz o pilne podjęcie działań niwelujących powtarzające się od lat problemy z Systemem Monitoringu Suszy Rolniczej oraz szacowaniem szkód.

Posiedzenie Zespołu Koordynującego

31 lipca 2019 w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się posiedzenie Zespołu Koordynującego komisji klęskowych. Powołany przez Wojewodę Zespół tworzy ośmioro przedstawicieli takich instytucji, jak Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Wielkopolska Izba Rolnicza. Zespołem kieruje Zbigniew Król – Zastępca Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa WUW w Poznaniu. Zespół omówił bieżącą sytuację w rolnictwie związaną z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w szczególności suszy. Wg. siódmego raportu Monitoringu Suszy Rolniczej w Wielkopolsce wystąpienie tego zjawiska stwierdzono we wszystkich gminach, w prawie wszystkich uprawach rolnych. Wyjątkiem jest burak cukrowy, którego uprawy zagrożone są, jak dotąd, w 130 gminach. Jednak należy się spodziewać, że i ta liczba będzie wzrastać w kolejnych okresach raportowania. Z ramienia Wielkopolskiej Izby Rolniczej w spotkaniu uczestniczyli Bogdan Fleming i Kornel Pabiszczak.

II Wielkopolskie Święto Soi

Dwudniowa impreza odbyła się w dniach 6 i 7 września 2019 w Gospodarstwie Rolnym Jana Chlasty w Nowych Skalmierzycach. Organizatorami święta soi jest Wielkopolska Izba Rolnicza i Gospodarstwo Rolne Jana Chlasty. Honorowy patronat nad tym przedsięwzięciem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W dwudniowej imprezie uczestniczyło w sumie niespełna 500 osób. Pierwszy dzień święta soi skierowany był do uczniów szkół rolniczych, którzy wzięli udział w pokazach siewu i zbioru soi. Na specjalnie przygotowanych poletkach uczniowie mogli oglądać różne odmiany soi oraz porozmawiać z gospodarzem, który szczegółowo opowiedział o wszystkich zabiegach agrotechnicznych wykonanych na poletkach. Drugi dzień święta to przede wszystkim konferencja pt. „Soja białko przyszłości”, w trakcie której zaproszeni eksperci podzielili się swoją wiedzą na temat uprawy soi. W konferencji wzięli udział prof. Jerzy Szukała z Katedry Agronomi Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu koordynator projektu białkowego, Adam Błochowiak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa i zarazem prezes Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział Kalisz a także Justyna Rejmaniak Kierownik Zakładu Doświadczalnego Oceny Odmian COBORU w Śremie Wójtostwo. Konferencję otworzył Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski oraz Jan Chlasta, który na wstępie odpowiedział o i wszystkich działaniach i obserwacjach, jakie poczynił w związku z uprawą soi w swoim gospodarstwie. Konferencji towarzyszyły również pokazy kulinarne oraz degustacje potraw z soi. Uczestników częstowano sałatką z soi, kotletami sojowymi, sojowa kiełbasą i zupą z soi. Pokazy miały na celu ukazanie wszechstronności soi jako produktu spożywczego oraz podkreślenie wartości odżywczych rośliny.

Integracja ogniw wielkopolskiego agrobiznesu oraz jego otoczenia

Przedstawiciele Wielkopolskiej Izby Rolniczej – Zbigniew Stajkowski, Wice Prezes Zarządu oraz Andrzej Przepióra wzięli udział w pierwszej części projektu „Integracja ogniw wielkopolskiego agrobiznesu oraz

jego otoczenia”. Inicjatorem projektu jest prof. Wawrzyniec Czubak, a projekt jest realizowany w ramach Krajowej Sieci Wsparcia Obszarów Wiejskich. Uczestnikami spotkania byli rolnicy, przedsiębiorcy, naukowcy, dziennikarze, przedstawiciele Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Urzędu Marszałkowskiego a także członkowie grup producentów rolnych. Strategicznym celem projektu jest zbudowanie grupy operacyjnej na rzecz przygotowania wniosku w działaniu Współpraca PROW. Wnioskodawcą mógłby być stworzony silny i efektywny klaster rolno-spożywczy o regionalnym, wielkopolskim zasięgu. Podczas pierwszego spotkania projektowego Pani dr hab. Joanna Wiśniewska-Paluszak przedstawiła teoretyczne podstawy współpracy podmiotów w agrobiznesie wskazując na praktyczne korzyści takiej współpracy oraz olbrzymie znaczenie komunikacji w podejmowaniu działań integracyjnych. Inicjator projektu, prof. Czubak zaprezentował swoją koncepcję stworzenia takiego klastra na bazie doświadczeń rumuńskich oraz badań rynkowych wskazujących na rosnące zainteresowanie klientów produktami regionalnymi przy jednoczesnym braku skutecznej promocji takich produktów. Projekt będzie kontynuowany w formie dwudniowego wyjazdu studyjnego do różnych podmiotów agrobiznesu oraz dalszej dyskusji na temat możliwości powołania skutecznego klastra. Koncepcja projektu jest jak najbardziej zbieżna z działaniami Wielkopolskiej Izby Rolniczej, która prowadzi już szereg działań wspierających zarówno integrację producentów rolnych i tworzenie grup producenckich jak i wspomaga i promuje lokalne, wielkopolskie produkty rolne i spożywcze.

Posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy

W dniu 25 września 2019 odbyło się kolejne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu. Izbę reprezentował Dyrektor Biura Grzegorz Wysocki. W pierwszym punkcie posiedzenia Pan Jacek Kowalewski, Dyrektor Urzędu Statystycznego w Poznaniu przedstawił aktualną sytuację na wielkopolskim rynku pracy w aspekcie wyników prowadzonych badań statystycznych. W kolejnym punkcie Pani Violetta Ratajczak, członkini WRRP w Poznaniu przedstawiła temat „Kobiety powracające na rynek pracy. Powroty po dłuższej nieobecności spowodowanej opieką nad osobą zależną”.

Posiedzenie sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dnia 15 października 2019 sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyła posiedzenie, której głównym tematem były działania rządu podjęte w sprawie pomocy dla rolników dotkniętych klęską suszy. Komisja obradowała pod przewodnictwem posła Jarosława Sachajko, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W posiedzeniu wziął udział podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski. W obradach Komisji uczestniczyli rolnicy z Wielkopolski m.in. Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej, przedstawiciele Wielkopolskiego Związku Hodowców Trzody Chlewnej oraz kiluosobowa reprezentacja Polskiego Związku Producentów Ryb z Poznania. W trakcie dyskusji na temat klęski suszy pojawiły się sygnały, że w dalszym ciągu nie funkcjonuje jednolity wzór wniosku o oszacowanie strat we wszystkich województwach, a zasady szacowania są różnie interpretowane przez komisje gminne. Rolnicy zwracali także uwagę, że nadal funkcjonuje w Polsce zbyt mało stacji meteorologicznych, dlatego monitoring suszy jest niemiarodajny. Prezes WIR Piotr Walkowski podkreślił, że pula środków przeznaczona na wypłatę pomocy suszowej jest niewystraszająca, gdyż wypłata rekompensat dla rolników, którzy złożyli wnioski do połowy października wyczerpią ją w całości. Dlatego zwrócił się z zapytaniem do wiceministra czy zostaną zabezpieczone dodatkowe fundusze na wypłatę środków dla pozostałych rolników, którzy złożą wnioski i kiedy będą mogli się spodziewać tej pomocy.

Seminarium z okazji zakończenia zagranicznego stażu zawodowego

Dnia 16 października 2019 roku w siedzibie Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu odbyło się seminarium podsumowujące staż zawodowy drugiej grupy uczestników. Udział w seminarium wzięli uczestnicy stażu zawodowego wywodzący się z kilku szkół rolniczych oraz ich dyrektorzy, nauczyciele i rodzice stażystów. Poza tym uczestnikami seminarium było kierownictwo i uczniowie Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu oraz przedstawiciele Towarzystwa Umiejętności Rolniczych i Wielkopolskiej Izby Rolniczej, która jest współorganizatorem stażu zawodowego. Towarzystwo Umiejętności Rolniczych w Poznaniu zrealizowało projekt zagranicznego stażu zawodowego pn. „Staż zawodowy w niemieckich

gospodarstwach rolnych". Został on dofinansowany w ramach: Projektu Staże zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego nr umowy POWERVET-2017-1-PL01-KA102-037164 i zrealizowany na zasadach programu ERASMUS+, przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu ERASMUS+ w Warszawie. Staż zawodowy został zrealizowany w ciągu dwóch lat dla dwóch grup uczestników. Trwał on trzy miesiące. Ogółem w stażu zawodowym udział wzięło 24 uczestników.

Złoty Kłós w Nowej Soli

Siedem statuetek "Lubuski Złoty Kłós" wręczono w piątek 18 października 2019 r. rolnikom w czasie gali, jaka odbyła się w Nowej Soli. Wyróżnienia przyznała Lubuska Izba Rolnicza, która jest pomysłodawcą i organizatorem plebiscytu. W uroczystości wzięły udział Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski. Lubuski Złoty Kłós to plebiscyt na najlepszego rolnika i gospodarza z województwa lubuskiego. W tym roku gala wręczenia statuetek odbyła się po raz 7.

Uroczystość podsumowania XIII edycji "Konkursu na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich w Wielkopolsce"

5 listopada 2019 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu odbyło się podsumowanie XIII edycji konkursu na najlepszy obiekt turystyczny na obszarach wiejskich w Wielkopolsce. W tegorocznej edycji Kapituła Konkursu przyznała 9 nagród głównych, 3 wyróżnienia oraz 1 nagrodę specjalną. Laureaci XIII edycji otrzymali atrakcyjne nagrody finansowe o łącznej wartości 88 000 zł. Do tegorocznej edycji zgłosiły się 41 obiekty z terenu Wielkopolski. Zgodnie z regulaminem Kapituła Konkursowa, w której pracach z ramienia Wielkopolskiej Izby Rolniczej uczestniczy Prezes WIR Piotr Walkowski, dokonała wyboru laureatów oraz wyróżnionych w konkursie w każdej z kategorii ocenianych obiektów: KATEGORIA I - Gospodarstwo agroturystyczne w funkcjonującym gospodarstwie rolnym, KATEGORIA II - Obiekt bazy noclegowej o charakterze wiejskim, KATEGORIA III - Obiekty na terenach wiejskich o charakterze np. terapeutycznym, edukacyjnym, rekreacyjnym itp. wykorzystujące tradycje i walory wsi.

Spotkanie rolników z powiatu gnieźnieńskiego z Dyrekcją OT KOWR w Poznaniu

Wielkopolska Izba Rolnicza na wniosek rolników z powiatu gnieźnieńskiego wystąpiła do Dyrekcji OT KOWR w Poznaniu o organizację spotkania w sprawie przetargów, które odbyły się na tym terenie i wielu wątpliwości, co do ich rozstrzygnięć. Spotkanie odbyło się w dniu 14 listopada 2019 r. W terenie narosło bardzo dużo wątpliwości i problemów, które przekładają się na niezadowolenie rolników i należy zdaniem Z. Stajkowskiego wyjaśnić wszystkie sprawy związane z tymi przetargami, tworząc platformę do dyskusji. Bogdan Fleming wyjaśnił, iż pełni funkcję Dyrektora OT od 2 lat i stara się wyjaśnić wszystkie sprawy, tak aby ziemia trafiała do rolników indywidualnych. Dzierżawcy, którzy nie zadeklarowali wyłączenia 30% ze swoich umów dzierżaw, zgodnie z zapisami ustawy z 2011 r., nie będą mieli przedłużanych dzierżaw, a jedynie przesunięcie w wydaniu nieruchomości, o np. rok na wygaszenie produkcji.

III Ogólnokrajowa konferencja na temat śrutu rzepakowej

Trzecia edycja odbyła się 19 listopada 2019 r. we Włoszakowicach w powiecie leszczyńskim. W tym roku spotkanie koncentrowało się wokół możliwości zwiększenia wykorzystania pasz rzepakowych w żywieniu drobiu oraz bydła mięsnego. Organizatorami spotkania byli Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju, Wielkopolska Izba Rolnicza oraz Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych. Patronat nad wydarzeniem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W trakcie konferencji zadano wiele pytań dotyczących bezpieczeństwa stosowania poekstrakcyjnej śrutu rzepakowej w żywieniu drobiu i bydła mięsnego. Dyskutowano nad tym jak zwiększyć jej wykorzystanie w żywieniu zwierząt oraz walczyć ze stereotypami powtarzаныmi przez lobby sojowe i organizacje ekologiczne. Podsumowaniem konferencji była debata ekspercka, w której udział wzięły min. Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski.

Spotkanie w sprawie ASF we Włoszakowicach

Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej spotkał się z samorządowcami powiatów wolsztyńskiego, leszczyńskiego i rawickiego w sprawie omówienia działań podejmowanych w związku z pojawieniem się przypadków ASF u dzików w województwie lubuskim. Spotkanie odbyło się 19 listopada 2019 r. we Włoszakowicach i wzięli w nim udział przedstawiciele Rad Powiatowych WIR, Inspektoratów Weterynarii oraz lokalnych samorządów. W trakcie spotkania omawiano działania podjęte przez samorządy, mające na celu minimalizację zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa. Prezes WIR Piotr Walkowski zadeklarował pełne wsparcie ze strony Wielkopolskiej Izby Rolniczej dla samorządów i lekarzy weterynarii w zakresie podejmowanych działań zmierzających do ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa ASF. Zaapelował o prowadzenie nieustannej akcji informacyjnej skierowanej do rolników, ale również mieszkańców zagrożonych terenów o stosowanie się do tych zasad bioasekuracji, ograniczenie wizyt w lesie oraz niezwłoczne zgłaszanie wszystkich przypadków padniętych dzików służbie leśnej i weterynaryjnej.

IV Forum Rolników i Agrobiznesu Topagrar

20 listopada 2019 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyło się IV Forum Rolników i Agrobiznesu Topagrar. W spotkaniu udział wzięli członkowie Zarządu WIR. Wielkopolska Izba Rolnicza była też zaangażowana w organizację przedsięwzięcia. Tematem wiodącym tegorocznej edycji forum było wyzwanie jakim jest połączenie globalizacji rynków rolnych z coraz większymi ograniczeniami środowiskowymi oraz klimatycznymi nakładanymi na rolników europejskich w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Sesję plenarną rozpoczęło wystąpienie Jana Krzysztofa Ardanowskiego, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Spotkanie Komisji ds. BHP w Rolnictwie Indywidualnym

W dniu 29 listopada 2019 r. spotkała się Wojewódzka Komisja do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie Indywidualnym przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Poznaniu. Członkiem tej Komisji z ramienia WIR jest Prezes Piotr Walkowski. Spotkanie otworzył i poprowadził Przewodniczący Komisji pan Wojciech Jankowiak. Komisja pochyliła się nad sprawą bezpieczeństwa praktyk zawodowych odbywanych przez uczniów szkół rolniczych w gospodarstwach indywidualnych.

Posiedzenie plenarne Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy

W dniu 11 grudnia 2019 r. odbyło się ostatnie w tym roku posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu. Pod nieobecność profesora Józefa Orczyka spotkaniu przewodniczył Wiceprzewodniczący Karol Pufal. Na spotkaniu Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentował Grzegorz Wysocki, Dyrektor Biura WIR. Na początku pracownicy WUP w Poznaniu przedstawili stan wdrażania działań Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie powierzonym do realizacji WUP w Poznaniu oraz wskaźniki efektywności 6 podstawowych form aktywizacji zawodowej, uzyskane przez powiatowe urzędy pracy w Wielkopolsce w 2018 roku.

Wielkopolska Wieczera Wigilijna Środowisk Wiejskich

W sobotę 14 grudnia 2019 roku odbyła się jedenasta Wieczera Wigilijna Środowisk Wiejskich zorganizowana przez Wielkopolską Izbę Rolniczą. Tym razem organizatorzy zaprosili delegacje z całej Wielkopolski do Sierakowa w powiecie rawickim. W świątecznym spotkaniu wzięli udział rolnicy, delegaci rad powiatowych WIR, samorządowcy, sołtysi, przedstawiciele organizacji i instytucji działających w otoczeniu wsi i rolnictwa oraz członkinie Kół Gospodyń Wiejskich. W sumie do wspólnej wieczerzy zasiadło 1600 osób reprezentujących środowiska wiejskie z całej Wielkopolski. Gospodarzami uroczystości byli Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski, Prezes Związku Producentów Ryb Marek Trzciliński, a także Starosta rawicki Adam Sperzyński, Burmistrz Gminy Rawicz oraz Rada Powiatowa Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Rawiczu.

6.1. Wielkopolskie Fora Rolnicze 2019

W pierwszym kwartale 2019 r. Wielkopolska Izba Rolnicza zrealizowała już XII edycję Forów Rolniczych. Ramowa tematyka dotyczyła:

- działań uruchamianych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- działalności KOWR oraz możliwości zagospodarowania nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa,
- zmian w ustawie Prawo wodne oraz program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu,
- sytuacji na rynku trzody chlewnej, w tym bioasekuracji i zagrożenia wirusem ASF,
- zwiększenia wykorzystania krajowego białka paszowego, w tym promocja uprawy soi non GMO,
- omówienia zadań instytucji działających w otoczeniu rolnictwa na rok 2019,
- omówienia ustawy o Kołach Gospodyń Wiejskich i proponowanego wsparcia ich działalności,
- promocji kuchni regionalnej i polskiego dziedzictwa kulinarnego,
- rachunkowości w rolnictwie, w tym rozliczenie VAT,
- usług finansowych dla rolnictwa, w tym kredyty preferencyjne,
- rozpowszechniania informacji o procedurze i wyborach do izb rolniczych, które odbędą się w 2019 roku.

Każdy powiat dostosował ją jednak do specyfiki swojego rejonu. Tematami, które przewijały się na każdym spotkaniu były: trudna sytuacja na rynku trzody chlewnej, zapobieganie rozprzestrzenianiu się ASF, odstrzał dzików. W sumie w 12 forach uczestniczyło ok. 1.500 osób.

31.01.2019 r. Uścikowo, powiaty: czarnkowsko-trzcianecki i obornicki

Tematem gorącej dyskusji okazał się temat programu telewizyjnego, w którym pokazano ubój chorego bydła. Wszyscy zebrani zgodnie stwierdzili, że tego typu medialne skandale (jak się okazuje nieco zmanipulowane w czasie) szkodzą polskiemu rolnikowi i rzeźniom. Tego typu reportaże zawsze odbijają się echem u naszych odbiorców i stanowią zagrożenie dla naszej równowagi rynkowej. Kolejnym nurtującym wszystkich obecnych tematem było zwalczanie choroby ASF. I tu również okazuje się, że media przejęły rolę eksperta. Media zostały tu nazwane interpretatorami. Zapraszani do publicznej debaty eksperci wygłaszają często teorie nieprawdziwe, szkodliwe, mające na celu skłócenie społeczeństwa. Często pojedynczy, nie do końca wyjaśniony incydent rzutuje na negatywną ocenę ich pracy. W kwestii przenoszenia choroby ASF, należy przypomnieć, że 70-80% udziału w przenoszeniu ma człowiek. Nadleśniczy Jacek Szczepanik przedstawił gospodarkę łowiecką na terenie Nadleśnictwa Oborniki w sezonie 2018/2019. Odnotowywany jest stały spadek populacji dzików. Na zaplanowanych 680 odstrzałów zrealizowano 548 oraz dodatkowo 4 odstrzały sanitarne. Polowania wielkoobszarowe odbyły się 19 i 26 stycznia 2019. Rośnie intensywność pozyskania jeleni, od 100 szt. w 2012 r. do 240 szt. w 2019 r. Widoczna staje się silna presja wilka, co skutkuje załamaniami populacji sarny i daniela. Obecnie ocenia się, że w Polsce mamy 3.000 sztuk wilków, a za rok liczba ta wzrośnie do 4.000 sztuk. Ogromnym zagrożeniem dla środowiska i dla gospodarstw rolnych mogą stać się hybrydy wilka i psa. Za szkody tych osobników nie są przewidziane odszkodowania. Bogdan Fleming – Dyrektora OT KOWR w Poznaniu i Wiceprezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Przedstawił on idee, zadania i strategię KOWR-u oraz projekt promocji polskiej żywności "Polska Smakuje".

13.02.2019 r. Poznań, powiat poznański

W Europie, jak i w Polsce jest duża niewiedza na temat stanu obecnego i przyszłości rolnictwa. Ulega ono zmianom na naszych oczach. Jeszcze niedawno koszty transportu produktów były tak duże, że nie opłacało się sprowadzać zboża czy mięsa z tak odległych krajów, jak Australia czy Argentyna. Dziś to się całkowicie zmieniło. Rolnictwo w Rosji odgrywa bardzo istotną rolę na światowym rynku żywności. Rosja ma duże obszary i dobre gleby, nie tak słabe jak w Polsce czy Wielkopolsce. W państwach starej Unii znaczenia nabiera przekonanie, że nie potrzeba już tyle pieniędzy na rolnictwo. Wieś ma się dobrze, żywności jest dużo. Większe środki należy przeznaczać na walkę z ocieplaniem klimatu, gazami cieplarnianymi, pomoc imigrantom, czy walkę z terroryzmem. Każdy pretekst jest wykorzystywany przeciwko Polsce. Afera braku nadzoru nad ubojem bydła odbiła się głośnym echem w Europie i świecie. Efektem tego jest to, że dziś mówi się w niektórych krajach, że Polska żywność jest trująca! Chów świń w

systemie tuczu nakładczego rozkłada naszą produkcję. Nie jest to produkcja rolna, to usługa. Wykonując ją rolnicy powinni płacić ZUS i rozliczać się z tego w urzędzie skarbowym. W trakcie gorącej dyskusji wypłynęły także inne wnioski: umowy kontraktacyjne muszą wiązać zarówno producenta, jak i przetwórcę, powiększenie i wzmocnienie kompetencji oraz roli izb rolniczych, przeprowadzenie kampanii ukierunkowanej na zrozumienie przez społeczeństwo roli i problemów rolnictwa, zwiększenie środków na małą retencję i melioracje dające możliwość nawadniania, zmiana metodyki obliczania dochodu rolniczego, tak aby wyniki odzwierciedlały realia danego roku, ograniczenie za pomocą odpowiednich przepisów wpływu organizacji ekologicznych na chów i hodowlę zwierząt gospodarskich.

14.02.2019 r., Rzęszkowo, powiat pilski

Jako pierwszy i wiodący został przedstawiony temat planowanego przebiegu korytarzy drogi S10 na odcinku Piła – Wyrzysk. Przedstawiono zebranych przyjęte warianty budowy drogi. Propozycje te wzbudziły ożywioną dyskusję. Mieszkańcy wsi, przez które ma przebiegać droga, nie kryli swych obaw. Jeszcze nie umilkły echa po protestach związanych z budową linii wysokiego napięcia 400 kV, a już planuje się nową inwestycję, która budzi nie mniejsze kontrowersje. Padła propozycja, aby w tych przypadkach, kiedy przebieg drogi powodowałby konieczność likwidacji czyjegoś gospodarstwa - państwo w zamian przekazało by inne grunty będące w zasobach KOWR. Zapowiedziano poddanie pod dyskusję proponowanych sugestii. Poinformowano również, że nie są planowane wyburzenia budynków wzdłuż obecnej drogi nr 10. Nie wszyscy zebrani obecni na sali byli zainteresowani tematem drogi S10. Pojawiły się głosy, że sprawa ta powinna być omawiana podczas spotkań sołectkich. Większość jednak uznała, iż jest to kwestia tak ważna i nie cierpiąca zwłoki. Piotr Radel z Biura Wsparcia Inwestycyjnego ARiMR w Poznaniu przedstawił on dostępne działania, w ramach których rolnicy mogą skorzystać z dofinansowania. Pan Grzegorz Piszczek z BP ARiMR w Pile przedstawił założenia programu azotanowego. Rolnicy zaapelowali o jak najszybsze przeprowadzenie szkoleń z tworzenia planów nawozowych oraz o wydłużenie terminów spełnienia wymogu posiadania zbiorników na nawozy dla dużych gospodarstw. Padł również postulat zlikwidowania terminu stosowania nawozów naturalnych, uzależniając ich wywóz na pola od warunków pogodowych. Pan Edward Zbonik, rolnik z Wysoczki, zaapelował do parlamentarzystów, aby przestali mnożyć przepisy obligujące rolników do wypełniania coraz większej ilości dokumentów. Zazaczył, że polskiemu rolnikowi zależy na ochronie środowiska i produkowaniu zdrowej żywności. Bezpieczeństwo żywności nie powinno opierać się zatem na tonie zapisanego papieru, ale na weryfikacji gotowego produktu na półce sklepowej.

18.02.2019 r., Nowiecze, powiat śremski

Kierownik KRUS w Śremie przedstawiając informacje dotyczące ubezpieczeń. Następnie lekarze z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii przedstawili obecną sytuację dotyczącą Afrykańskiego Pomoru Świń na terenie powiatu oraz całego kraju, jak również szczegółowo przedstawili zasady bioasekuracji, czyli zabezpieczenia przed wprowadzeniem wirusa do gospodarstwa. Poruszony został również temat identyfikacji i rejestracji bydła. Podczas spotkania głos zabrali również przedstawiciele Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Poznaniu w sprawie gospodarowania nieruchomościami rolnymi skarbu państwa.. Przedstawiono kampanię „Polska Smakuje”, której celem jest promowanie polskiej żywności, w szczególności produktów certyfikowanych oraz regionalnych wyrobów, wytworzonych w ramach rolniczego handlu detalicznego czy też sprzedaży bezpośredniej.

20.02.2019 r., Leszno, powiat leszczyński

Omówione zostały zasady korzystania z portalu IRZ plus, pozwalającego na internetową rejestrację zwierząt, co ułatwia i przyspiesza ten proces. Dodatkowo rolnik korzystający z portalu zwolniony jest z konieczności prowadzenia księgi rejestracji stada. Rolnicy proszeni są o zgłaszanie wszelkich praktycznych uwag, które pozwolą na jak najlepsze funkcjonowanie systemu. Omówione zostały również tematy związane z obsługą pomocy kłękowej dla rolników, środków na bioasekurację oraz wniosków na dopłaty do materiału siewnego. W części dyskusyjnej odniesiono się do faktu, że KOWR często wystawia na przetargach grunty mało atrakcyjne, resztki, w pobliżu lasów. Rolnicy oczekują czegoś lepszego. W

odpowiedzi stwierdzono, że niestety KOWR dysponuje tylko tym co jest w zasobie, a w niektórych rejonach są to tylko właśnie te mało atrakcyjne kawałki. Nie ma ograniczeń co do nabywania gruntów do 300 ha, nawet w innych gminach. Trwają obecnie prace nad stworzeniem systemu kontraktacji z długoterminową umową zawierającą cenę, ale oczywiście z uwzględnieniem odpowiedniego współczynnika związanego z sytuacją na rynku. Niestety ze względu na ASF polskiej wieprzowiny nie ma na najlepszych rynkach zagranicznych co ogranicza eksport. Pojawiają się szanse na wysłanie mięsa do Chin poprzez firmę Animex, która obecnie kontrolowana jest przez Chińczyków. W dyskusji wskazano, że nie ma możliwości zagwarantowania stałej ceny bo jest wolny rynek i cena bez przerwy się zmienia. Mogą być podpisywane umowy, ale oparte o cenę z korygowanym wskaźnikiem. Rolnicy zwracali uwagę na niestety ciągle występujące przypadki złego podejścia myśliwych do szacowania szkód, obecność dużej ilości zwierzyny na polach, która tam się żywi powodując olbrzymie straty. W okolicach Henrykowa żerują ogromne grupy jeleni i mimo wykonanej redukcji również dzików (obserwacja około 50 szt.). Łowczy zauważył, że koła robią wszystko by pozyskiwać więcej jelenia. Musi to być jednak wpisane w plany łowieckie. W przypadku dzika zgodnie z przepisami plany mogą być przekroczone i tak się dzieje. Myśliwi nie mają płaconego wynagrodzenia za odstrzelenie dzika. Tak się dzieje jedynie na terenach ze stwierdzonym ASF. Kolejnym problemem jest to, że myśliwi i rolnicy czasami różnie interpretują przepisy, tym bardziej, że ciągle nie ma rozporządzenia w zakresie szacowania szkód. Wskazano również, że dla ograniczenia przemieszczania się zwierzyny wskazane byłoby zamknięcie przejść pod autostradami i drogami szybkiego ruchu, ale musiałaby to być decyzja zarządu dróg. wszedł w życie Program Azotanowy i należy stosować się do jego zapisów. Zmieniły się terminy stosowania nawozów azotowych oraz warunki ich przechowywania. Konieczne jest prowadzenie odpowiedniej dokumentacji – ewidencji stosowania nawozów oraz w przypadku dużych gospodarstw opracowanie planów nawożenia. Zwrócono uwagę na możliwość przechowywania obornika na gruncie, najdalej do 2024 roku oraz sztywne terminy stosowania nawozów, które czasami są nieadekwatne do rzeczywistych warunków pogodowych.

26.02.2019 r., Wysocko Wielkie, powiat ostrowski

Przedstawiciel Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych TUW Filip Cichy przedstawił ideę ubezpieczeń opartych na wzajemności. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje szeroki wachlarz ubezpieczeń dla rolników, w tym także ubezpieczenia od zdarzeń losowych z dopłatami z budżetu państwa. Jan Kałużny Kierownik Zespołu Doradczego Ośrodka Doradztwa Rolniczego przedstawił zmiany w zakresie struktury organizacyjnej ODR-ów, odniósł się także do konieczności opracowywania planów nawozowych, zachęcił rolników do korzystania z pomocy doradców oraz zaprosił do udziału w szkoleniach, które Ośrodek Doradztwa Rolniczego będzie organizował z tego zakresu. Adrian Ratajczak przedstawiciel OT KOWR w Poznaniu przedstawił wybrane działania realizowane przez Krajowy Ośrodek Rolnictwa tj. pożyczki ze środków finansowych uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz promocję produktów rolno-spożywczych. O pomoc w formie pożyczek ubiegać się mogą rolnicy indywidualni prowadzący gospodarstwa o łącznej powierzchni nieprzekraczającej 300 ha. Pożyczka może objąć maksymalnie 80% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie więcej niż 500 tysięcy złotych. Oprocentowanie to 2,85 % w skali roku, prowizja wynosi 1% kwoty udzielonej pożyczki i pobierana jest z góry przed jej uruchomieniem. Okres kredytowania to 6 lat z możliwością wydłużenia w uzasadnionych przypadkach do 10 lat. Powiatowy Lekarz Weterynarii Dariusz Hyhs poinformował uczestników spotkania o organizowanym przez Inspekcję Weterynaryjną szkoleniu dla rolników, którzy dokonują uboju w gospodarstwie zwierząt na własne potrzeby. Zgodnie z nowymi przepisami dobyte takiego szkolenia jest obowiązkowe. Szkolenie jest bezpłatne, uczestnicy otrzymają certyfikat potwierdzający jego odbycie. Podsumowując spotkanie Prezes Piotr Walkowski odniósł się do konieczności wprowadzenia obowiązkowych ubezpieczeń zwierząt gospodarskich od padnięcia i uboju z konieczności. Uczestnicy spotkania wskazywali na brak dostatecznych informacji dotyczących zarządzania wodami na terenie powiatu, oraz na konieczność doprecyzowania obowiązków dotyczących przestrzegania dyrektywy azotanowej ze strony WIOŚ oraz ARiMR.

26.02.2019 r. Środa Wilkp., powiat średzki

Podczas dyskusji zostały poruszone m.in. tematy poświęcone działalności służb weterynaryjnych, które wzbudziły duże kontrowersje wśród zgromadzonych rolników. Pojawiły się również zarzuty ze strony rolników adresowane do myśliwych i strony rządowej. Kontrowersje wywołały: polityka rządu w sprawie ASF, która przyniesie najwięcej strat w Wielkopolsce bo tu jest największa skala produkcji, należy podjąć pilne działania w celu poprawy sytuacji na rynku trzody o której się mówi od dawna przy różnych spotkaniach, postępowanie myśliwych odnośnie planów prowadzenia odstrzałów, zagrożeniem staje się coraz większa liczba wilków, pojawiających się coraz bliżej gospodarstw a bobry robią ogromne spustoszenia oraz polityka rządu dot. polskiej żywności w marketach (w tym jej znakowania). Rolnicy zostali również zapoznani z działaniami w ramach PROW na lata 2014-2020. Uwagi Rolników dotyczyły braku informacji ze strony ARiMR w stosunku do banków w sprawie kredytów suszowych oprocentowanych 0,5% o których w mediach informował Minister Rolnictwa Krzysztof Ardanowski. Działania KRUS przedstawił Kierownik Marek Wieland. Rolnicy zgłaszali uwagi do ustawy dotyczącej „Rolniczego Handlu Detalicznego”, która jest niedopracowana ich zdaniem. Aby produkować ser czy wędliny należy zgromadzić tony dokumentów z różnych instytucji i wydać duże pieniądze, to na pewno nie jest promocja małych gospodarstw

01.03.2019 r., Kawcze, powiat rawicki

Prezes WIR, przedstawił najważniejsze działania izby rolniczej w ostatnim czasie, wskazując na szereg problemów w relacjach z ARiMR, Ministerstwem Rolnictwa i Ministerstwem Środowiska. Między innymi brak odpowiedniej informacji oraz brak rozporządzeń do aktów prawnych odnośnie tzw. programu suszowego, kredytów suszowych, ubezpieczenia upraw polowych, gospodarki łowieckiej, szacowania szkód łowieckich, bioasekuracji, odszkodowań za zaprzestanie produkcji trzody i innych. Brak informacji ze strony ARiMR w stosunku do banków z którymi agencja podpisała umowy o prawie udzielania kredytów tzw. suszowych oprocentowanych 0,5% spowodowała to, że rolnicy zaciągali kredyty na 2,73%. Brak instrukcji czy odpowiednich szkoleń odnośnie inwentaryzacji zwierzyny łownej może powodować błędy w opiniowaniu rocznych planów łowieckich. Obecne Prawo Łowieckie nakłada obowiązek opiniowania planów również na izby rolnicze. W ostatnim czasie ukazuje się mnóstwo nowych aktów prawnych nie do końca dopracowanych co powoduje szereg problemów i dezorientację.

3.03.2020 roku, Bułaków, powiat gostyński

Forum miało na celu przekazanie rolnikom informacji z instytucji, które związane są z rolnictwem i terenami wiejskimi. Formuła spotkania opierała się na wypowiedziach zaproszonych gości oraz czasu na pytania z sali i dyskusję nad najbardziej interesującymi tematami. Wiodącym tematem były inwestycje w odnawialne źródła energii przy wykorzystaniu potencjału gospodarstw rolnych oraz źródła ich finansowania. W czasie obrad największe zainteresowanie wzbudziły tematy nowego programu dla rolników dotyczącego poprawy dobrostanu zwierząt oraz możliwości zastosowania w gospodarstwach paneli fotowoltaicznych oraz mikrobiogazowni.

Program „Dobrostan zwierząt” w ramach PROW 2014-2020 ma być dostępny już w najbliższym czasie, bo dotyczące go wnioski będą składane razem z wnioskiem obszarowym, a ciągle nie ma ostatecznej wersji rozporządzenia, które będzie zawierać szczegóły jego realizacji. Rolnicy zwracali uwagę, że w projekcie nie ma ustalonego limitu zwierząt, do których otrzyma się dopłatę. To niestety może być wykorzystane przez bardzo duże gospodarstwa i obniży kwotę pomocy dla gospodarstw rodzinnych. W wielu przypadkach szybkie zwiększenie powierzchni w mniejszych gospodarstwach będzie niemożliwe ze względu na konieczność uzyskania odpowiednich zezwoleń do czasu złożenia wniosku. Problemem wydaje się też mała ilość doradców rolniczych, którzy muszą wykonać plan dla gospodarstwa, i ich obciążenie pracą w okresie kiedy trwa akcja składania wniosków o dopłaty obszarowe.

W odniesieniu do kwestii inwestycji w odnawialne źródła energii wskazywano, że istnieje możliwość zmniejszenia kosztów zużywanej energii w gospodarstwach zarówno poprzez stosowanie instalacji fotowoltaicznych jak i biogazowni. Przy instalacjach fotowoltaicznych trzeba brać pod uwagę ich odpowiedni montaż oraz zastosowanie odpowiednich i dobrej jakości zabezpieczenia, które mają ogromny

wpływ na jakość inwestycji. Ilość pozyskiwanej energii musi być odpowiednio zabezpieczona uwzględniając roczne zużycie, straty i wydajność paneli. Należy też pamiętać, że instalacja fotowoltaiczna nie będzie działać gdy zostanie wyłączony prąd. Nie będzie wtedy stanowiła dodatkowego, zabezpieczającego źródła energii. Bezpieczniejszy jest montaż instalacji nie na dachu budynku a na ziemi, ale niestety jest droższy. Innym źródłem energii w gospodarstwach mogą być minibiogazownie. Dzięki przetwarzaniu gnojowicy zarówno bydłowej jak i świńskiej można produkować prąd 24 godziny na dobę. Gnojowica uzyskana od 3 krów pozwala na wytworzenie energii zabezpieczanej potrzeby jednej rodziny przez rok.

W czasie dyskusji poruszono jeszcze tematy bioasekuracji związanej z ASF, planowanych zmian w dopłatach do materiału siewnego, nowych przepisów podatkowych, zagospodarowania odpadów, procedur stosowanych przy opracowywaniu wniosków dotyczących strat suszowych oraz ubezpieczeń w rolnictwie.

05.03.2019 r., Starężyn, powiat wągrowiecki

Tematem, którym wzbudził duże zainteresowanie był temat terminu wyborów do Izb Rolniczych. Bogdan Fleming podkreślił, że rolnicy są powiadamiani o terminach wyborów, m.in. przez KRUS. Poza tym wybory przypadają w niedzielę, i jego zdaniem, każdy zainteresowany rolnik, w taki dzień, jest w stanie wygospodarować kilka chwil na głosowanie. Te argumenty nie przekonały jednak obecnych, którzy woleliby, żeby wybory do izb przeprowadzone były na przełomie czerwca i lipca. Gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa, na terenach powiatu wągrowieckiego, omówiła Pani Małgorzata Lewandowska-Baranowska, przypominając procedury przetargowe oraz fakt, że do 2021 r. sprzedaż gruntów rolnych jest ograniczona do obszaru 2 ha. Podczas dyskusji na ten temat, niektórzy rolnicy stwierdzili, że przyjęte przez KOWR procedury jeszcze do końca nie eliminują przypadki dzierżaw i zakupów gruntów przez „pseudo rolników”. Największym zainteresowaniem cieszył się wśród przybyłych rolników temat uboju domowego – czyli uboju na użytek własny. Hodowca świń, kóz, owiec i cielaków do 6 miesięcy może dokonać uboju samodzielnie, jeśli wcześniej przeszedł odpowiednie przeszkolenie, lub może zlecić ubój wykwalifikowanemu rzeźnikowi. Z formalności, których musi dokonać to: zgłosić ubój do ARiMR i -w przypadku uboju poza rzeźnią- do PIW. Odpady poubojowe należy przekazać do utylizacji. Jarosław Paterka - kierownik oddziału PIORIN w Wągrowcu skupił uwagę słuchaczy na wymogu przechowywania etykiet i faktur na zakup materiału siewnego, oraz na niebezpieczeństwie, na jakie narażają się rolnicy kupujący środki ochrony roślin z niepewnego źródła: np. na targach, „z bagażnika”, przez Internet od nieznanego sprzedawcy. Przypomniał również o aktualizacji badań urzędów, okresowych szkoleniach chemizacyjnych i obowiązku rejestracji producentów ziemniaka.

12.03.2019 r., Mieleszyn powiat gnieźnieński

Prezes WIR pan Piotr Walkowski poruszył temat nowych przepisów dotyczących programu azotanowego oraz prawa wodnego. Podzielił się informacją o zmianach w ustawie łowieckiej dotyczących m.in. opiniowania przez WIR Rocznych Planów Łowieckich. Adam Kwapich – kierownik BP ARiMR w Gnieźnie w swoim wystąpieniu zaapelował o składanie do 14 marca 2019r. oświadczeń o potwierdzających brak zmian we wnioskach o dopłaty bezpośrednie w stosunku do roku poprzedniego. Przekazał informacje o aktualnych programach oraz stanie realizacji wypłat za dopłaty bezpośrednie czy pomocy de minimis. Elżbieta Iłska, zastępca dyrektora ARiMR, z powiatu gnieźnieńskiego poinformowała, że nasz powiat jest drugim pod względem wypłaconych zaliczek finansowanych z dopłat obszarowych z funduszy Unii Europejskiej. Kierownik PIORiN pani Ewa Korczyńska-Skowron przypomniała o wymogu rejestracji gospodarstw rolnych, które zajmują się sprzedażą bezpośrednią ziemniaków oraz przypomniała o konieczności ukończenia lub odnowienia kursów ochrony roślin. O bieżących zadaniach oraz najważniejszych kwestiach związanych z funkcjonowaniem ODR w Gnieźnie opowiedział kierownik pan Zbigniew Bręklewicz. Przedstawiciele KOWR, na czele z dyrektorem panem Bogdanem Flemingiem, przekazali informacje dotyczące najbliższych przetargów na dzierżawę gruntów rolnych, które znajdują się w obrębach: Zdziechowa, Mączniki, Obora, Borzątew Świątniki Wielkie, oraz Strzyżewo Kościelne.

20.03.2019 r., Sławsk powiat koniński

Omówiony został program działań dotyczący zmniejszania zanieczyszczenia wód azotanami. Wyjaśnione zostały cele i zadania programu oraz obowiązki, które na rolnika program nakłada. Powiatowy Lekarz Weterynarii omówił m.in. zasady bioasekuracji w gospodarstwie rolnym, w zakresie ochrony przed ASF. Choroba pojawiła się już w odległości 100 km od granic powiatu konińskiego, dlatego należy zwracać szczególną uwagę na ochronę stad, przed możliwością zakażenia. Problemem, który pojawił się w ostatnim czasie jest sposób postępowania ze zwierzętami pourazowymi. W trakcie dyskusji rolnicy zadawali pytania, na które odpowiadali głównie zgromadzeni na sali posłowie. Pytania dotyczyły wielu tematów takich jak:

- uproszczenie norm wysiewu i dostosowanie terminów wysiewu nawozów do polskich warunków oraz wprowadzenie ułatwień w prowadzeniu dokumentacji nawozowej dla rolników,
- zrównanie statusu rolnika prowadzącego działki specjalne produkcji rolnej z rolnikiem prowadzącym tradycyjne gospodarstwo rolne,
- podjęcie działań w celu zwiększenia opłacalności produkcji trzody chlewnej poprzez ograniczenie importu mięsa i zwiększenie eksportu naszego mięsa na nowe rynki,
- ujednoczenie rzeczywistego - realnego obliczania dochodowości gospodarstw rolnych, tak aby była jednakowa dla wszystkich zainteresowanych instytucji,
- rozpoznanie nowego problemu: nikt nie chce zbierać - odbierać foli po sianokiszonkach, co za 2 -3 lata wywoła duży problem środowiskowy,
- emerytury rolnicze – dlaczego prawo do emerytury rolniczej jest uzależnione od pozbycia się przez rolnika jego własności,
- OSP – wysokie koszty energii oraz utrudnienia związane z organizacją imprez,
- zakaz budowania budowli rolniczych na niektórych terenach należących do gminy Golina,
- rozbieżności w cenach nawozów między jesienią a wiosną,
- sprawa wymiany pokryć dachowych z eternitu, itp.

6.3. Targi, wystawy, festyny

Zielony Tydzień w Berlinie

W dniu 19 stycznia 2019 roku Wielkopolska Izba Rolnicza zorganizowała wyjazd przedstawicieli rolników i grup producentów rolnych z Wielkopolski do Berlina na targi Grüne Woche. Wyjazd ten odbył się na zaproszenie Wielkopolskiego Urzędu Marszałkowskiego w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Głównym punktem naszego pobytu było seminarium zorganizowane na stoisku Urzędu Marszałkowskiego wspólnie przedstawicielami rządu oraz samorządu rolniczego Hesji. Nasi koledzy z Niemiec zaprezentowali nam sposoby i narzędzia wsparcia współpracy rolników oraz sprzedaży produktów rolnych i spożywczych pochodzących z tego niemieckiego landu. Dyskusja, która się żywo toczyła pomiędzy naszymi i niemieckimi rolnikami dotyczyła też innych, aktualnych problemów rolnictwa. Wskazywano na przykład na trudny dla rolników proces „ekologizacji” rolnictwa. Proces, który ma miejsce pod presją z jednej strony coraz bardziej ostrych przepisów ochrony środowiska wdrażanych przez Unię Europejską a rosnącymi wymogami konsumentów.

Wystawa upamiętniająca Powstanie Wielkopolskie

Powstanie Wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 roku i trwało do 16 lutego 1919. To wydarzenie jest przykładem determinacji i patriotyzmu Wielkopolan. Dzięki zwycięskiemu Powstaniu Wielkopolska po ponad stu latach zaborów stała się częścią odradzającej się Polski. Podczas zorganizowanej przez Wielkopolską Izbę Rolniczą uroczystości upamiętniającej 100. rocznicą zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego oraz polonizacji samorządu rolniczego, w holu Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu powstała wystawa opowiadająca o zwycięskim zrywie Wielkopolan. Na ekspozycji prezentowane były zdjęcia, archiwalne dokumenty oraz wspomnienia o powstańcach wielkopolskich. Wszystko to złożyło się na obraz zimowych miesięcy przełomu 1918 i 1919 roku.

Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn – Wiosna 2019

Po raz dwunasty w dniach 18-19 maja 2019 w Gołaszynie odbyły się Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn – Wiosna 2019. Organizatorami targów byli: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, Wielkopolska Izba Rolnicza, Gmina Bojanowo oraz Starostwo Powiatowe w Rawiczu. Wśród zaproszonych gości byli między innymi: Starosta Rawicki Adam Sperzyński oraz samorządowcy gmin powiatu rawickiego. Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentował Prezes WIR Piotr Walkowski, Członek Zarządu WIR Jerzy Kostrzewa, Członek Zarządu WIR Zbigniew Stajkowski, Przewodniczący RP WIR w Rawiczu Łukasz Rojda oraz członkowie Rady Powiatowej WIR w Rawiczu. Podczas targów Wielkopolska Izba Rolnicza zorganizowała piknik promujący potrawy z wieprzowiny pn. „Polskie specjały z lasu i zagrody - bezpieczeństwo i jakość” sfinansowany ze środków Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego. Przygotowane przez WIR potrawy cieszyły się ogromnym powodzeniem wśród zwiedzających.

Wielkopolskie Targi Rolnicze Sielinko 2019

W dniach 8 i 9 czerwca 2019 r. na terenie Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Sielinku już po raz kolejny odbyło się jedno z ważniejszych rolniczych wydarzeń w zachodniej części Wielkopolski - XXVI Wielkopolskie Targi Rolnicze, Dni Pola, II Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych oraz XXV Wystawa Zwierząt Sielinko 2019. W uroczystym otwarciu Wielkopolskich Targów Rolniczych w Sielinku wzięli udział wiceminister rolnictwa Ryszard Zarudki oraz dyrektorzy podległych mu jednostek działających na terenie województwa wielkopolskiego, w tym ARiMR i KOWR-u. Nie zabrakło także przedstawicieli Wielkopolskiej Izby Rolniczej oraz szefów organizacji zrzeszających rolników.

Targi w Marszewie

16 czerwca 2019 r. w Marszewie podczas Marszewskich Dni Pola 2019 odbyły się Letnie Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ. Organizatorem targów był Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej na Targach reprezentowali: Prezes Piotr Walkowski, Wiceprezes Bogdan Fleming oraz Członek Zarządu Zbigniew Stajkowski.

Wielkopolska Izba Rolnicza miała zaszczyt spotkać się ze zwiedzającymi na swoim stoisku wystawowym, na którym promowała „Polskie specjały z lasu i zagrody” finansowane z Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego. Na stoisku można było skosztować wyrobów i potraw z polskiej wieprzowiny oraz wziąć udział w konkursach skierowanych do dorosłych i dzieci.

XIV Ogólnopolski Festiwal Pasztetników i Potraw z Gęsi

30 czerwca już po raz XIV odbył się Ogólnopolski Festiwal Pasztetników i Potraw z Gęsi, który towarzyszył dniom Ziemi Ostrzeszowskiej. Tradycją festiwalu jest organizacja licznych konkursów, w których główną rolę odgrywa gęś. W konkursie potraw z gęsi, do którego zgłoszono 22 potrawy, w poszczególnych kategoriach zwyciężyli odpowiednio: restauracja P jak PYSZNIE w Kępnie (rolada z gęsi z farszem orzechowym), Marcin Kucharski z Ostrzeszowa (żur na gęsinie) oraz Zespół Szkół nr 2 w Ostrzeszowie (gołąbki z mięsem gęsim). W gronie instytucji wspierających festiwal znalazła się także Wielkopolska Izba Rolnicza.

Wystawa w Bienicach

W 14 lipca 2019 r. w Bienicach, w gminie Krotoszyn odbyła się XIII Wystawa Zwierząt Gospodarskich i Domowych. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno mieszkańców wioski, jak i przyjezdnych. Wśród gości, którzy odwiedzili wystawę byli m.in. Starosta Krotoszyński – Stanisław Szczotka, Burmistrz Krotoszyna – Franciszek Marszałek oraz Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej – Piotr Walkowski. Najważniejszymi atrakcjami wystawy były zwierzęta: krowy, cielaki, konie, króliki, gołębie, papugi, a także maszyny rolnicze, które są na co dzień wykorzystywane w gospodarstwach rolnych: ciągniki, pługi, ładowarki, prasy. Każdy mógł zasięgnąć porad od profesjonalnych firm, zajmujących się paszami dla zwierząt lub pozyskiwaniem środków unijnych i funduszy przeznaczonych na rozwój gospodarstwa. Za zasługi w krzewieniu wartości patriotycznych i poczucia wspólnoty Pan Jan Zych

otrzymał wyróżnienie w postaci medalu 100-lecia Powstania Wielkopolskiego, który wręczony został przez Prezesa Piotra Walkowskiego.

Festiwal Starych Ciągników i Maszyn Rolniczych

W dniach 17-18 sierpnia 2019 roku odbył się w Wilkowicach XVIII Ogólnopolski Festiwal Starych Ciągników i Maszyn Rolniczych im. Jerzego Samelczaka – największa w Polsce i Europie wystawa, na której prezentowane są zabytkowe ciągniki i maszyny rolnicze. Zwiedzający mogli zobaczyć prezentację traktorów, konkurencje sprawnościowe, m.in. odpalanie bombaja, odpalanie korbą, traktorpulling, wyścigi traktorów, turniej *Precyzyjny Gospodarz*, zbiór zboża, młócenie zboża oraz orkę. Swoje eksponaty w Wilkowicach oprócz kolekcjonerów z Polski wystawiali m.in. Niemcy, Czesi, Węgrzy, Słowacy, Holendrzy i Duńczycy. Na festiwalu można było zobaczyć blisko 230 ciągników. Wielkopolska Izba Rolnicza, jak co roku ufundowała puchar za aktywne propagowanie idei kolekcjonowania zabytkowych ciągników i maszyn rolniczych. Wręczył go Przewodniczący RP WIR w Lesznie Stanisław Ciesielski panu Sylwesterowi Domagale. Równolegle z festiwalem odbyła się Wystawa Maszyn i Urządzeń Rolniczych „Roltechnika” organizowana przez Międzynarodowe Targi Poznańskie.

Święto pomidora 2019

W dniu 31 sierpnia 2019 na Placu przy Domu Kultury w Kotlinie odbyły się obchody Dnia Kotliny-Święto Pomidora. Jednym z partnerów wydarzenia była Wielkopolska Izba Rolnicza. Tegoroczna VIII edycja odbyła się pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego oraz Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka. W wydarzeniu licznie uczestniczyli mieszkańcy gminy Kotlin oraz powiatów jarocińskiego i pleszewskiego. Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Kotlin zaprezentowały stoiska w ramach Konkursu na Pomidorowy Wystrój Stołu. Decyzją jury tytuł laureata konkursu przyznano wszystkim jego uczestnikom.-Na stoisku Wielkopolskiej Izby Rolniczej można było poczęstować się grochówką i sojówką z kotlińskimi pomidorami oraz chłodnikiem na bazie lokalnych pomidorów i jarocińskiej maślanek przygotowanymi przez Prezesa WIR Piotra Walkowskiego, Przewodniczącego Rady Powiatowej WIR Bartosza Banaszaka, członkinie Kół Gospodyń Wiejskich z Twardowa i Żółkowa.

Wielkopolska Wieś zaprasza

Po raz kolejny w Gołaszynie k. Bojanowa 14 września 2019 odbyła się impreza pn. „Wielkopolska Wieś Zaprasza”. Współorganizatorem wydarzenia była Wielkopolska Izba Rolnicza, którą reprezentował Prezes WIR i zarazem Poseł na Sejm RP Piotr Walkowski oraz delegaci Rady Powiatowej WIR w Rawiczu. Wśród zaproszonych gości był wice starosta rawicki Jakub Moryson oraz samorządowcy z powiatu rawickiego Burmistrz Miejskiej Górki Karol Skrzypczak, Burmistrz Jutrosina Romuald Krzyżosiak, Burmistrz Bojanowa Maciej Dubiel oraz Wójt Gminy Pakosław Piotr Skrzypek. Uroczystego otwarcia imprezy dokonała Dyrektor WODR w Poznaniu Wiesława Nowak. Koła Gospodyń Wiejskich z południowej wielkopolski zaprezentowały swoje osiągnięcia i dorobek kulturowy. Dodatkowo koła gospodyń zaproszone zostały do udziału w dwóch konkursach: „Fartuszek wielkopolskiej gospodyni” i „Stroik dekoracyjny na stół z jesiennych darów natury”. Swoją ofertę zaprezentowały także gospodarstwa agroturystyczne oraz szkoły rolnicze z południowej wielkopolski. Stoisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej, na którym częstowano lokalnymi potrawami, cieszyło się dużym zainteresowaniem odwiedzających.

XXI Agro – Show w Bednarach

W dniach 19- 22 września 2019 r. w Bednarach miała miejsce największa wystawa rolnicza w Europie Agro-Show. Na prawie 120 ha zaprezentowało się ponad kilkuset wystawców z Europy i nie tylko. Wystawę odwiedziło prawie 150 tys. osób. Tradycją jest, że wśród stoisk informacyjnych prezentuje się także stoisko Krajowej Rady Izb Rolniczych. Wielkopolska Izba Rolnicza, jak co roku współorganizowała izbowe stoisko. Na izbowym w piątek 20 września informacji o pracach wielkopolskiego samorządu rolniczego i nie tylko, udzielała pani Jolanta Nawrocka – obecnie członek KRIR. Zainteresowanie wystawą było bardzo duże, z uwagi na ten fakt Biura Powiatowe Wielkopolskiej Izby Rolniczej zorganizowały

autokarowe wyjazdy rolników na wystawę Agro-Show. W sumie wyjechało kilka autokarów z województwa Wielkopolskiego między innymi z powiatów jarocińskiego, konińskiego, średzkiego, chodzieskiego, leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, wolsztyńskiego.

Manewry Grzybowe w Pleceminie

21 września 2019 w Pleceminie pow. złotowski odbyły się Manewry Grzybowe, organizowane przez Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Wsi Plecemin, Współorganizatorem wydarzenia była również Wielkopolska Izba Rolnicza. Na zaproszenie delegatów RP WIR w Złotowie w spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej. „Mistrzostwa” w zbieraniu grzybów tradycyjne rozpoczęły się szkoleniem w zakresie zbierania grzybów. W mistrzostwach w zbieraniu grzybów uczestniczyło 111 zawodników, podzielonych na kategorie: indywidualną i rodzinną. Podczas zawodów odbył się także konkurs kulinarny. W tym roku tematem konkursu była zupa grzybowa. Na udział zdecydowało się pięć Pań.

Targi Rolne EkoBamber

W dniach 28-29.09.2019 r. w Woli Jabłońskiej (powiat grodziski) odbyły się Targi Rolne EkoBamber oraz wyścigi traktorów Traktor Majster. Organizatorami wydarzenia była Fundacja Ludzi Aktywnych „Mam Bzika”. Wydarzenie odbywało się pod honorowym patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto targi otrzymały patronat Powiatu Grodzkiego i Nowotomyskiego oraz po raz pierwszy Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Targi EkoBamber jako wydarzenie skierowane jest osób które zajmują się innowacyjnym rolnictwem oraz produkcją maszyn, urządzeń, usług rolnych i produktów ekologicznych. Impreza ma łączyć szkolenia, pokazy, wyścigi traktorów oraz targi rolne. Organizatorzy dają możliwość „małym” lokalnym producentom na prezentację oraz promocję swoich wyrobów i usług. Wydarzenie ma na celu integrację mieszkańców wsi i miasta. Wśród licznych stoisk nie mogło zabraknąć również punktu informacyjnego Wielkopolskiej Izby Rolniczej, która w tym roku po raz pierwszy pojawiła się na Targach Rolnych EkoBamber i objęła wydarzenie swoim patronatem. Jak zawsze rozdawano tutaj prasę rolniczą oraz odpowiadano na pytania rolników. Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentowała podczas wydarzenia Rada Powiatowa WIR w Grodzisku Wlkp. w osobach: Jerzy Kostrzewa- Przewodniczący RP WIR w Grodzisku Wlkp. i zarazem członek Zarządu WIR, Janusz Popiół- Delegat na WZ, Jacek Bresa- Członek Rady Powiatowej oraz Kierownik Biura Powiatowego WIR w Grodzisku Wlkp.

Dzień „Korbola”

Po raz ósmy 29 września 2019 do Grzybna zjechali miłośnicy dyni, aby wziąć udział w Dniu Korbola. Jest to jedna z największych tego typu imprez w Wielkopolsce. Organizatorami Dnia Korbola był Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie oraz Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Brodnickiej „Gniazdo”. W tym roku udział w imprezie wzięła także Wielkopolska Izba Rolnicza. Przewodnicząca Rady Powiatowej WIR w Śremie Janina Pawełczyk podczas swojego wystąpienia przedstawiła informację na temat działalności samorządu rolniczego zachęcając jednocześnie do odwiedzenia stoiska WIR. Rada Powiatowa WIR w Śremie na Dniu Korbola wystawiła stoisko informacyjno-gastronomiczne oraz zorganizowała dwa tematyczne konkursy sprawnościowe dla najmłodszych. Konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców.

Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ

6 października 2019 po raz ósmy do Marszewa przybyły tłumy na jesienne targi AGROMARSZ. Wśród grona wystawców wymienić można także Wielkopolską Izbę Rolniczą, która przygotowała swoje stoisko wspólnie z firmą Usługi Doradcze Agnieszki Góralczyk i firmą Gobarto. Podczas targów WIR promowała uprawę soi nonGMO. Honorowy delegat Rady Powiatowej WIR w Ostrowie Wielkopolskim Jan Chłasta udzielał praktycznych porad nt. uprawy soi. Promocja soi była także wsparta degustacją zupy z soi niegenetycznie modyfikowanej przygotowanej przez Prezesa WIR Piotra Walkowskiego. Na stoisku wydano 1000 porcji przepysznej zupy sojowej udzielając przy tym porad kulinarnych jak również informacji w temacie zalet soi w żywieniu człowieka.

Dzień Pyra w Ostrzeszowie

11 października w Zespole Szkół nr 2 w Ostrzeszowie im. Przyjaźni Polsko-Norweskiej odbył się Dzień Pyra. Inicjatywę tę wsparła Wielkopolska Izba Rolnicza, OSM w Kole oraz Restauracja Pawła Powroźnika "P jak Pysznie". W siedzibie głównej szkoły miało miejsce oficjalne zawarcie porozumienia o współpracy w zakresie realizowanej działalności, pomiędzy Wielkopolską Izbą Rolniczą, a Zespołem Szkół nr 2 w Ostrzeszowie im. Przyjaźni Polsko-Norweskiej. WIR reprezentował Prezes Piotr Walkowski, natomiast umowę w imieniu szkoły zawarł Dyrektor Ziemisław Szmaj. W budynku głównym ZS nr 2 na ulicy Krańcowej odbywały się wykłady na temat organizacji produkcji nasiennej, nawadniania, nawożenia i uprawy ziemniaków. Prelegentami byli przedstawiciele Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, przedstawiciele firmy Yara oraz redaktorzy gazety Agroprofil. Natomiast o historii ziemniaka prezentacje przedstawili uczniowie ZS nr 2: Tomek Olejnik i Przemek Ptak. Po części wykładowej młodzież zmierzała się w konkursie wiedzy o ziemniaku i konkursie gwary wielkopolskiej. Dzień Pyra był także okazją do odkrycia kulinarnych talentów uczniów, którzy wzięli udział w konkursie kulinarnym „Potrawy z 1kg ziemniaków”. Pomysłowość młodzieży w tworzeniu smacznych potraw z pyr przerosła oczekiwania kapituły konkursowej. Wśród jej członków znalazł się także Prezes WIR Piotr Walkowski. Do rywalizacji stanęło 15 dań, a wśród nich zapiekanki, pierogi, baby, gołąbki, paluszki, chipsy, kluski, sałatki, krokiety, kotleciki i wiele innych. Odbyła się również degustacja potraw z wielkopolskich pyr dla blisko 1000 osób. Uczniowie serwowali m.in. supę ziemniaczaną z boczkiem, placki ziemniaczane z sosem czosnkowym oraz parowane pyry z gzikiem.

XI edycja Międzywojewódzkiego Konkursu Orki Zaprzęgiem Konnym w Piękocinie

W sobotę 19 października 2019 r. w Piękocinie (gm. Milicz, województwo dolnośląskie) odbyła się XI edycja Międzywojewódzkiego Konkursu Orki Zaprzęgiem Konnym oraz III edycja Festiwalu Dyni, skierowanego do pań zrzeszonych w Kołach Gospodyń Wiejskich. Organizatorami wydarzenia była Dolnośląska Izba Rolnicza, sołtys Piękocina, Ośrodek Kultury w Miliczu oraz Koło Gospodyń Wiejskich i Ochotnicza Straż Pożarna w Piękocinie. W organizację wydarzenia wzorem lat ubiegłych włączyła się również Wielkopolska Izba Rolnicza. Główną atrakcją imprezy był konkurs orki zaprzęgiem konnym. Do rywalizacji stanęło jedenastu zawodników, którzy potrafią, tak jak ich dziadowie i pradziadowie, orać pole zaprzęgiem konnym. Wielkopolskę reprezentowali: Marian Sierpowski, Przemysław Sierpowski, Marcin Szymkowiak, Józef Rękosiewicz oraz jego wnuk Robert Rękosiewicz. Zgodnie z regulaminem konkursu Komisja Konkursowa oceniała szybkość i jakość wykonanej orki a także wygląd zaprzęgu i strój oracza. Zwycięzczynią zawodów została Ewa Olszewska, drugie miejsce zajął Józef Rękosiewicz a trzeci wynik uzyskał Jan Gryglewicz. Laureaci otrzymali pamiątkowe puchary i atrakcyjne nagrody ufundowane przez organizatorów. Puchar Prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotra Walkowskiego otrzymał najmłodszy zawodnik jedenastoletni Robert Rękosiewicz, który w zawodach wystartował już po raz drugi. Równocześnie z zawodami odbywał się Festiwal Dyni, w tym roku organizowany już po raz trzeci. W ramach Festiwalu rozstrzygnięto konkurs na najciekawszą potrawę z dyni. W kategorii indywidualnej zwyciężyła członkini KGW w Piękocinie Katarzyna Czemeryńska, natomiast w rywalizacji kół gospodyń wiejskich zwyciężyło Stowarzyszenie K.L.A.R z Kawcza (powiat rawicki). Nagrody ufundowane przez WIR poza laureatem otrzymali również KGW Piękocin, KGW Trzebicko oraz KGW Pierstnica.

Rolnicza Jesień we Wrześni

20 października we Wrześni odbyła się kolejna edycja Targów Rolnicza Jesień, była to już XXIX- edycja tej imprezy zorganizowana przez Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Urząd Miasta i Gminy Września, Starostwo Powiatowe oraz Gospodarstwo Stefana i Macieja Waszaków. Wrzesińskie, jesienne targi to silna marka ciesząca się dużym zainteresowaniem nie tylko mieszkańców z powiatu wrzesińskiego i w tym roku zwiedzający nie zawiedli na teren przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących jak i przyległe ulice przyciągnęły tłumy. Na targach swoje wyroby zaprezentowało około 130 wystawców. Można było podziwiać: maszyny rolnicze, rękodzieło, rzeźbę w drewnie, porcelanę ręcznie malowaną, wyroby ceramiczne i gliniane, rękodzieło z lawendy, wyroby z wikliny oraz artykuły spożywcze: miody i produkty pszczelarskie, wyroby góralskie, sery oscypki, pieczywo, wędliny. Odwiedzający stoiska mogli

zakupić cebulki kwiatów, drzewek, roślin, bylin, krzewów i innych sadzonek. Wśród stoisk gastronomicznych obecne były kołacze, chałwy, pierogi, stoiska grillowe. Zwiedzający mogli na świeżym powietrzu skosztować z kuchni polowej bigosu czy też grochówki, na którą nie brakowało chętnych. Swoją obecność zaznaczyła także Wielkopolska Izba Rolnicza, przy stoisku izbowym dyżur pełnił prezes WIR Piotr Walkowski, wiceprezes Zbigniew Stajkowski, członek zarządu Jan Pauliński, przewodniczący rady powiatowej w Wrześni Andrzej Waszak oraz radni powiatowi.

Świąteczny Targ Wiejski

Ozdoby świąteczne, znakomite wędliny, muzyka na żywo oraz gwarowe opowieści. To wszystko oraz wiele innych niespodzianek czekało na mieszkańców Gniezna na Świątecznym Targu, który został zorganizowany w dniu 21 grudnia na terenie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Starostwo Powiatowe, Wielkopolską Izbę Rolniczą, Centrum kultury ESTEDE oraz CKZiU w Gnieźnie. Na straganach można było zaopatrzyć się od lokalnych wytwórców w wędliny, warzywa, owoce, miody, domowe wypieki, wysmienite sery czy też nabyć przepiękne dekoracje świąteczne, a na stoisku WIR można było napić się barszczu i spróbować pasztecików przygotowanych przez panie z Grupy dla Rybna Wielkiego. Wszystkim odwiedzającymi przygrywał akordeonista a członkowie zespołu tańca ludowego "Gnieźnianie" w przepięknych ludowych strojach częstowali cukierkami.

6.4. Obecność Wielkopolskiej Izby Rolniczej na Dożynkach

Wierzbinek

W dniu 18 sierpnia w Wierzbinku odbyły się Powiatowo-Gminno-Parafialne Dożynki AD 2019. Starostami dożynek byli przodujący rolnicy z gminy Wierzbinek: Wioletta Słowińska oraz Marek Pietrzak, natomiast asystentami: Justyna Licheniak i Michał Liśkiewicz. W konkursie wieńców dożynkowych udział wzięły 22 wieńce. Regulamin konkursu, który mówi, że wieńce muszą być zgodne z tradycją, wykonane z różnych, wyłącznie naturalnych zbóż i płodów ziemi spowodował, że ostatecznie, pierwsze miejsce zajął wieniec wykonany przez sołectwo Podgór, w gminie Kramsk, drugie - sołectwo Marcjanki w gminie Sompolno, a trzecie sołectwo Wilczyn. Aby tradycji stało się zadość - Rada Powiatowa WIR w Koninie poza konkursem - wystawiła także swój wieniec, który uroczystie w korowodzie dożynkowym ponieśli nasi delegaci: Marcin Grabowski z gminy Wierzbinek, Marek Kołodziejczak z Konina, Karol Licheniak z Kleczewa oraz Jan Lutkowski ze Ślesina. Delegaci z gminy Ślesin – Barbara Tomaszewska oraz z gminy Sompolno: Aldona Poruchała i Marek Matuszewski ze sztandarem Wielkopolskiej Izby Rolniczej uczestniczyli korowodzie dożynkowym i w dziękczynnej Mszy Świętej. Dary ołtarza w trakcie Mszy Świętej złożyła Przewodnicząca RP WIR w Koninie Jolanta Nawrocka oraz Delegat z terenu Wierzbinka - Paweł Liśkiewicz. Tradycyjnie, jak co roku na Dożynkach Powiatowych urządzone zostało stoisko WIR, które odwiedziło wielu delegatów naszej rady, rolników oraz gości.

Gola

W niedzielę 18 sierpnia odbyły się dożynki w gminie Jaraczewo (powiat jarociński). Gospodarzem tegorocznym dożynek było Sołectwo Gola oraz Burmistrz Miasta i Gminy Jaraczewo Dariusz Strugała. Patronat nad urocznością objął Prezydent RP Andrzej Duda. Świątowanie rozpoczęło się od dożynkowego korowodu i dziękczynnej Mszy Świętej. Główne uroczystości związane z obrzędem dożynkowym poprowadził Sołtys Goli i zarazem Przewodniczący Rady Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Jarocinie - Pan Bartosz Banaszak. Podczas dożynek wieńce dożynkowe przygotowały delegacje sołectw gminy Jaraczewo oraz goście z zagranicy. Życzenia rolnikom złożyli m.in Burmistrz Miasta i Gminy Jaraczewo Dariusz Strugała, Zarząd Powiatu Jarocińskiego oraz Poseł na Sejm RP i zarazem Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski.

XXI Wojewódzko-Archidiecezjalne Dożynki Wielkopolskie w Siedlcu

W dniu 25 sierpnia 2019 Siedlec w powiecie wolsztyńskim stał się sercem wielkopolskiego rolnictwa, a to za sprawą 21. Wojewódzko-Archidiecezjalnych Dożynek Wielkopolskich, które odbyły się właśnie w tej miejscowości. Samorząd Województwa Wielkopolskiego reprezentował w tym dniu Marszałek Marek Woźniak, któremu towarzyszyli współgospodarze tego wydarzenia: Jacek Skrobisz – Starosta Wolsztyński, Jacek Kolesiński – Wójt Gminy Siedlec i Ks. Sławomir Grośty, Archidiecezjalny Duszpasterz Rolników, reprezentujący Archidiecezję Poznańską. Tradycyjne Dożynek towarzyszyła wystawa rolnicza, gdzie można było odwiedzić stoiska organizacji działających wokół rolnictwa, prywatnych firm branży rolniczej, Kół Gospodyń Wiejskich oraz zobaczyć licznie zgromadzone maszyny rolnicze. Na boisku sportowym w Siedlcu odprawiona została msza święta dziękczynna, pod przewodnictwem J. E. Księdza Arcybiskupa Stanisława Gądeckiego, Metropolity Poznańskiego, podczas której nie zabrakło wielu delegacji z całej Wielkopolski. Starostami tegorocznych Dożynek Wojewódzko-Archidiecezjalnych byli: Emilia Szała prowadząca gospodarstwo w Starym Widzimiu w gminie Wolsztyn oraz Ryszard Buda z Wojciechowa w gminie Siedlec. Jak na ten region przystało, oboje trudnią się głównie hodowlą trzody chlewnej. W programie uroczystości nie mogło zabraknąć tradycyjnego obrzędu dożynkowego w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Łany” z Uniwersytetu Przyrodniczego. Pojawił się symboliczny bochenek chleba i kolorowe wieńce. Ten główny, wojewódzki, przygotowali artyści ludowi związani z Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, instytucją Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Pozostałe wzięły udział w konkursie na najpiękniejszy wieniec dożynkowy. Wielkopolską Izbę Rolniczą reprezentowali: Jerzy Kostrzewa - Członek Zarządu WIR i zarazem Przewodniczący Rady Powiatowej WIR w Grodzisku Wlkp., Szymon Tomaszewski - Przewodniczący Rady Powiatowej WIR w Wolsztynie, Radni z powiatu wolsztyńskiego i grodziskiego oraz kierownicy tych biur. Poczet Sztandarowy Wielkopolskiej Izby Rolniczej tworzyli Ewa Kostrzewa i Wiesława Lewandowska ze Stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich w Wielichowie oraz Mirosław Sanok Radny WIR z Grodziska Wlkp. Stoisko Wielkopolskiej Izby Rolniczej wyróżniało się kolorami, ozdobami ale przede wszystkim smakiem pyszności, które odwiedzający nasz namiot mogli spróbować. Zupa gulaszowa oraz tradycyjny chleb ze smalcem i skwarkami a do tego ogórek małosolny znalazło naprawdę wielu amatorów. Nasze stoisko odwiedziło wielu gości m.in. organizatorzy wydarzenia, posłowie, senatorowie, samorządowcy oraz Ci najważniejsi, dla których organizowane było to święto czyli rolnicy. Ci oprócz degustacji potraw mogli zabrać do domu prasę rolniczą, z czego ochoczo korzystali.

Niechanowo

W dniu 25 sierpnia na niechanowskich plantach odbyły się uroczystości dożynkowe, których organizatorami byli Powiat Gniezno z starostą panem Piotrem Gruszczyńskim i Gmina Niechanowo z wójtem panem Szymonem Robaszkiewiczem. W dożynkach udział wzięli parlamentarzyści, samorządowcy, przedstawiciele instytucji zaangażowanych w rozwój rolnictwa, służby mundurowe, duchowieństwo oraz liczne grono okolicznych mieszkańców naszego powiatu. Po uroczystej mszy świętej, na której rolnicy dziękowali za zebrane plony nastąpił przemarsz korowodu dożynkowego z przepięknymi wieńcami dożynkowymi z poszczególnych gmin powiatu gnieźnieńskiego. W drugiej części oficjalnych uroczystości odbył się tradycyjny obrzęd chleba z udziałem Zespołu Tańca Ludowego "Gniezno", w trakcie którego starostowie dożynkowi pani Sylwia Sporna z i pan Jerzy Kozanecki przekazali na ręce władz powiatu i gminy chleb oraz owoce z tegorocznych zbiorów. Miłym akcentem dla Wielkopolskiej Izby Rolniczej jest coroczne zaproszenie przez starostę gnieźnieńskiego skierowane do radnych powiatowych do niesienia wieńca dożynkowego powiatu gnieźnieńskiego. W tym roku wieniec niesiony był przez panów Marka Drankiewicza, Andrzeja Frankiewicza, Rafała Rekruciaka i Tomasza Wędzikowskiego. Rolę asystenta starosty dożynkowego sprawował pan Jacek Mikołajczak najmłodszy delegat w radzie powiatowej WIR w Gnieźnie. Biuro powiatowe WIR w Gnieźnie zapraszało rolników do swojego stoiska informacyjnego, na którym panie z Grupy dla Rybna Wielkiego częstowały gości tradycyjnym chlebem ze smalcem i pasztetem oraz kawą z plackiem drożdżowym.

Łąkie

W dniu 25 sierpnia 2019 rolnicy z terenu gminy Rakoniewice, w powiecie grodziskim, świętowali tegoroczne plony podczas dożynek gminnych w miejscowości Łąkie. Organizatorami wydarzenia byli: Burmistrz Rakoniewic - Gerard Tomiak, Rakoniewicki Ośrodek Kultury oraz Sołtysi wsi Łąkie i Łąkie Nowe. Świętowanie rozpoczęła tradycyjny korowód jeźdźców w siodle, bryczek oraz pięknie przystrojonych maszyn rolniczych. W uroczystym przemarszu uczestniczyli również gospodarze dożynek, zaproszeni goście, poczty sztandarowe i mieszkańcy gminy. Radę Powiatową Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Grodzisku Wlkp. reprezentował w tym dniu Andrzej Moszyński. Starostami dożynek byli Karolina Rabiega i Marek Skrzypczak. Złożyli Oni na ręce gospodarzy tradycyjny bochen chleba, którym to następnie podzielono się nim z wszystkimi zgromadzonymi.

Lutogniew

W dniu 25 sierpnia 2019r. w Lutogniewie odbyły się Dożynki Diecezjalno–Powiatowe, w których uczestniczyli rolnicy ziemi krotoszyńskiej, parlamentarzyści, samorządowcy oraz przedstawiciele organizacji i instytucji działających w otoczeniu rolnictwa. W uroczystościach wzięły udział również delegacje z parafii diecezji kaliskiej. Dożynkową Mszę Świętą odprawił J.E. Edward Janiak Biskup Kaliski. Uroczystości rozpoczęły się od poświęcenia wieńców dożynkowych. Następnie odprawiona została dziękczynna msza święta w Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Lutogniewie, podczas której Biskup wyraził wielką wdzięczność dla rolników, ogrodników, sadowników i pszczelarzy. Po mszy świętej korowód dożynkowy przeszedł na miejscowe boisko, gdzie młodzież ze szkoły Ponadgimnazjalnej im. Józefa Marcińca w Koźminie Wlkp. wspólnie z zespołami reprezentującymi gminy powiatu krotoszyńskiego przeprowadzili część obrzędową dożynek. Podczas dożynek można było odwiedzić stoiska promocyjno-informacyjne instytucji związanych z rolnictwem, w tym Wielkopolskiej Izby Rolniczej, stoiska stowarzyszeń i kół gospodyń wiejskich, liczne stoiska gastronomiczne oraz punkty, gdzie prowadzone były badania profilaktyczne i testy sprawnościowe. Ponadto każdy uczestnik mógł skorzystać z porad przedstawicieli Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

Drożki

31 sierpnia 2019 rolnicy, sadownicy, gospodynie, pszczelarze z gminy Rychtal podziękowali za zebrane plony. Obrzędy dziękczynne za ukończenie żniw i prac polowych zorganizowano w Drożkach. Świętowanie rozpoczęło się przejazdem dożynkowego korowodu. Mieszkańcy gminy, którzy przygotowywali dożynkowe dekoracje wykazali się niezwykłą pomysłowością i wyobraźnią. Po mszy świętej polowej odbyły się obrzędy chleba. W tym roku starostami dożynkowymi został pan Andrzej Ostrysz - członek Rady Powiatowej WIR w Kępnie wraz z żoną Alicją. To właśnie oni przekazali na ręce wójta gminy Rychtal – Adama Staszczyka i przewodniczącej rady gminy w Rychtalu – Aleksandry Olejnik chleb z tegorocznych zbiorów. Sołtysi rywalizowali ze sobą w przeróżnych konkurencjach m.in. w przeciąganiu liny, rzucie kaloszem, wbijaniu gwoździ czy też przecinaniu pnia drewna. III miejsce zajęła drużyna sołtysów z Rychtala, II miejsce wywalczyło sołectwo Drożki, natomiast bezkonkurencyjne było sołectwo Sadogóra i to ono zdobyło miejsce I. Laureaci turnieju otrzymali nagrody finansowe ufundowane m.in. przez Wójta Gminy Rychtal, a także nagrody rzeczowe sfinansowane przez Radę Powiatową Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Kępnie. Nagrody te wręczył Przewodniczący Rady Powiatowej pan Krzysztof Zawada.

Stara Łubianka

W sobotę, 31 sierpnia 2019 r., na boisku sportowym w Starej Łubiance obchodzono Gminne Święto Plonów, którego organizatorem był Wójt Gminy Szydłowo, Centrum Upowszechniania Kultury oraz Sołtys Sołectwa Stara Łubianka. Uroczystości dożynkowe rozpoczęły się Mszą Świętą w intencji rolników, którą odprawił ksiądz proboszcz Roman Piwoński. Po uroczystym nabożeństwie korowód dożynkowy - poczty sztandarowe, reprezentacje sołectw prezentujące wieńce dożynkowe na przystrojonych przyczepach, zaproszeni goście, orkiestra dęta – przeszedł na boisko sportowe, gdzie odbyła się główna część Dożynek. W trakcie uroczystości dożynkowych został rozstrzygnięty konkurs na najładniejszy wieniec dożynkowy

oraz wręczono nagrody w konkursie na najładniejsze sołectwo, zagrodę, posesję oraz plac przed firmą. Jednak najwięcej emocji wywołał Dożynkowy Konkurs dla Sołectw, w którym pierwsze miejsce zdobyło Sołectwo Nowy Dwór, drugie Sołectwo Kotuń a trzecie Sołectwo Stara Łubianka. W obchodach święta plonów udział wzięli delegaci Wielkopolskiej Izby Rolniczej z powiatu pilskiego.

Dożynki Jasnogórskie 2019

W niedzielę dnia 1 września 2019, na Jasnej Górze w Częstochowie rolnicy dziękowali Panu Bogu za tegoroczne plony. Tegoroczne świętowanie rozpoczęło się już w piątek 30 sierpnia, poprzez otwarcie Wystawy Rolniczej. W tak ważnym dla polskich rolników wydarzeniu nie mogło zabraknąć rolników z Wielkopolski, zwłaszcza, że Krajowa Rada Izb Rolniczych zorganizowała XI Pielgrzymkę Izb Rolniczych. Jeszcze ważniejszym powodem liczego udziału w tegorocznych uroczystościach delegacji Wielkopolskiej Izby Rolniczej jest fakt, że Starostami tegorocznych Dożynek zostali Państwo Jolanta i Józef Nawroccy z Kuźnicy w gminie Kramsk, w powiecie konińskim. Pani Jolanta od 2011 roku jest Przewodniczącą Rady Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Koninie, a od 19 sierpnia 2019 Pani Jolanta Nawrocka reprezentuje Wielkopolskę w Krajowej Radzie Izb Rolniczych, a w poprzedniej kadencji pełniła obowiązki Członka Zarządu WIR. W przeddzień głównych uroczystości w Częstochowie odbyła się Konferencja nt. bieżącej sytuacji w rolnictwie z udziałem Ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego. W jej trakcie poruszono wiele najbardziej aktualnych tematów dotyczących m.in.: problemów związanych z szacowaniem strat w rolnictwie oraz pomocy rolnikom poszkodowanym w wyniku klęsk żywiołowych, problemu rozszerzającego się ASF oraz współpracy izb rolniczych z władzami kraju. W uroczystościach licznie uczestniczyli delegaci do Rady Powiatowej WIR w Koninie, Honorowy Prezes WIR Pan Józef Waligóra oraz delegacje wielu gmin wielkopolskich. Nasza obecność zaznaczona została poprzez udział pocztu sztandarowego oraz delegacji z darami ołtarza.

Żelazków

1 września w Żelazkowie odbyło się Powiatowo - Gminne Święto Plonów .Uroczystości skupiły tysiące mieszkańców powiatu kaliskiego. Tradycyjnie, jak co roku, rolnicy uroczysto świętowali zakończenie prac polowych. Organizatorami Dożynek byli Starosta Kaliski Krzysztof Nosal, Sylwiusz Jakubowski - Wójt Żelazkowa, Józef Podłużny Prezes Zarządu LGD7 – Kraina Nocy i Dni, Ksiądz Proboszcz parafii w Goliszewie Eugeniusz Walczak. Uroczystości dożynkowe były nie tylko podsumowaniem roku gospodarczego w rolnictwie, ale także imprezą kulturalną i promocyjną, ukazującą tradycje kulinarne, rzemieślnicze i historyczne naszej polskiej wsi i ziemi kaliskiej. Święto Plonów rozpoczęło się przed Urzędem Gminy w Żelazkowie, skąd zaproszeni goście przeszli w barwnym korowodzie dożynkowym na plac przy Parku. Festiwal Tradycyjnych Smaków w Krainie Nocy i Dni był imprezą towarzyszącą Dożyńkom. Miał on formę konkursu kulinarnego, podczas którego wyłonieni zostali zwycięzcy stoisk gminnych. Celem konkursu było kultywowanie tradycji kulinarnych, upowszechnianie starych zawodów i rzemiosła, prezentacja bogactwa kulinarnego regionu LGD7, odnalezienie i zachowanie tradycyjnych specjałów. W uroczystościach udział wzięli delegaci RP WIR w Kaliszu.

Kiełczewo

W dniu 8 września 2019 rolnicy z powiatu kościańskiego dziękowali za tegoroczne plony oraz dzielili się chlebem podczas Dożynek Powiatowo-Gminnych, które odbyły się na Placu Rekreacyjno-Sportowym przy ulicy Polnej w Kiełczewie. Organizatorami wydarzenia byli: Starosta Kościański - Henryk Bartoszewski, Wójt Gminy Kościan - Andrzej Przybyła oraz Sołectwa wsi Kokorzyn, Pelikan, Szczodrowo i Krzan. Dożynki rozpoczęły się uroczystym przemarszem, w którym wzięli udział gospodarze dożynek, zaproszeni goście, pocztu sztandarowe, delegacje sołectw z pięknymi wieńcami dożynkowymi oraz mieszkańcy gminy i powiatu. Starostami dożynek byli: Dominika Łabińska i Sławomir Fabisiak. Złożyli Oni na ręce gospodarzy tradycyjny bochen chleba, którym to następnie podzielono się z wszystkimi zgromadzonymi. Radę Powiatową Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Kościanie reprezentowali w tym wyjątkowym dniu: Andrzej Hirowski- Przewodniczący Rady Powiatowej WIR w Kościanie oraz Radni: Dominik Białkowski oraz Mieczysław Matuszewski.

Swadzim

W ramach obchodów 100-lecia Akademickich Studiów Rolniczo-Leśnych w dniu 13 września 2019 odbyły się uroczystości dożynkowe Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w Rolniczym Gospodarstwie Doświadczalnym w Swadzimiu. W uroczystościach dożynkowych wzięł udział Wiceprezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Zbigniew Stajkowski. Uroczystość była również okazją do wręczenia medali i odznaczeń. Pani Zofia Szalczyk, w imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego wręczyła JM Rektorowi UPP prof. dr hab. Janowi Pikulowi odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”. O odznaczenie to dla JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego wnioskował Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski. wręczone zostały odznaki honorowe „Zasłużony dla rolnictwa” nadawane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. O odznaczenia te dla zasłużonych osób społeczności akademickiej w dziedzinie rolnictwa, rozwoju wsi wystąpił również Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski, a wręczył je Wiceprezes Izby Rolniczej Zbigniew Stajkowski. Wiceprezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej pogratulował wszystkim wyróżnionym osobom. Podkreślił ważność łączenia nauki z praktyką, wprowadzania nowych rozwiązań technicznych i technologicznych do praktyki. Nowe pomysły przyczyniają się do lepszej wydajności produkcji rolnej, zmniejszają jej koszty jednocześnie zwiększając plony i osiągnięcia zwłaszcza w produkcji zwierzęcej. Wiceprezes wskazał też na rolę, jaką ogrywa uczelnia w kształceniu młodych rolników na kierunkach rolniczych, (...) *którzy za chwilę zastąpią nas rolników w prowadzeniu gospodarstw.* Zbigniew Stajkowski wyraził również zadowolenie z dotychczasowej współpracy pomiędzy Wielkopolską Izbą Rolniczą a Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu. Obecnie jesteśmy współpartnerami dużego międzynarodowego projektu o nazwie Inno4Gras. Wyraził także nadzieję, na przyszłość w kwestii dalszej jeszcze lepszej współpracy na niwie rolniczej zarówno w teorii, ale przede wszystkim praktyce.

Spała

Delegacja i poczet sztandarowy z powiatu rawickiego miały zaszczyt reprezentować Wielkopolską Izbę Rolniczą na tegorocznych Dożynkach Prezydenckich w Spale. W skład pocztu sztandarowego weszli: Łukasz Rojda – Przewodniczący Rady Powiatowej WIR w Rawiczu, Fabian Małecki – Członek RP WIR w Rawiczu oraz Dariusz Niwczyk – Członek RP WIR w Rawiczu. Uroczystość odbyła się w niedzielę 15 września. Obchody święta plonów rozpoczęły się mszą świętą w intencji rolników, która odprawiona została w kaplicy polowej Armii Krajowej. W uroczystej mszy świętej uczestniczył Prezydent RP Andrzej Duda z małżonką, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jan Krzysztof Ardanowski a także parlamentarzyści i samorządowcy. Tradycyjne wieńce dożynkowe wzięły udział w konkursie zorganizowanym pod patronatem Prezydenta RP. Pierwsze miejsce w konkursie zajął wieniec z województwa świętokrzyskiego, drugie wieniec z województwa lubelskiego, a trzecie miejsce wieniec z Wielkopolski, wykonany przez mieszkańców powiatu ostrowskiego. Po mszy świętej para prezydencka wraz z korowodem dożynkowym przeszła na stadion Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Spale, gdzie Państwowy Zespół Ludowy „Mazowsze” poprowadził ceremoniał dożynkowy. Starostami dożynek byli – Adriana Harhaj z woj. warmińsko-mazurskiego i Zbigniew Kaszuba z woj. pomorskiego. Podczas wystąpienia Prezydent Andrzej Duda podziękował rolnikom za trud ich ciężkiej pracy i służbę dla polskiego społeczeństwa w trudnym dla polskiego rolnictwa czasie. Dla uczestników uroczystości dożynkowych przygotowane zostało Miasteczko Regionów, w którym swoje stoiska prezentowały wszystkie województwa oraz partnerzy dożynek.

Jankowo Dolne

W niedzielę 15 września w Jankowie Dolnym odbyły się dożynki gminne Gminy Gniezno. Podziękowania za owoc pracy na roli rozpoczęły się tradycyjnie od mszy świętej w kościele w Jankowie Dolnym. Podczas wspólnej modlitwy kilkakrotnie podkreślono wagę trudu, jaki ponoszą rolnicy podczas swojej całorocznej pracy na polu i przeciwnościach, jakie muszą napotykać podczas swojej pracy. Po nabożeństwie rozpoczęła się druga część oficjalnych uroczystości, przemarsz korowodu dożynkowego na teren boiska przy szkole podstawowej w Jankowie Dolnym. Na scenie odbył się tradycyjny obrzęd dożynkowy, podczas którego na ręce wójt Marii Suplickiej oraz przewodniczącego Rady Gminy Mariusza Nawrockiego

przekazano chleb upieczony z tegorocznych zbiorów. Po przemówieniach zaproszonych gości, rozpoczęła się kolejna część wydarzenia - występy artystyczne. Na scenie zaprezentowały się Zespół Tańca Ludowego "Gniezno", Powiatowa Orkiestra Dęta, a także zabawy i tańce dla dzieci. Nie zabrakło także stoisk z przepyszными potrawami serwowanymi przez panie z KGW. W uroczystości wzięli udział Wiceprezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Zbigniew Stajkowski.

Borzysław

W dniu 21 września 2019, w Borzysławiu (gmina Grodzisk Wlkp.), odbyły się dożynki Kółka Rolniczego w Grodzisku Wlkp. oraz wsi Borzysław, Kobylniki i Chrustowo. Spotkanie zaszczylicili swoją obecnością m. in. Marcin Brudło - Zastępca Burmistrza Grodziska Wlkp., Maria Kardasz - Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Grodzisku Wlkp., Zbigniew Woźniczak - Prezes Gminnej Spółdzielni w Grodzisku Wlkp. oraz Jerzy Kostrzewa - Przewodniczący Rady Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Grodzisku Wlkp. Wszystkich zebranych powitał Mirosław Sanok - Prezes Kółka Rolniczego a zarazem członek Rady Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Grodzisku Wlkp. Następnie przyszedł czas na obrzęd dożynkowy. Starostowie dożynek Karolina i Marcin Jakubczak złożyli bochen chleba wypieczony z tegorocznej mąki na ręce Marcina Brudło - Zastępcy Burmistrza Grodziska Wlkp.

7. Kolonie, zimowiska

Dzieci z Wielkopolski na zimowisku w Białym Dunajcu

W trakcie ferii zimowych 61 dzieci z naszego województwa wyjechało na wypoczynek w góry. Wielkopolska Izba Rolnicza przeprowadziła nabór uczestników w ramach limitu miejsc przyznanych dla naszej Izby przez Krajową Radę Izb Rolniczych. Warunkiem uczestnictwa w wyjeździe był wiek do 16 lat oraz pochodzenie dziecka z rodziny, w której przynajmniej jeden rodzic jest ubezpieczony w KRUS. 12 stycznia 2019 ponad sześćdziesięcioosobowa grupa dzieci z Wielkopolski wyjechała na dziesięciodniowe zimowisko do Białego Dunajca nieopodal Zakopanego. Dzieci zakwaterowane zostały w Ośrodku kolonijno- wczasowym „U Guta” w Białym Dunajcu. Przygotowany program zajęć dzieci obfitował w wiele atrakcji i zajęć. Dzieci uczyły się jazdy na nartach i snowboardzie.

Kolonie dla dzieci

Za pośrednictwem Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Krajowej Rady Izb Rolniczych 50 dzieci z województwa wielkopolskiego w dniach 12 sierpnia – 22 sierpnia 2019 r. wyjechało na letni wypoczynek do Białego Dunajca. Dzieci mogły chodzić górskimi szlakami przez najbardziej znane doliny Tarzańskiego Parku Narodowego oraz zobaczyć Morskie Oko. W trakcie letnich wakacji 30 dzieci z naszego województwa wyjechało na wypoczynek nad morze do Smółdzina. Dzieci prócz kąpeli w morzu, dzieci zwiedzały Słowiński Park Narodowy, Muzeum Przyrody w Smółdzinie, Skansen w Klukach, pływały statkiem po Bałtyku a także zwiedziły Łebę Ustkę;

Uczestnicy wyjazdów uzyskali dofinansowanie z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

8. Szkolenia i projekty

8.1.

Wielkopolska Izba Rolnicza realizowała następujące operacje dofinansowane z KSOW:

„Organizacje pozarządowe dla Wielkopolskiej Wsi”

Celem operacji była organizacja spotkania (Śniadanie Wielkanocne Środowisk Wiejskich), które zaktywizuje i wskaże kierunki działań oraz stworzy platformę do nawiązania współpracy, wymiany doświadczeń i integracji między organizacjami działającymi na terenach wiejskich w całej Wielkopolsce. W spotkaniu wzięło udział ponad 1000 osób, przedstawicieli organizacji działających na terenach wiejskich z terenu całej Wielkopolski (reprezentujące wszystkie subregiony Wielkopolski). Spotkanie odbyło się 14

kwietnia 2019 roku w Hali Sportowej w Grabowie nad Prosną (powiat ostrzeszowski). W ramach spotkania wskazywaliśmy na potencjał organizacji działających na terenach wiejskich w szczególności w zakresie dbania o zachowanie tradycji. Motywem przewodnim spotkania były tradycje związane z Wielkim Postem oraz Wielkanocą. W ramach projektu zorganizowany został punkt informacyjny dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności w ramach organizacji pozarządowych. Na stoisku dostępne były przygotowane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą informatory zawierające ustawę i rozporządzenia dotyczące działalności kół gospodyń wiejskich. W punkcie informacyjnym wyświetlana była również prezentacja zawierająca przykłady działań organizacji pozarządowych z terenu województwa Wielkopolskiego. Podczas spotkania organizacje miały możliwość zaprezentowania swoich inicjatyw w ramach trzech bloków: działalność artystyczna (organizacje pozarządowe włączyły się w przygotowanie części artystycznej operacji), dziedzictwo kulinarne (potrawy, którymi częstowano uczestników spotkania to potrawy spożywane podczas śniadania wielkanocnego, poczęstunek przygotowany został przez Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Grabów nad Prosną) oraz dziedzictwo kulturowe (organizacje pozarządowe przygotowały stoiska z rękodziełem. Głównie były to ozdoby wielkanocne: stroiki, palmy wielkanocne, pisanki, itp.). W ramach realizacji operacji odbył się również Konkurs na pasztet wielkanocny. Wzięło w nim udział 18 organizacji z całej Wielkopolski.

Spotkanie miało również charakter integracyjny. Przedstawiciele organizacji z całej Wielkopolski mieli możliwość wymiany doświadczeń, spróbowania lokalnych produktów oraz dyskusji dotyczących działalności organizacji na terenach wiejskich.

Od producenta do konsumenta

Celem operacji była organizacja szkolenia dla rolników zainteresowanych tworzeniem i rozwijaniem działalności grup producentów rolnych oraz skracaniem łańcucha dostaw produktów spożywczych a także imprezy plenerowej promującej ofertę grup producenckich.

Cel zrealizowany został poprzez:

- przeszkolenie rolników w zakresie zasad tworzenia i funkcjonowania grup producentów, pozyskiwania środków finansowych – 20 osób,
- promocję działalności grup producenckich, jako jednego z elementów umożliwiającego zwiększenie opłacalności produkcji,
- stworzenie płaszczyzny do współpracy w zakresie tworzenia grup producentów rolnych i tworzenia krótkich łańcuchów dostaw produktów spożywczych.

13 lipca 2019 r. w Michalczy, w powiecie gnieźnieńskim odbyło się szkolenie dla rolników zainteresowanych prowadzeniem działalności w ramach grup producenckich oraz jarmark lokalnych produktów. Szkolenie miało na celu przybliżenie rolnikom formy działalności grup producentów rolnych. Szczegółowo omówiony został proces rejestracji grup oraz zasady i warunki wsparcia finansowego, o jakie grupa może się ubiegać. Szkolenie obejmowało również zagadnienia związane z małym przetwórstwem oraz działaniami promocyjnymi. Rozmawiano o tym, jak przygotować dobrą strategię marketingową samego produktu uwzględniając jego cenę oraz formy promocji i reklamy. W godzinach popołudniowych odbyła się impreza plenerowa skierowana do konsumentów i mająca na celu umożliwienie zaprezentowania swojej oferty przez lokalnych wytwórców i przetwórców. Atrakcją jarmarku były bezpłatne degustacje produktów przygotowanych z lokalnych produktów oraz pokazy i konkursy kulinarne, w tym konkurs na potrawę z sezonowych warzyw i owoców. W konkursie udział wzięło siedmiu uczestników.

„Pieczarka od A do Z”

Głównym celem operacji była organizacja stoiska wystawienniczego wraz z punktem informacyjnym „Pieczarka od A do Z” w trakcie Święta Pieczarki w Wielichowie. Na stoisku dostępne były informacje na temat innowacji w uprawie pieczarek. Operacja przyczyniła się do nawiązania współpracy pomiędzy producentami, przetwórcami pieczarek i Kółami Gospodyń Wiejskich powiatu grodzkiego i powiatów

ościennych. Promowaliśmy ich wspólne działania, przy jednoczesnym podniesieniu wiedzy społeczeństwa na temat możliwości pozyskania dodatkowych dochodów w gospodarstwie.

W wyniku realizacji operacji osiągnięto następujące cele:

- zorganizowano stoisko wystawiennicze wraz z punktem informacyjnym,
- wsparto wiedzę w zakresie innowacyjnej uprawy pieczarek oraz wymiany doświadczeń kulinarnych oraz promocja lokalnego produktu,
- zaktywizowano Koła Gospodyń Wiejskich poprzez mobilizację do działania i wzięcie udziału w konkursie pokazującym wszechstronne zastosowanie pieczarki,
- zamieszczono materiały informacyjne na stronie internetowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej, utrwalono w związku z tym również informacje i promocje powiatu grodziskiego w dłuższym okresie czasu.
- zorganizowano konkurs „Pieczarka w stu odsłonach” dla Kół Gospodyń Wiejskich, która dodatkowo zmotywowała do działania. Stoisko wraz z punktem informacyjnym dotyczącym m.in. uprawy pieczarek przyczyniło się do aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich, a dodatkowo udział w konkursie z atrakcyjnymi nagrodami zmobilizował do działania panie z KGW i rozpropagował ideę aktywności mieszkańców terenów wiejskich wskazując równocześnie na możliwości rozwoju.

„Rekreacja konna tradycja i współczesność”

23 czerwca 2019 roku przy Odolanowskim Domu Kultury odbył się festyn i zawody hipiczne organizowane w ramach operacji: „Rekreacja konna tradycja i współczesność”, mającej na celu promocje sportów hipicznych oraz oferty ośrodków jeździeckich i gospodarstw agroturystycznych oferujących różne formy turystyki konnej. Głównym punktem imprezy był popularny w regionie Południowej Wielkopolski Turniej zrywania kaczora.

Turniej w Odolanowie obejmował aż cztery kategorie. Na początek w szranki stanęli najmłodszy uczestnicy na kucach. W kolejnej kategorii zaprezentowali się jeźdźcy na małych koniach, w ostatniej juniorskiej kategorii rywalizowali jeźdźcy do 18 roku życia na koniach dużych. Do seniorskiego Turnieju zrywania kaczora przystąpiło 10 uczestników. Oprócz turniejowych zmagani rozegrany został konkurs powożenia zaprzęgami oraz „wielka gonitwa”. Uczestnicy konkursów hipicznych otrzymali pamiątkowe floo oraz dyplomy, laureaci dodatkowo nagrody rzeczowe. Przez cały czas trwania zawodów czynny był punkt informacyjny dotyczący szerokokorozumianej turystyki konnej. W ramach projektu informowaliśmy o ofercie ośrodków jeździeckich i gospodarstw agroturystycznych, oraz infrastrukturze, jaka na potrzeby turystyki konnej powstaje w naszym rejonie. Powstała również wystawa, na którą złożyły się pamiątki związane z Turniejami zrywania kaczora oraz dorobkiem hodowców koni i właścicieli gospodarstw agroturystycznych. Projekt, którego celem była promocja rekreacji i turystyki konnej, realizowany był przez Wielkopolską Izbę Rolniczą przy wsparciu partnerów: Burmistrza Gminy i Miasta Odolanów, Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego oraz Stowarzyszenia Razem dla Tarchań Wielkich i Okolicy.

8.2. Projekty finansowane z funduszy promocji

W ramach branżowych funduszy promocji Wielkopolska Izba Rolnicza zrealizowała imprezy promujące polską żywność.

8.2.1. „Polskie Specjały z Lasu i Zagrody”

W ramach **Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego** Wielkopolska Izba Rolnicza realizuje cykl imprez promujących polską wieprzowinę pod nazwą „Polskie Specjały z Lasu i Zagrody.

Odbyło się pięć imprez plenerowych o zasięgu subregionalnym w Gołaszynie, Marszewie, Michalczy, Potworowie i w Podstolicach (gm. Budzyń).

18.05.2019 r. Gołaszyn

Po raz dwunasty w dniach 18-19 maja 2019 w Gołaszynie odbyły się Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn – Wiosna 2019 w trakcie których zaprezentowano „Polskie specjały z lasu z zagrody”

W ramach specjałów Wielkopolska Izba Rolnicza przygotowała dla odwiedzających mnóstwo atrakcji. Dzieci brały udział w konkursach rzutu skarpetą do celu, slalom z pyrką, a dla najmłodszych przygotowano kolorowanki, które następnie prezentowano w ramach mini wystawy. Każdy otrzymał słodki upominek oraz nagrodę. Dla dorosłych skierowano konkurs dotyczący wiedzy na temat ASF oraz jakości mięsa wieprzowego. Prawidłowe odpowiedzi premiowane były upominkiem w postaci wyrobów z mięsa wieprzowego – pasztety, kiełbasy, szynki, itp. 3 osoby, które uzyskały najwyższą ilość punktów otrzymały grille elektryczne. Każdy odwiedzający otrzymał broszurę oraz ulotkę na temat ASF. W ramach współpracy z myśliwymi przygotowano wystawę dotyczącą życia dzikich zwierząt, a w szczególności dzików, a także współpracy z rolnikami. Przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego z Zarządu Okręgowego w Lesznie informowali rolników i konsumentów na temat ASF i roli, jaką odgrywa dzik w jej rozprzestrzenianiu. W ramach tych działań odbył się pokaz psów myśliwskich oraz koncert sygnalistów myśliwskich.

. Wydano ponad 1.300 porcji: grochówki, sojówki, kaszanki, wątróbki, karkówki, kiełbasy (parzonej i grillowanej), oraz całe mnóstwo kanapek z wędlinami. Kucharze pokazywali, na jak wiele sposobów można przygotować wieprzowinę – serwowano cukinię faszerowaną wieprzowiną, klopsiki czosnkowe i inne specjały. Udzielano porad, jak przygotować smaczna wieprzowinę i do jakich potraw wykorzystać jej walory.

16.06.2019 r. Marszew

Wielkopolska Izba Rolnicza w Marszewie podczas trwania imprezy pt.: „Marszewskie Dni Pola ‘2019-Letnie Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ” zaprezentowała „Polskie specjały z lasu z zagrody” Każdy z odwiedzających stoisko miał możliwość posmakowania pysznych potraw z wieprzowiny, jak również wzięcia udziału w konkursie o wiedzy na temat wieprzowiny i ASF z nagrodami w postaci swojskich wyrobów z wieprzowiny. Pośród atrakcji dla dzieci największym zainteresowaniem cieszyły się kolorowani. Każde dziecko otrzymało słodki upominek oraz nagrodę. Na stoisku prezentowano materiały dotyczące jakości mięsa wieprzowego oraz zasad bioasekuracji od rolnika, poprzez myśliwego, na konsumencie kończąc. Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego wyjaśniał zainteresowanym zasady, jakimi należy kierować się w lesie i w zagrodzie. Dzieci miały możliwość posłuchania o biologii dzika, jego zwyczajach, a także jak należy zachować się w lesie przy okazji spacerów, bądź grzybobrania. Przekazywane zasady miały na celu wskazania prawidłowych zachowań w lesie tak, aby nie doprowadzić do rozprzestrzeniania się ASF. Największym zainteresowaniem odwiedzających cieszyły się pokazy kulinarne, w trakcie których kucharze informowali o zaletach kulinarnych i odżywczych mięsa wieprzowego oraz o zasadach jego przygotowania. Przygotowano około 2000 porcji grochówki oraz sojówki z wkładką z białej kiełbasy i boczku, 1000 porcji kiełbasy w różnym asortymencie, 500 porcji karkówki grillowanej oraz wątróbki smażonej, a do tego serwowano do degustacji wyroby swojskie z wieprzowiny.

13.07.2019 r. Michalcza

W powiecie gnieźnieńskim odbył się Kłecki Dzień Ogórka, podczas którego Wielkopolska Izba Rolnicza zorganizowała stoisko „Polskie Specjały z lasu i z zagrody” Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się konkursy dla dzieci z nagrodami. W ramach współpracy z kołem łowieckim przygotowano wystawę o zwierzętach w lesie i ich biologii. Myśliwi informowali dzieci, jak należy zachowywać się w lesie, co trzeba zrobić, gdy zobaczymy dzika w lesie i inne zwierzęta. W przystępnej formie przekazywano informacje na temat bioasekuracji w lesie. Dorośli mieli możliwość sprawdzenia swojej wiedzy na temat ASF oraz jakości mięsa wieprzowego. Za prawidłowe wypełnienie ankiet rozdano nagrody, którymi były między innymi książki kucharskie, przybory kuchenne, grill elektryczny. W punkcie informacyjnym udzielano informacji na temat ASF i sposobów jego uniknięcia, rozdawano również ulotki i broszury informacyjne. Myśliwi, rolnicy i konsumenci uzyskali informację na temat bioasekuracji. Kucharze prowadzący degustację informowali o jakości mięsa, a przede wszystkim dawali cenne wskazówki, jak prawidłowo przyrządzić mięso wieprzowe, aby zachować jego walory smakowe i odżywcze. I tak w trakcie degustacji serwowano 1500 porcji krupniku na mięsie ze schabu, zupę z młodych warzyw z wkładką mięsną, 500 porcji barszczu ukraińskiego z boczkiem i śmietaną, 700 porcji gotowanej kiełbasy, w tym białej kiełbasy. Jak zwykle dużą

popularnością cieszył się chleb ze smalcem z różnymi kiszonymi warzywami. Szczególnym punktem wydarzenia była pieczona świnia w całości faszerowana kaszą jaglaną z grzybami z sosem czosnkowym i ćwikłą, a także grillowana karkówka z ziemniakami z masłem i ziołami. Kucharze w trakcie serwowania kucharze wyjaśniali, jak należy przygotowywać poszczególne wyręby mięsa, czym się charakteryzują.

14.07.2019 r. Potworów

Dni Żniwiarza to cykliczna impreza, która gromadzi tłumy ludzi z okolicznych miejscowości, Tłumy odwiedzających miały możliwość odwiedzenia stoiska „Polskich specjałów z lasu i z zagrody” Wśród świetnej zabawy dzieci kolorowały świnki, za każdy rysunek otrzymywały słodki upominek i nagrodę. Dorośli wypełniali ankiety, wszyscy, którzy zdobyli w quizie minimum 10 punktów otrzymywali nagrody – książki kucharskie, przetwory z wieprzowiny, przybory kuchenne, itp. Specjalnie przygotowane na tę okoliczność świnki z balotów słomy służyły do robienia rodzinnych zdjęć i pamiątek z imprezy. Myśliwi prezentowali trofea, albumy myśliwskie, dzieci miały możliwość kolorowania. Przeprowadzono mini pokaz psów myśliwskich, które pracują w terenie. Była to możliwość do przekazania informacji na temat biosekuracji, a także na temat zachowania w lesie, tak aby nie dopuścić do rozprzestrzenienia ASF. Dzieci zaciekawione słuchały opowieści o lesie i zachowaniu w nim bezpieczeństwa swojego i zwierząt. Specjalista w punkcie informacyjnym udzielał informacji na temat zagrożenia jakie niesie ASF oraz zasad bioasekuracji oraz rozdawał ulotki i broszury, które w zwięzły sposób przedstawiały te informacje. Przez cały czas trwania wydarzenia serwowano potrawy z wieprzowiny. Wydano 500 porcji prازیoków z boczkiem i mięsem wieprzowym z młodą kapustą, 1500 porcji chleba ze smalcem z ogórkiem kiszonym oraz chleba z pieczoną karkówką, 1000 porcji żurku z białą kiełbasą i boczkiem, 500 porcji świeżonki z mięsa wieprzowego, 1000 porcji smażonej kaszanki. W czasie trwania imprezy urządzono pokaz wędzenia kiełbasy. Kucharze wyjaśniali, jak należy przygotować kiełbasę i prawidłowo ją wędzić, aby zachowała swoje wartości kulinarne. Wyjaśniali również, jaki rodzaj mięsa należy użyć do poszczególnych kiełbas. Na koniec wszyscy mieli możliwość skosztowania świeżo uwędzonej kiełbasy, której wydano 1500 porcji. Punktem kulminacyjnym była degustacja pieczonych udźców wieprzowych.

01.09.2019 r. Podstolice

Ostatnia z cyklu impreza pod nazwą „Polskie specjały z lasu i z zagrody – jakość i bezpieczeństwo” odbyła się 1 września podczas Dożynek Gminno-Powiatowych w Podstolicach. Upalna pogoda i skwar nie odstraszyły odwiedzających, którzy przybyli z okolicznych miast i miasteczek, ale także i z Wągrowca, Piły, Rogoźna i Obornik. Dla gości odwiedzających stoisko przygotowano 1500 porcji grochówki, 700 porcji kiełbasy z grilla, 700 porcji kiełbasy grzanej, 500 porcji grillowanej karkówki, 1500 porcji chleba ze smalcem, a także z pasztetami i wędlinami. Dodatki do tych smakołyków stanowiły ogórki kiszone i pyszne sałatki. W trakcie serwowania potraw kucharze informowali o walorach mięsa wieprzowego, a także o zastosowaniu kulinarnym poszczególnych jego części. Szczególnym punktem imprezy była mini wystawa przygotowana przez Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego w Pile ciesząca się ogromnym zainteresowaniem dzieci i dorosłych. Myśliwi opowiadali o różnorodności zwierząt w lesie i ich biologii, a także o konieczności zachowania ostrożności w związku z szerzącym się w kraju afrykańskim pomorem świń. Informacje te były również przekazywane w przygotowanym punkcie informacyjnym, w którym rozdawane były ulotki i broszury na temat ASF i bioasekuracji. W czasie, gdy dorośli wypełniali ankietę lub uczestniczyli w quizie na temat ASF, dzieci kolorowały świnki i miały możliwość posłuchania o tym, jak należy zachować się na spacerze na przykład w lesie i co zrobić, gdy spotkamy w nim dziką. Każde dziecko zostało obdarowane upominkiem. Dorośli natomiast za prawidłowe wypełnienie quizu otrzymywali książki kucharskie i akcesoria kuchenne.

8.2.2. „Kaczka na talerzu”

W ramach finansowania z Funduszu Promocji Mięsa Drobiowego Wielkopolska Izba Rolnicza zrealizowała imprezę promującą spożycie mięsa kaczego i jego przetworów pod nazwą „Kaczka na talerzu”. Impreza promująca odbyła się 15 sierpnia 2019 w Wysocku Wielkim. Główną jej atrakcją były degustacje i pokazy kulinarne. Przygotowanych zostało tysiące porcji kaczki w różnym wydaniu. Była kaczka pieczona,

smażona, kaczka z wędzarni i kaczka z grilla. Nie zabrakło również zup. Częstowano rosółem z kaczki, gulaszem oraz tradycyjną czerniną oraz kaczą wątróbką z warzywami. Obok degustacji odbywały się również pokazy kulinarne oraz prelekcje dotyczące wartości dietetycznych mięsa kaczego. Ważnym elementem projektu było również nawiązanie do dziedzictwa kulinarnego wielkopolski, w którym kaczka zajmuje ważne miejsce. Konkurs kulinarny na najlepszą potrawę z kaczki zorganizowany w ramach imprezy miał na celu ukazanie tradycji kulinarnych oraz umiejętności i pasji uczestników, którymi były stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich oraz restauracje. Potrawy przygotowane w ramach konkursu po ocenie zostały również przekazane do degustacji gościom imprezy. Atrakcjom kulinarnym towarzyszył hipiczny Turniej Zrywania Kaczora oraz „Wielka gonitwa”. Dla najmłodszych uczestników przygotowane zostały konkursy plastyczne tematycznie związane z kaczką. Całość uzupełniły liczne atrakcje festynowe dla najmłodszych oraz bogaty program artystyczny.

8.4. „Normy i wymogi wzajemnej zgodności”

Projekt zakładał realizację 31 szkoleń w miesiącach listopadzie i grudniu poprzez Biura Powiatowe WIR w każdym z powiatów. Zadanie to zostało realizowane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą wspólnie z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu. Przedsięwzięcie dofinansowane było w ramach działania M01 „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” poddziałanie 1.1 „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. WIR przeprowadzała na terenie całej Wielkopolski 31 szkoleń, w których uczestniczyło ponad 770 osób.

Tematyka szkoleń obejmowała między innymi: normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska; ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory; ochronę dzikiego ptactwa; ochronę wód gruntowych przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego z uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy Prawo wodne; identyfikację i rejestrację zwierząt; zdrowie zwierząt; zdrowotność roślin; bezpieczeństwo pasz; bezpieczeństwo żywności; dobrostan zwierząt.

8.5 Projekty międzynarodowe

8.5.1. Projekt Inno4Grass

Wielkopolska Izba Rolnicza była obok Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu jednym z dwóch polskich partnerów projektu. Projekt finansowany był z programu Horyzont 2020 wdrażanego bezpośrednio przez Komisję Europejską i warto podkreślić, że WIR jako jedyna z izb rolniczych w Polsce wzięła w nim udział. Zespół projektowy powołany przez WIR w celu realizacji projektu składał się z następujących osób: Anna Czerwińska, Kornel Pabiszczak, Andrzej Przepióra, Maria Deresińska.

Celem projektu było zidentyfikowanie i upowszechnienie innowacyjnych praktyk stosowanych w różnych krajach przez rolników gospodarujących na użytkach zielonych. Projekt zakładał odmienne podejście do transferu wiedzy i innowacji aniżeli tradycyjna ścieżka wiodąca od uczelni do rolnika. To rolnicy i ich działania są w byli w projekcie innowatorami i inspiratorami dla innych rolników, podmiotów z branży rolniczej, a także naukowców.

W ramach realizacji projektu odbyły się następujące spotkania:

V spotkanie partnerów projektu Inno4Grass

W dniach 24-26.04.2019 miało miejsce IV spotkanie Grupy Roboczej Projektu Inno4Grass. Celem spotkania było podsumowanie dotychczasowej realizacji projektu oraz określenie zadań i terminów ich realizacji niezbędnych do zakończenia i rozliczenia projektu w grudniu 2019 r. Izba była aktywnym uczestnikiem i współorganizatorem tego wydarzenia. 24.04.2019 r. WIR zorganizowała wizytę w gospodarstwie rolnym w Uścikowie.

Podczas sesji plenarnej w dniu 25.04.2019 zaprezentowano realizację zadania, którego WIR jest koordynatorem, czyli prowadzenia strony internetowej projektu www.inno4grass.pl.

Dodatkowo WIR była organizatorem spotkania moderatorów innowacji, które odbyło się w naszym biurze w dniu 26.04.2019.

Główne wnioski płynące ze spotkania były następujące:

- zaawansowanie projektu uznano za satysfakcjonujące, po raporcie średniookresowym, w którym Komisja Europejska wskazała na pewne zaległości i zagrożenia w realizacji projektu, nastąpiło przyspieszenie w realizacji poszczególnych zadań,
- jedyny obszar, który budził wątpliwości to realizacja filmów dla wybranych gospodarstw i projektów innowacyjnych. W tym obszarze WIR była zdecydowanym liderem.
- z pozostałych zadań WIR wywiązał się terminowo i bez uwag co do zawartości merytorycznej,
- podjęto decyzję o przetłumaczeniu wszystkich produktów projektu na wszystkie języki partnerów i docelowo umieszczeniu ich na stronie www.encyclopediapratensis.eu.

Spotkanie nauka dla praktyki

4 lipca 2019 roku odbyły się dwa kolejne organizowane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą w ramach projektu Inno4grass spotkania nauki z praktyką. Spotkania takie służyły intensyfikacji wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy różnymi podmiotami zaangażowanymi w gospodarkę rolną na użytkach zielonych. Oba spotkania odbyły się w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, w dwóch gospodarstwach stosujących zupełnie różne strategie rozwoju i podejścia do produkcji mleka. Pierwsze spotkanie odbyło się w ekologicznym gospodarstwie rolnym „Pod Świerkami” w Hucie Szklanej w gospodarstwie prowadzonym przez Panią Beatę i Leszka Futymę. W gospodarstwie prowadzi się 3 kierunki działalności – produkcja mleka ekologicznego, przetwórstwo tego mleka na gamę ekologicznych produktów mleczarskich oraz marketing i dystrybucja produktów.

Gospodarzami drugiego spotkania był Pan Jakób Gorączka oraz jego ojciec Arkadiusz. Panowie również prowadzą rodzinne gospodarstwo mleczarskie, ale mają zupełnie inną strategię jego rozwoju. Innowacją w tym gospodarstwie jest stosowanie życicy westerwoldzkiej w celu pozyskania wysokiej jakości i ilości pasz objętościowych. Dzięki tej uprawie już w pierwszym roku rolnicy są w stanie otrzymać wysoki plon masy zielonej o wysokiej jakości pokarmowej.

VI spotkanie partnerów projektu Inno4Grass

W dniach 21-23 października odbyło się VI – ostatnie spotkanie Partnerów Projektu Inno4Grass na Szwedzkim Uniwersytecie Rolniczym w Uppsali w Szwecji.

Celem spotkania było podsumowanie prac zrealizowanych w ramach projektu oraz zaplanowanie kolejnych działań zmierzających do ich wykorzystania w przyszłości. Ponieważ projekt dobiegł końca warto przedstawić jego wyniki oraz dorobek.

Oto zasadnicze efekty projektu:

1. Portrety gospodarstw rolnych – w ramach projektu, każdy z partnerów zidentyfikował i opisał 10 gospodarstw rolnych, które wdrażają innowacyjne rozwiązania na użytkach zielonych. W sumie powstało 170 takich portretów gospodarstw z 7 krajów europejskich.
2. Studia przypadków – 85 z tych gospodarstw i innowacji została opisana szerzej w postaci dogłębnych studiów przypadku, WIR przygotował 4 takie opisy.
3. Spotkania Praktyka i Nauka – w ramach projektu odbyły się 144 spotkania w gospodarstwach rolnych, w których wzięli udział rolnicy, naukowcy, doradcy i przedstawiciele innych podmiotów związanych z branżą rolniczą. W trakcie spotkań można było naocznie zapoznać się z innowacją wdrażaną w danym gospodarstwie rolnym oraz przeprowadzić na jej temat dogłębną dyskusję. WIR zorganizował 6 takich spotkań.
4. Streszczenia ze spotkań Praktyka i Nauka – trwałym śladem ze spotkań organizowanych w ramach projektu są ich streszczenia. Dotyczą one samej innowacji jak i dyskusji, która miała miejsce w trakcie spotkania.

5. Filmy dotyczące innowacyjnych gospodarstw – zrealizowano 104 filmiki dotyczące innowacyjnych gospodarstw oraz innowacji – 14 filmików powstało na bazie polskich gospodarstw, z czego WIR zrealizował 7.
6. Ulotki techniczne – powstało 48 szczegółowych, technicznych opisów innowacji, w tym 6 polskich
7. Powstał podręcznik dla młodych rolników, uczniów szkół rolniczych, studentów i doradców w zakresie gospodarowania na użytkach zielonych. Dodatkowo powstała prezentacja multimedialna ilustrująca w przystępny sposób treści z podręcznika.
8. W ramach projektu przygotowano zespół osób – moderatorów, których zadaniem jest ułatwianie transferu innowacji pomiędzy nauką, a praktyką rolniczą.
9. Powstała agenda badawcza dotycząca gospodarowania na użytkach zielonych, przygotowana na bazie potrzeb wyrażonych przez rolników i dotycząca rozwiązywania konkretnych problemów rolników.

Wszystkie produkty projektu są dostępne w Internecie. Można ich szukać na następujących portalach:

- www.inno4grass.ue
- www.encyclopediapratensis.ue
- kanał inno4grass na youtube

Wszystkie materiały dotyczące gospodarstw i innowacji w Polsce są dostępne w języku polskim. Streszczenia spotkań Praktyka i Nauka ze wszystkich krajów będą dostępne również w języku polskim. Prezentacja PP została również przetłumaczona na język polski. Materiały te mogą stanowić inspirację do podejmowania innowacyjnych praktyk w gospodarstwach.

Wielkopolska Izba Rolnicza wywiązała się ze wszystkich swoich zobowiązań projektowych na czas i zgodnie z celami projektu. Dzięki udziałowi w projekcie zwiększył się nasz potencjał organizacyjny i merytoryczny w zakresie transferu innowacji w rolnictwie.

W listopadzie i grudniu 2019 r. przygotowano zostało końcowe sprawozdanie finansowe z projektu, które zostało wysłane Liderowi w celu akceptacji i włączenia do sprawozdania kierowanego do Komisji Europejskiej.

Projekt Inno4Grass został sfinansowany ze środków Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego Badań i Innowacji Horyzont 2020 zgodnie z umową 727368.

9. Współpraca z zagranicą

9.1. Seminarium z okazji zakończenia zagranicznego stażu

Dnia 26 lutego 2019 roku w siedzibie Zespołu Szkół Przyrodniczych w Poznaniu odbyło się seminarium podsumowujące pobyt na stażu zawodowym pierwszej grupy uczestników. Była to grupa 15 stażystów ze szkół rolniczych z kilku województw. Zagraniczny staż zawodowy pn. „Staż zawodowy w niemieckich gospodarstwach rolnych” został dofinansowany w ramach: Projektu *Stáže zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego* Program Operacyjny *Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego nr umowy POWERVET-2017-1-PL01-KA102-037164 i zrealizowany na zasadach programu ERASMUS+, przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu ERASMUS+ w Warszawie. Beneficjentem projektu jest Towarzystwo Umiejętności Rolniczych w Poznaniu. Stażystom wręczono certyfikaty potwierdzające odbycie stażu zawodowego, wystawione przez partnera niemieckiego – Szkołę Deula w Nienburgu i Towarzystwo Umiejętności Rolniczych oraz dyplomy ukończenia stażu zawodowego wystawione przez Wielkopolską Izbę Rolniczą i Towarzystwo Umiejętności Rolniczych w Poznaniu.

9.2. Wizyta studyjna w Dolnej Saksonii

W dniach od 11 do 15 listopada 2019, na zaproszenie Dolnosaksońskiej Izby Rolniczej, miał miejsce wyjazd studyjny. Zarząd oddelegował jako szefa wyjazdu studyjnego do Dolnej Saksonii Pana Jerzego Kostrzewę oraz zabezpieczył środki na ten wyjazd. Tematyka wyjazdu dotyczyła cyfryzacji w rolnictwie, gospodarstwach ekologicznych - warzywa, zboża oraz marketingu bezpośredniego.

10. Bieżące prace biur WIR

W 2019 r. w Wielkopolskiej Izbie Rolniczej zatrudnionych było średnio 34 pracowników, z czego w przeliczeniu na pełne etaty 25,94. Pracownicy biur Wielkopolskiej Izby Rolniczej pomagali w organizacji i obsłudze: 4 posiedzeń Walnego Zgromadzenia, 25 posiedzeń Zarządu, 130 posiedzeń Rad Powiatowych, 2 posiedzeń Komisji Budżetowej, 2 posiedzeń Komisji Rewizyjnej, 2 posiedzeń Komisji Koordynacyjnej, 1 posiedzeniu Komisji ds. Kobiet i Rodziny w Środowisku Wiejskim oraz uczestniczyli w 3 naradach pracowników.

Rok 2019 był rokiem wielu zmian w biurach WIR – 8 pracowników odeszło z zespołu (3 osoby przeszły na emeryturę, 5 osób zmieniło pracę). Ponadto 3 biura zmieniły swoją lokalizację. Wszystko to wymagało wielu zabiegów ze strony Dyrektora Biura, aby zapewnić ciągłość pracy biur WIR. Dzięki elastyczności pozostałych pracowników udało się ustalić zastępstwa w biurach, gdzie pojawiły się wakaty.

Pracownicy biur WIR pomagali przy wypełnianiu wniosków dotyczących: płatności bezpośrednich, dopłaty do materiału siewnego i zwrotu akcyzy na paliwo rolnicze – łącznie ponad 1.200. Przygotowywali również plany rolnośrodowiskowe i korekty do tych planów, wnioski o wsparcie dla młodego rolnika, a także pomagali wyprowadzić księgi rejestracji zwierząt. Większość wniosków została wypełniona bezpłatnie w ramach bieżącej pracy biura, a część odpłatnie w ramach współpracy z ROL-WIR. W sumie udzielili ponad 2.500 różnych porad i odpowiedzi na zapytania rolników (listowne, e-mailowe, telefoniczne), w tym również porad udzielonych przez Radcę prawnego WIR.

Biura Wielkopolskiej Izby Rolniczej udzielały bieżących porad i informacji z zakresu rolnictwa, rynku rolnego, programów pomocowych i aktualnych spraw podejmowanych przez naszą Izbę. W Roku 2019 łącznie przez sekretariat WIR przeszło 3.584 pism, w tym 844wychodzących i 2.740przychodzących.

Na bieżąco aktualizowany był serwis internetowy WIR pod adresem www.wir.org.pl, a aktualne prace Izby i relacje z najważniejszych wydarzeń zamieszczone zostały w kolejnych 12 numerach izbowego biuletynu „Siewca Wielkopolski”, który ukazywał się razem z „Tygodnikiem Poradnikiem Rolniczym” w łącznym nakładzie 60.000 egzemplarzy. W 2019 roku serwis internetowy WIR został odwiedzony 116 tys. razy. Najczęściej odwiedzane strony, to: Strona główna – 48,6 tys., Kalkulacje – 16,2 tys. i Aktualności – 14,3 tys. Ponadto Izba jest obecna na portalu społecznościowym Facebook, gdzie również przekazujemy najważniejsze informacje i dokonania WIR, który obserwuje ponad 2.400 odbiorców. Prowadzimy również usługę "Rolniczy News", która ma kilkudziesięciu odbiorców.

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu dokonania Wielkopolskiej Izby Rolniczej w 2019 roku były możliwe dzięki dużemu zaangażowaniu Zarządu WIR, Delegatów pracujących w 31 Radach Powiatowych WIR oraz Dyrektora i Pracowników Biura WIR. Jednocześnie składamy podziękowania wszystkim instytucjom i osobom wspierającym w różnej formie działalność wielkopolskiego samorządu rolniczego.

Opracowanie: Biuro Wojewódzkie WIR w Poznaniu.

Nadzór i akceptacja: Zarząd WIR.